

ΦΑΙΔΩΝΟΣ Κ. ΜΠΟΥΜΠΟΥΛΙΔΟΥ
Υφηγητοῦ τῆς Νεωτέρας Ἑλληνικῆς Φιλολογίας

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΩΝ ΚΩΔΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΣΠΥΡ. ΛΟΒΕΡΔΟΥ

Ἡ παροῦσα ἐργασία ἀποτελεῖ τὸ πρῶτον μέρος συστηματικῆς περιγραφῆς τῶν ἑλληνικῶν χειρογράφων κωδίκων, ὅσοι ἄγνωστοι μέχρι σήμερον διασφύζονται εἰς ἰδιωτικὰς ἐν Ἑλλάδι βιβλιοθήκας.

Ἐκ τῆς παρασκευασθείσης ἤδη σχετικῆς ἐργασίας ἐθεωρήθη σκόπιμον νὰ προταχθοῦν οἱ κώδικες τῆς ἐν Κηφισίᾳ Βιβλιοθήκης Σπ. Λοβέρδου καὶ διότι ἀποτελοῦν, κατὰ τε τὴν σημασίαν καὶ τὸν ἀριθμὸν, τοὺς ἀξιολογωτέρους τῶν ἐπὶ μέρους μικρῶν συλλογῶν καὶ διότι οὗτοι συμπληροῦν τρόπον τινα ἐτέραν, προγενεστέραν, ἐργασίαν μου ἀφορῶσαν εἰς τὰ Λυτὰ Ἑγγραφα τῆς αὐτῆς βιβλιοθήκης¹.

Οἱ κώδικες Σπ. Λοβέρδου, ἐβδομήκοντα καὶ πέντε τὸν ἀριθμὸν (IB' - IO' αἰῶνος), προέρχονται κυρίως ἐξ ἀγορᾶς, μετὰ αὐτῶν δὲ εὑρίνται καὶ τινες φέροντες καὶ παλαιότεραν ἀρίθμησιν (6, 20, 36, 51, 63), ἣ ἀνήκοντες ποτε εἰς τὴν συλλογὴν τοῦ Ἀλ. Κολυβά (11, 18, 27, 28, 59), ἥστινος τὸ μέγιστον μέρος τῶν κωδίκων — περιγραφέντων ὑπὸ Σπ. Λάμπρου² — ἀπόκειται νῦν, ὡς γνωστόν, εἰς τὸ Μουσεῖον Διον. Λοβέρδου³.

Οἱ κώδικες τῆς Βιβλιοθήκης Σπ. Λοβέρδου, ἀναμεμιγμένοι πρὸς τὰς χιλιάδας τόμων τῶν ἐντύπων βιβλίων ἀπεμονώθησαν κατόπιν ἐπιμόχθου συστηματικῆς ἐργασίας ἐλέγχου καὶ κατατάξεως τῶν βιβλίων τούτων, ἡριμνήθησαν δὲ καὶ ἐτοποθετήθησαν ἤδη, μετὰ τὴν περιγραφὴν, ἐντὸς εἰδικῶν ἡσφαλισμένων προθηκῶν τῆς μεγάλης αἰθούσης τῆς Βιβλιοθήκης.

Εἰς τὴν ὅλην ἐργασίαν ἐπιτάσσονται πρὸς διευκόλυνσιν τῶν μελετητῶν πίνακες βιβλιογραφῶν καὶ κτητόρων τῶν κωδίκων.

1. Φ. Κ. Μπουμπουλίδου, Λυτὰ Ἑγγραφα Βιβλιοθήκης Σπ. Λοβέρδου. Ἀθῆναι 1961 (σχ. 8ον, σελ. ις' + 82).

2. Σπ. Λάμπρου, Κατάλογος τῶν ἐν Ἀθήναις βιβλιοθηκῶν πλην τῆς Ἑθνικῆς. Γ' Κώδικες τῆς βιβλιοθήκης Ἀλεξίου Κολυβά, « Νέος Ἑλληνομνήμων » ΙΑ' (1914), σ. 471 - 487, IB' (1915), σ. 105 κέξ., ΙΓ' (1916), σ. 120 κέξ., ΙΔ' (1917 - 1920), σ. 93 κέξ., ΙΕ' (1921), σ. 81 κέξ., ΙΣ' (1922), σ. 107 κέξ.

3. Ἐκ τῶν κωδίκων τούτων οἱ ὑπ' ἀρ. 5 καὶ 12 εὑρίνται νῦν (ὑπ' ἀρ. 9 καὶ 26) εἰς τὴν ἐν Κηφισίᾳ βιβλιοθήκην Σπ. Λοβέρδου, προερχόμενοι πιθανῶς ἐκ δωρεᾶς τοῦ τελευταίου κτήτορος αὐτῶν Διονυσίου Λοβέρδου πρὸς τὸν ἀδελφόν του.

1.

Κῶδιξ ἐκ μεμβράνης IB'-IG' αἰῶνος, ἀκέφαλος καὶ κολοβός. Φύλλ. 83, ἐξ ὧν τὸ ὑπ' ἀρ. 55 κατὰ τὸ ἥμισυ ἐσχισμένον. Σχῆμα: 15×19.2 ἐκ.μ. Τὸ κείμενον εἰς δύο στήλας (διαστάσεις ἐκάστης: 5×15 ἐκ.μ.). Στάχωσις διὰ ναστοῦ χάρτου περιβεβλημένου δι' ὑφάσματος.

Ὁ κῶδιξ περιέχει ἀποσπάσματα ἐκ τῆς Βίβλου, μάλιστα δ' ἐκ τῆς Γενέσεως καὶ τῶν Προφητῶν.

2.

Κῶδιξ ἐκ μεμβράνης IE' αἰῶνος, κολοβός. Σχῆμα: 11.3×15.2 ἐκ.μ. (διαστάσεις γεγραμμένου μέρους: 8×10.5 ἐκ.μ.). Φύλλ. 28. Ἀστάχωτος.

Ἐν φύλλ. 1r: *Εὐαγγέλιον κατὰ Μάρκον*.

Ἀνωθεν τοῦ τίτλου ὑπάρχει κόσμημα. Ἐπίτιτλοι καὶ ἀρχικά κεφαλαιώδη γράμματα ἐρυθρά.

3.

Σπάραγμα κώδικος ἐκ μεμβράνης IG' αἰῶνος. Φύλλα 32 (4 ὀκτάδια ἠριθμημένα: IO'-KB'). Σχῆμα: 15.4×22 ἐκ.μ. (διαστάσεις γεγραμμένου μέρους: 9×15 ἐκ.μ.). Ἀστάχωτον.

(Τὸ κατὰ Ἰωάννην Εὐαγγέλιον).

4.

Κῶδιξ ἐκ μεμβράνης ID' αἰῶνος. Φύλλα 232. Σχῆμα: 14.4×19.2 ἐκ.μ. (διαστάσεις γεγραμμένου μέρους: 9×15 ἐκ.μ.). Στάχωσις διὰ ξυλίνων πινακίδων καὶ βύρσης.

1 (φ. 1r-71v): *Τὸ κατὰ Ματθαῖον Εὐαγγέλιον*. Τελευτᾷ εἰς τὰς λέξεις: «...ἰδοὺ τινες τῆς κοστωδίας ἐλθόντες εἰς» [KH', 11].

2 (φ. 72r-115v): *Τὸ κατὰ Μάρκον Εὐαγγέλιον*.

3 (φ. 117r-180r): *Τὸ κατὰ Λουκᾶν Εὐαγγέλιον*.

4 (φ. 181r-231r): *Τὸ κατὰ Ἰωάννην Εὐαγγέλιον*. Ἀρχεται ἀπὸ τῶν λέξεων: «...μονογενοῦς παρὰ πατρός πλήρης χάριτος καὶ ἀληθείας» [A, 14].

Ὡς συνάγεται καὶ ἐκ τῆς περιγραφῆς τῶν ἐπὶ μέρους περιεχομένων, φύλλα τινὰ τοῦ κώδικος ἐξέπεσον.

Πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῶν Εὐαγγελίων ἀπεικονίσεις τῶν Εὐαγγελιστῶν (σχ. 8×8 ἐκ.μ.) ἐντὸς διακεκοσμημένων πλαισίων.

Ἐν τῇ κάτω ᾧα τῶν φύλλ. 57v καὶ 58r σημειοῦται: «ἐκρημηθη ὁ δουλός τοῦ θεοῦ ὁ κοζατηνός | καβελαρης νος αλεξη μνηνον ΤΡΗΓΟ | μνηνον ν σα κη υς' παρασκεβῆ εσπερας || κε ΤΑΦΗ υς σαβα ὁ θεός | κατα το ετος ,ζμβ».

5.

Κώδιξ ἐκ μεμβράνης ΙΕ' αἰῶνος, κολοβός. Φύλλ. (πλημμελῶς ἡριθμημένα, διὰ μεταγενεστέρας χειρὸς) 187· πράγματι 188, καθ' ὅσον τὸ φύλλ. 152 ἡριθμήθη δις (152 καὶ 152b). Σχῆμα: 17×23.3 ἐκ.μ. (διαστάσεις γεγραμμένου μέρους: 10.6×14.3 ἐκ.μ.). Τὰ φύλλ. 2v καὶ 152v εἶναι λευκά. Στάχως διὰ ξυλίνων πινακίδων καὶ βύρσης.

1 (φ. 3r-58v): *Εὐαγγέλιον ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον.*

2 (φ. 60r-94r): *Εὐαγγέλιον κατὰ Μάρκον.*

3 (φ. 97r-151v): *Εὐαγγέλιον κατὰ Λουκᾶν.*

4 (φ. 152br-187v): *Τὸ κατὰ Ἰωάννην Εὐαγγέλιον.*

Ἐκάστου Εὐαγγελιστοῦ προτάσσεται (φ. 1r-2r, 59r-v, 94v-96r, 152r): *Πίναξ κεφαλαίων Εὐαγγελίου.*

Ἐν φύλλ. 96v σημειοῦται: «αὐτῷ τῷ Εὐαγγέλιον εἶνε τοῦ κυρ γεώργι τοῦ γραφ(έως) ανεψίου | πα(πᾶ) γρηγόριον λεγομενου Τὸρ κόγλου ἐκ χωρασ Κρόμησ | μαχαλὰν σαμανάντων καὶ δπιος τὸ διαβάξει νὰ μας | εὐχαίτε».

Βιβλιογρ.: Περί τῆς Κρώμνης τοῦ Πόντου, ἥς κυριωτάτη συνοικία ἡ τῶν Σαμανάντων, ἴδ. Δ. Η. Οἱ κ ο ν ο μ ῖ δ ο υ, Ὁ Πόντος καὶ τὰ δίκαια τοῦ ἐν αὐτῷ ἑλληνισμοῦ ἀπὸ χωρογραφικῆς, ἐθνογραφικῆς καὶ ιστορικῆς ἀπόψεως (Σύλλογος πρὸς διάδοσιν ὠφελίμων βιβλίων. Ἐπιτροπεία ἐθνικῶν δημοσιευμάτων. Ἀρ. 8). Ἐν Ἀθήναις 1920, σ. 71-72.

6 [11].

Κώδιξ χαρτῶος ΙΣ' αἰῶνος. Φύλλ. 189. Σχῆμα: 13.1×19.2 ἐκ.μ. Τὸ κείμενον εἰς δύο στήλας (διαστάσεις ἐκάστης: 4×14 ἐκ.μ.). Τὰ φύλλ. 1r-v καὶ 189r εἶναι λευκά. Στάχως διὰ βύρσης μετ' ἐκτυπωμάτων. Ὁ κώδιξ φέρει παλαιὰν ἀρίθμησην: 11.

1 (φ. 2r-v): *Εἰσαγωγή περὶ Μακαρίου).*

2 (φ. 3r-188v): *Τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Μακαρίου τοῦ Αἰγυπτίου ὁμιλίαι πνευματικαὶ πάνν πολλῆς ὠφελείας πεπληρωμέναι περὶ τῆς ὀφειλομένης καὶ σπουδαζομένης τοῖς Χριστιανοῖς τελειότητος. [Ὁμιλίαι 50].*

Ἐν φύλλ. 189v σημειοῦται, διὰ μεταγενεστέρας χειρὸς: «*ἢ Τω παρὸν βηβλή(ον) ὑπαρχη του πᾶςκα | μπὰ ροῦ κ(αὶ) ὠπης τῷ πάρη να εχη τὴν | κατάρα του χρησοῦ κ(αὶ) τ(ῆς) παναγίας*».

7.

Κώδιξ χαρτῶος ΙΣ' αἰῶνος τιφόβρωτος. Φύλλα 117, ἀμελῶς ἐσταχωμένα. Σχῆμα: 10×15.1 ἐκ.μ. (διαστάσεις γεγραμμένου μέρους: 6×11 ἐκ.μ.). Τὰ φύλλ. 1r-2v, 86v, 117r-v εἶναι λευκά. Στάχως διὰ βύρσης, νεωτέρα.

1 (φ. 3r-86r): *Ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις π(ατ)ρ(ός) ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου.*

2 (φ. 87r-116v) : Ἀκολουθία τοῦ μικροῦ ἁγιασμοῦ.

Ἐν τῇ ᾠᾷ τοῦ φύλλ. 18r σημειοῦται : «μνήσθητι κ(ύρι)ε | τοῦ δούλου σου | σιλβέστρου ἱερο|μονάχου κ(αί) τῶν | γονέων αὐτοῦ». Καί ἐν φύλλ. 20r : «μνήσθητι κ(ύρι)ε | σιλβέστρου | ἱερομονάχ(ου)».

8.

Κῶδιξ χαρτῶς ΙΓ' αἰῶνος, ἀκέφαλος καὶ κολοβός. Φύλλα ἡριθμημένα 5-155. Σχῆμα : 8.3×12.5 ἐκ.μ. (διαστάσεις γεγραμμένου μέρους : 5.5×8.7 ἐκ.μ.). Ἀστάχτως.

1 (φ. 5r-21v) : Εὐχαὶ καὶ Δεήσεις.

2 (φ. 22r-22v) : (ᾠδὴ) Ἀπόσπασμα Μηναίου Ὁκτωβρίου).

3 (φ. 22v-31v) : Τοῦ μακαρίου Ἡσυχίου πρεσβυτέρου Ἱεροσολύμων ἐγκώμιον εἰς τὸν μέγαν Ἀντώνιον.

4 (φ. 32r-46v) : Τοῦ ἐν ἁγίοις π(ατ)ρ(ό)ς ἡμῶν Ἰω(άν)νου ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Χρ(υσοστόμ)ου λόγος εἰς τ(ὸν) Εὐαγγελισμόν τῆς π(ανα)γ(ίας) θ(εοτό)κου.

5 (φ. 47r-82v) : Μηνὶ Αὐγούστῳ ιε'. Τοῦ ἐν ἁγίοις π(ατ)ρ(ό)ς ἡμῶν Δα(υὶ)δ ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης λόγ(ος) εἰς τ(ὴν) ἐορτάσιμ(ον) καὶ σεβασμίαν ἡμέραν.

6 (φ. 82v-118v) : Εὐχὴ λεγομένη ἐν τοῖς κελλίοις ἡμῶν.

7 (φ. 119r-119v) : Χερουβικὸν ψαλλόμενον εἰς τὴν λειτουργίαν τῶν προηγησμένων.

8 (φ. 120r-140r) : Τοῦ ἐν ἁγίοις π(ατ)ρ(ό)ς ἡμῶν Ἰω(άν)νου ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Χ(ρ)υσοστόμ)ου... λόγος εἰς τ(ὴν) Ὑπαπαντὴν τοῦ Κ(υρί)ου ἡμῶν Ἰ(ησοῦ) Χ(ριστοῦ).

9 (φ. 140v-141v) : Εὐχὴ εἰς τὸν κ(ύρι)ον ἡμῶν Ἰ(ησοῦ)ν Χ(ριστό)ν.

10 (φ. 142r-155r) : Λόγος διδασκαλικὸς ἐκ τῶν Ἀγίων Γραφῶν.

11 (φ. 155r-155v) : Μαρτ(ύ)ρ(ιον) τοῦ ἁγ(ίου) ἐνδόξ(ου) μεγαλομάρτυρος Χριστοφόρου.

9 [5].

Κῶδιξ χαρτῶς ΙΓ' αἰῶνος. Φύλλα ἡριθμημένα 82. Σχῆμα : 15.4×21.2 ἐκ.μ. (διαστάσεις γεγραμμένου μέρους : 8×13 ἐκ.μ.). Τὰ φύλλ. 1r-2v, 35v καὶ 82r-v εἶναι λευκά. Στάχτως διὰ βύρσης μετ' ἐκτυπωμάτων. Ὁ κῶδιξ φέρει παλαιὰν ἀριθμῆσιν : 5.

1 (φ. 3r-35r) : Ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις π(ατ)ρ(ό)ς ἡμῶν Ἰω(άν)νου τοῦ Χρυσοστόμου.

2 (φ. 36r-81v) : Ἡ θεία λειτουργία τοῦ Μεγάλου Βασιλείου.

Ἐπίτιτλοι ἑγχρωμοὶ καὶ ἐπιγραφαὶ ἐρυθραί. Ἐν φύλλ. 3r σημειοῦται : «Ἐκ τῶν τοῦ Ἡσυχίου [διαγεγραμμένη διὰ μέλανος μία λέξις] ἀρχιμανδρί-

του, δι' ὠνήσεως [διαγεγραμμένοι τρεῖς λέξεις] ἐν Ἀθήναις 1898. Ἐν συνεχείᾳ ἀποτύπωμα σφραγίδος στρογγύλης ἐφ' ἧς ἀναγράφεται «Ἐκ τῆς συλλογῆς χειρογράφων Ἀλεξίου Κολυβά ἐν Ἀθήναις».

Βιβλιογρ. : Ὁ κώδις περιεγραφή ὑπὸ Σπ. Λάμπρου, Κατάλογος τῶν κωδίκων τῶν ἐν Ἀθήναις βιβλιοθηκῶν πλὴν τῆς Ἑθνικῆς. Γ' Κώδικες Ἀλεξίου Κολυβά, «Νέος Ἑλληνομνήμων» 11 (1914), σ. 473.

10.

Κώδις χαρτῶς ΙΓ' αἰῶνος. Φύλλα 291. Σχῆμα: 13.3×19.8 ἐκ.μ. (διαστάσεις γεγραμμένου μέρους: 8.7×13 ἐκ.μ.). Τὰ φύλλα: 1r-18v, 21v-22v, 82r, 84r-85v, 126r, 190v-191r, 246v, 257r-291v εἶναι λευκά. Μεταξὺ τῶν φύλλ. 244-245 ἔχει ἀποκοπὴ ἐν φύλλον, πρὸ τῆς ἀριθμήσεως.

Ἐν φύλλ. 85v ὁλοσέλιδος εἰκὼν Μάρκου, ἐν φύλλ. 126v ὁμοία Λουκᾶ καὶ ἐν φύλλ. 191v ὁμοία Ἰωάννου. Εἰκὼν τοῦ Ματθαίου δὲν ὑπάρχει· ἴσως παρελείφθη ἐκ τοῦ φύλλ. 22v, παραμείναντος λευκοῦ.

Στάχσις διὰ ξυλίνων πινακίδων, ἐπενδεδυμένων διὰ φέλπας μετὰ διακοσμήσεων ἐκ μετάλλου. Ὁ κώδις φέρει θηλυκωτῆρας.

1 (φ. 23r-81v): Τὸ κατὰ Ματθ(αῖο)ν Ἀγιον Εὐαγγέλιον.

2 (φ. 86r-123v): Τὸ κατὰ Μάρκον Ἀγιον Εὐαγγέλιον.

3 (φ. 127r-189v): Τὸ κατὰ Λουκᾶν Ἀγιον Εὐαγγέλιον.

4 (φ. 192r-240r): Τὸ κατὰ Ἰωάννην Ἀγιον Εὐαγγέλιον.

Τούτων προτάσσονται (φ. 19r) Δήλωσις πῶς δεῖ εὐρίσκειν τὰ καθ' ἡμέρ[αν] Εὐαγγέλια — (φ. 19v-21r) Τοῦ κατὰ Ματθαῖον Εὐαγγελίου κεφάλαια — (φ. 82v-83r) Τοῦ κατὰ Μάρκον Εὐαγγελίου κεφάλαια — (φ. 124r-125v) Τοῦ κατὰ Λουκᾶν Εὐαγγελίου κεφάλαια — (φ. 190r) Τοῦ κατὰ Ἰωάννην Εὐαγγελίου κεφάλαια.

5 (φ. 240r-240v): Δήλωσις διαλαμβάνουσα τὴν τῶν Εὐαγγελίων ἀνάγνω(σιν) κ(αὶ) τ(ὴν) τ(ῶν) Εὐαγγελιστ(ῶν) διαδοχήν. Πόθεν τε ἄρχονται καὶ ποῦ καταλήγουσιν.

6 (φ. 241r-242v): Δήλωσις ἀκριβῆς διαλαμβάνουσα τῶν καθ' ἑκά(στην) ἡμέρ(αν) ἀναγινωσκομένων Εὐαγγελίων).

7 (φ. 243r-246r): Συναξάριον τῶν ἑορτῶν ὅλου τοῦ χρόνου, δηλοῦν τὰ ὀφειλόμενα Εὐαγγέλια ἀναγινώσκεισθαι.

8 (φ. 247r-250r): Κανὼν τῆς ἐπ(ερα)γ(ίας) Θ(εοτό)κου, οὗ ἡ ἀκροστ(ι)χ(ις): Χαρὰς δοχεῖόν σοι πρέπει χαιρεῖν μόνη».

9 (φ. 250r-256v): Ἀκολουθία χαιρετισμῶν.

Ἐν φύλλ. 21r τὸ ἐξῆς ἐπίγραμμα εἰς τὸν Ματθαῖον:

Ματθαῖον τόδ' ἔργον, ἀριστοπόνοιο τελώνου,
δς τόκον ἔφρασε θεῖον ἀπειρογάμοιο γυναικός,

ἣ τέκεν ἄσπορον υἱὸν ὃν οὐ χάνεν οὐρανὸς εὐρύς,
Χριστὸν αἰεὶ ζῶντα Θεόν, βροτὸν αὐτὸν ἑόντα.

4 αἰεζῶντα

Ἐν φύλλ. 83ν ἐπίγραμμα εἰς Μάρκον :

Ὅσσα περὶ Χριστοῦ θεηγόρος ἔθνεα Πέτρος
κηρύσσειν ἐδίδασκεν ἀπὸ στομάτων ἐριτίμων,
ἐνθάδε Μάρκος ἄγειρε καὶ ἐν σελίδεσσιν ἔθηκε
τοῦνεκα καὶ μερόπεσσιν εὐάγγελος ἄλλος ἐδείχθη.

3 σελίδεσσιν 4 μερόπεσσιν

Ἐν φύλλ. 125ν ἐπίγραμμα εἰς Λουκᾶν :

Λουκᾶς ἠπιόθυμος ἀκεστορὴς ἐπιῖστωρ
ἀθανάτου Χριστοῦ γένος καὶ θέσκελα ἔργα
ἀτρεκέως κατέλεξε καὶ ὥς θάνεν ἄμμε σαώσας
καὶ πάλιν ἐκ τύμβοιο θορῶν μερόπεσσιν ἐδείχθη,
5 ἐνθεν δ' οὐρανὴν ὑπὲρ ἄντυγα Πατρὶ φάνθη.

4 μερόπεσσιν

Ἐν φύλλ. 190r ἐπίγραμμα εἰς Ἰωάννην :

Βροντήεις θεόφωνος Ἰωάννης πανάριστος
πρωτοτόκου σοφίης ὑπεράρχιον εὗρετο ἀρχήν,
πρωτοφανῇ γενετῆρα Θεοῦ, Θεὸν αὐτογένεθλον,
ᾔθεν ὀλεθροτόκων αἰρέσεων ἡμβλυνε φρένα.

1 βροντήεις 4 ὀλεθροτόκων

Ἐν φύλλ. 246r σημειοῦται : «Θ(εο)ῦ τὸ δῶρον κ(αὶ) θεοκλήτου π(ό)-
ν(ο)ς | ἔτους ̳ζος̳ ἠδ' α' μηνὶ αὐΓούς(φ) κ' ».

Βιβλιογρ. : Περὶ τῶν ἐπιγραμμάτων ἴδ. Her. Soden, Die Schriften des Neuen Testaments, Band 1. Berlin 1902, σ. 377 - 384. — Ἀθ. Κομίνη, Συναγωγὴ ἐπιγραμμάτων εἰς τοὺς τέσσαρας εὐαγγελιστάς, « Ἐπετηρὶς Ἐταιρείας Βυζαντινῶν Σπουδῶν » ΚΑ' (1951), σ. 254 κξξ. — Τὸν αὐτὸν βιβλιογράφον πανομοιότυπως ὑπογράφοντα ἀνευρίσκομεν καὶ ἐν κώδ. : α) 490 (54) μονῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἔτους 1570, β) 2204 (191) μονῆς Ἐσφιγμένου ἔτους 1572 (;), γ) 2911 (237) μονῆς Δοχειαρίου, ἔτους 1564, δ) 3923 (389) μονῆς Διονυσίου, ἔτους 1571 [Ἰδ. Σπ. Λάμπρου, Κατάλογος τῶν ἐν ταῖς βιβλιοθήκαις τοῦ Ἁγίου Ὁρους ἑλλην. κωδίκων. Τόμ. Α'. Ἐν Κανταβριγίᾳ τῆς Ἀγγλίας 1895, σ. 40, 190, 259, 422], ε') 4398 (278) μονῆς Ἰβήρων καὶ ς') 4602 (482) μονῆς Ἰβήρων, ἔτους 1582 [Ἰδ. Σπ. Λάμπρου, ἐνθ' ἀνωτ., τόμ. Β'. Ἐν Κανταβριγίᾳ τῆς Ἀγγλίας 1900, σ. 70, 152].

11.

Κωδὶξ χαρτῶς ΙΓ' αἰῶνος. Φύλλα 181. Σχῆμα : 10.1 × 14.5 ἐκ.μ. (διαστάσεις γεγραμμένου μέρους 6 × 10.2 ἐκ.μ.). Ἐν φύλλ. 41ν ὀλοσέλιδος εἰκὼν

ἀγίου Βασιλείου καὶ ἐν φύλλ. 88ν ὁμοία ἀγίου Γρηγορίου. Τὸ φύλλ. 181ν εἶναι λευκόν. Στάχως διὰ ναστοῦ χάρτου.

1 (φ. 1ν-6ρ): *Εὐχὴ λεγομένη ὑπὸ ἀρχιερ(έως) ἢ πνευματικοῦ π(ατ)ρ(ό)ς ἐπὶ τοὺς μέλλοντας μεταλαβεῖν τῶν ἀχράντων κ(αί) ζωοποιῶν φρικτῶν τοῦ Χ(ριστοῦ) μυστηρί(ων).*

2 (φ. 7ρ-41ρ): *Ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἐν ἀγίοις π(ατ)ρ(ό)ς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου.*

3 (φ. 42ρ-88ρ): *Ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἐν ἀγίοις π(ατ)ρ(ό)ς ἡμῶν Βασιλείου τοῦ Μ(εγά)λ(ου).*

4 (φ. 89ρ-112ρ): *Ἡ θεία λειτουργία τῶν προηγιασμένων.*

5 (φ. 112ν-115ν): *Εὐχὴ τῶν κολύβων ἐκφωνουμένη.*

6 (φ. 116ν-137ρ): *Εὐαγγελαπόστολα ἀναγινωσκόμενα τῇ ὅλῃ ἐβδομάδι.*

7 (φ. 137ρ-159ρ): *Εὐαγγέλια ἐωθινά, ἀναστάσιμα.*

8 (φ. 159ρ-180ρ): *Ἀκολουθία τοῦ μικροῦ ἀγιασμοῦ.*

9 (φ. 180ν-181ρ): *Τροπάριον ἀγίου Ἀνδρέου τοῦ ἐν τῇ Κρήτῃ.*

Ὁ κώδις κοσμεῖται δι' ἐπιτίτλων καὶ κεφαλαιωδῶν ἀρχικῶν γραμμάτων ἐρυθρῶν, ἐγράφη δὲ διὰ τριῶν χειρῶν (α': φ. 1-6, β': φ. 7-180, γ': φ. 180-181). Ἐν τῇ ἐσωτερικῇ πλευρᾷ τοῦ προσθίου ἐκ ναστοῦ χάρτου περικαλύμματος σημειοῦται διὰ μεταγενεστέρας χειρὸς: «ἡ παρῶσα βίβλος ὑπῆρχε κτῆμα τῆς ἐν Ἀθήναις Ἱ. Μονῆς τοῦ ἀποστόλ(ου) Ἀνδρέου. Ἐγράφη κατὰ τὸ ἔτος 7081 ἀπὸ κτίσεως. Ἔτος σωτήριον 1573».

Ἐν φύλλ. 1ρ ἀναγέγραπται: «*† Αἱ παρῶσαι θεῖαι κ(αί) ἱεραὶ λειτουργίαι | ἀφιερῶνται εἰς τὴν μονὴν τοῦ ἀγ(ίου) | ἐνδόξου πανευφήμου ἀποστόλου Ἀνδρέου | τοῦ πρωτοκλήτου κ(αί) εἴ τις ταύτας ἀποξενώ|ση ἐκ τῆς ρηθίσης [sic] μονῆς νὰ ἔχη ἀντίδικον | τὸν ἀπόστολον ἐν ἡμέρα κρίσεως | ἀλλὰ κ(αί) τὴν ἀρὰν τῆς ὁσίας μ(ητ)ρ(ό)ς ἡμῶν Φιλοθέ(ης) | ἀμήν.*». Καὶ κάτωθεν ἀποτύπωμα στρογγύλης σφραγίδος ἐφ' ἧς ἀναγράφεται. «*Ἐκ τῆς συλλογῆς χειρογράφων Ἀλεξίου Κολυβά ἐν Ἀθήναις.*»

Ἐν φύλλ. 8ρ (ἐν τῇ ἄνω ᾠα) καὶ 42ν (ἐν τῇ κάτω ᾠα) σημειοῦται ὑπὸ τοῦ γραφέως τοῦ κώδικος: «*Μνήσθητι κ(ύρι)ε τὸν γράψαντα ἱεζεκιήλ.*». Καὶ ἐν φύλλ. 180ρ:

Ἡ βίβλος ἔσχεν ἥδε σὺν θ(ε)ῷ π(ατ)ρ(ί)

πόνῳ τάλανος ἱεζεκιήλ ρακενδύτου

οἱ ἀναγινώσκοντες τὸ γεγραφότη

δότε μοι συγχώρησιν ὡς ἔθος, φίλοι.

ἔγραψ(α) ἐπὶ ἔτους ζπαῖ ἰνδ. α'

σεπτεμβρίῳ α'.

[καὶ δι' ἑτέρας χειρὸς:] 1573.

Paris 1906, σ. 257 : « *Ἰερεκὴλ μοναχὸς ἐλάχιστος τῶν ἐλαχίστων : ὁρμώμενος ἐκ πόλως Θηβῶν τῆς ἐπαπύλου Βιοτίας. Ἐν μηνὶ Μαΐῳ καὶ τοῦ Ἰουλίου ἐτους. Damasco* ». Περὶ τῆς μονῆς τοῦ Ἀγ. Ἀνδρέου Ἰδ. Δ η μ. Γ ρ. Κ α μ π ο ὕ ρ ο γ λ ο υ, Ἱστορία τῶν Ἀθηναίων (Τουρκοκρατία. Περίοδος πρώτη: 1458 - 1687), τόμ. Β'. Ἐν Ἀθήναις 1890, σ. 294 - 298. — Γ ο ὤ Α ὕ τ ο ὤ, Ἀθηναϊκὸν Ἀρχοντολόγιον. Α' Οἱ Ἀρχόντες Μπενιζέλοι [Ἀθῆναι] 1921, σ. 94 - 95. — Γ. Λ α μ π ά κ η, Αἱ ἐν τῇ μονῇ Φιλοθέης καταστραφεῖσαι πολῦτοιμοι βυζαντιακαὶ χρῆστιανικαὶ ἀρχαιοότητες καὶ ἀγιογραφίαι, « Δελτίον » Χριστιανικῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας, Β' (1894), σ. 136 - 146.

12.

Κώδιξ χαρτῶς ΙΓ' αἰῶνος. Σελ. ἠριθμημένα (διὰ μεταγενεστέρας χειρὸς) 180. Σχῆμα: 16×23.3. ἔκ.μ. (διαστάσεις γεγραμμένον μέρος: 8.5×15.2 ἔκ.μ.). Αἱ σελ. 62 - 64, 154 εἶναι λευκαί. Στάχσις διὰ ξυλίνων πινακίδων ἐπενδεδυμένων δι' ὑφάσματος.

1 (σ. 1 - 58) : Ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις π(α)τρ(ὸ)ς ἡμῶν Ἰω(άν)νου τοῦ Χρυσσοστόμου.

2 (σ. 65 - 153) : Ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις π(α)τρ(ὸ)ς ἡμῶν Βασιλείου τοῦ Μεγάλου.

3 (σ. 155 - 157) : Τάξις γενομ(έν)η ἐπὶ χειροτονία ἀναγνώστου κ(αὶ) ψάλτου.

4 (σ. 157 - 161) : Τάξις γενομένη ἐπὶ χειροτονία ὑποδιακόνου.

5 (σ. 161 - 170) : Τάξις γενομ(έν)η ἐπὶ χειροτονία διακόνου.

6 (σ. 170 - 179) : Τάξις γενομ(έν)η ἐπὶ χειροτονία πρεσβυτέρου.

Ὁ κώδιξ, λίαν καλλιγραφημένος, κοσμεῖται διὰ κεφαλαιῶν γραμμάτων μετὰ τέχνης ἐξεργασμένων.

Ἐν σ. 179 σημειοῦται ὑπὸ τοῦ γραφέως τοῦ κώδικος : « Χεῖρ ματθαίου μοναχοῦ | πρεσβυτέρου κ(αὶ) ἀρχιμανδρίτου τῆς μεγάλῃς | ἐκκλησίας, ᾧ μοι οἱ ἀναγινώσκοντες σύγγνωσθε | διὰ τῶν πολλῶν μου σφαλμάτων : | ἢ ἐγγράφη ἐν Λεοντοπόλει | τῆς Δελφίας, ἐν ἔτει Ἱζρζ' | μηνὶ Ὀκτωβρίῳ, | θ' ».

Ἐν σ. 59 σημειοῦται, δι' ἐτέρας χειρὸς : « Εὐλογημένη ἡ βασιλεία τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ Ἀγίου Πνεύματος. Ἀμήν ». Καὶ ἐν σ. 60 - 61 ἀναγράφονται :

Ἐν ἔτει χηλιοστῶ ὀκτακοσιοστῶ τριακοστῶ ἐννάτῳ κατὰ Μῆνα αὔγουσον ἐπὶ τῆς | Βασιλείας τοῦ θεοφύλακτου ἡμῶν βασιλέως Ὁθωνος τοῦ αὐοῦ Διατηρήθη ἡ | Σεβ. Ἱερὰ αὕτη Μονὴ τοῦ Παντοκράτορος. | Συνελθόντων τῶν πατέρων εἰς ἐκλογὴν τοῦ | νέου ἡγουμένου κ(αὶ) τῶν Συμβούλων, ὧν τὰ ὀνόματα εἰσὶ ταῦτα :

1 Παγκράτιος Ἱερομόναχος Χούπας ἐξ Ἀγγελοκάστρου

2 Ἰωαννίκιος μοναχὸς Μανιανῆς Ἀχαρνανίας

3 Καλλίνικος μοναχὸς Παπαφίλου ὁμοίως

4 Σεραφεῖμ ἱερομόναχος Δαρναῖας Παπάδατα Ζυγοῦ

- 5 Βαρθολομαῖος μοναχὸς ἐκ Λευκάδος
 6 Γερμανὸς μοναχὸς ἐκ Δομοκοῦ
 7 Ἀνθιμος μοναχὸς Σβέρκας ἐκ Νιαλφινικίου
 8 Ζαχαρίας Ἱερομόναχος Μίχον ἐκ Μαγούλας
 9 Δανιὴλ Ἱερομόναχος παπᾶ Γεωργί(ου) ἐκ Ναυπακτίας ||
 τῷ 1839 - 1840

ἡγούμενος Παγκράτιος ἱερομόναχος
 σύμβουλοι Ἰωαννίκιος μοναχὸς
 Καλλίνικος μοναχὸς
 τῷ 1841

β^{ας} περιόδου ἡγουμενίας
 ἡγούμενος Ἰωαννίκιος μοναχὸς
 σύμβουλοι Ζαχαρίας Ἱερομόναχος
 Σεραφεῖμ Ἱερομόναχος

Ἐν σ. 180 σημειοῦται, δι' ἐτέρας χειρός: «ἡ παροῦσα Ἱερὰ καὶ θύα λητουργία ἀφηγερόντε εἰς | τὸν Ναὸν τῆς ὑπεραγίας δεσπνῆς ἡμῶν θεοτόκου καὶ ἀπαρθένου μαρίας τῶν ἐν βλαχέρνες εἰς Ἰθάκην εἰς ἄφεσιν | ἀμαρτηνὸν τῶν δούλων τοῦ Θεοῦ παναγῇ παντολέου μαρδαληνῆς | καὶ μαρίας.».

Βιβλιογρ.: Περί τοῦ Ματθαίου μητροπ. Μυρέων «τοῦ ἐκ Παγωνιανῆς τῆς Ἡπείρου» καὶ μάλιστα ὡς βιβλιογράφου ἰδ. D. Russo, *Studii Istorice Greco-Române. Opere postume...* Tomul I. București 1939, σ. 170.

13.

Κώδιξ χαρτῶς ΙΓ' αἰῶνος. Φύλλα 286. Σχῆμα: 18.4×24.9 ἐκ.μ. (διαστάσεις γεγραμμένου μέρους: 10.7×16.5 ἐκ.μ.). Ἐν ἀρχῇ φύλλον ἐκ μεμβράνης, ἐφ' οὗ ὁλοσέλιδος εἰκὼν τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Ματθαίου. Τὸ φύλλ. 159v τοῦ κώδικος εἶναι λευκόν· ἴσως προωρίζετο ἵνα σχεδιασθῇ εἰκὼν τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου. Στάχσις διὰ ξυλίνων πινακίδων ἐπενδεδυμένων δι' ὑφάσματος.

1 (φ. 1r - 159r): Τὸ κατ(ὰ) Ματθαῖον ἅγιον Εὐαγγέλιον.

2 (φ. 160r - 286v): Τὸ κατὰ Ἰωάννην ἅγ(ιον) Εὐαγγέλιον.

Ὁ κώδιξ κοσμεῖται διὰ κεφαλαιωδῶν γραμμάτων μετὰ τέχνης ἐξειργασμένων.

14.

Κώδιξ χαρτῶς ΙΓ' - ΙΖ' αἰῶνος. Φύλλ. γ' + 91. Σχῆμα: 13×19.2 ἐκ.μ. (διαστάσεις γεγραμμένου μέρους: 6.7×12.5 ἐκ.μ.). Τὰ φύλλα ατ - γν, 88v - 91r εἶναι λευκά. Στάχσις διὰ ξυλίνων πινακίδων καὶ βύρσης.

1 (φ. 1r - 36v): Ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις π(ατ)ρ(ὸ)ς ἡμῶν Ἰω(άν)νου τοῦ Χρυσοστόμου.

2 (φ. 37r-70v) : Ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις π(α)ρ(ό)ς ἡμῶν Βασιλείου τοῦ Μεγάλου.

3 (φ. 71r-86r) : Ἡ θεία λειτουργία τῶν προηγιασμένων(ων).

4 (φ. 86v-88r) : Εὐχαὶ κ(α)τ(ὰ) τὴν θείαν μετάληψιν εὐχαριστήριοι. Τὸ τελευταῖον κείμενον γεγραμμένον δι' ἑτέρας χειρός.

Ὁ κῶδις κοσμεῖται διὰ κεφαλαιωδῶν γραμμάτων μετὰ τέχνης ἐξεργασμένων καὶ πεποικιμένων διὰ χρυσοῦ. Ἐπίτιτλοι ἐρυθροί.

Ἐν τῇ κάτω ὥφ τοῦ φύλλ. 1r ἀναγράφεται : « *Ex libris Caesaris De Missy Berolinensis | Londini Anno 1747* ».

Ἐν φύλλ. 86v σημειοῦται : « + αὕτη ἡ θεία καὶ ἱερὰ λειτουργ(ία) ἀφιέρωται | τῷ μεγαλομάρτ(υ)ρ(ι) Γεωργί(ω) ἐξ ἐμοῦ ἀρσενίου ἱερομονάχου τοῦ κριτοῦ^{λ'} κ(αὶ) εἴ τις ἀποξενώσει αὐτ(ή)ν | ἐκ τοῦ ναοῦ αὐτοῦ ἐχέτω αὐτὸν τὸν ἅγιον ἐκδικητὴν ἐν ἡμέρα κρίσεως | ἐν ἔτει ,αχμς μαῖφ ι' . » | καὶ δι' ἑτέρας χειρός : | 1646.

Ἐπίσης ἐν φύλλ. 91v σημειοῦται διὰ τρίτης χειρός : « † κατὰ τοὺς 1715 μ(ην)ὶ ἀπριλλί(ω) 22 ὥρα τρι(τη) | ἡμέρας ἐγινε ἐγκλιψης του ἱλίου καὶ το ενα καρτο | της ὥρ(ας) ἐγένε τω σκότος μέγα ὥστ(ε) ἐφά νήσαν | οἱ ἀστέρες τοῦ οὐράνου ὄντος μά(ρτυρος) καὶ ἐμου της ἐγκλιψεως | κ(αὶ) ὁ ἅγιος Θυβαῖδος κύρι(ος) Ἀρσενι(ος) καὶ ἐγὼ ὁ | ἀρχι(μ)ανδριτ(ης) Γενναδι(ος) ».

Βιβλιογρ. : Περί τοῦ Θηβαΐδος Ἀρσενίου καὶ τοῦ ἀρχιμανδρίτου Γενναδίου, ἱδ. Α. Παπαδοπούλου - Κεραμέως, Αὐτοβιογραφικαὶ σημειώσεις περὶ τοῦ πατριάρχου Ἀλεξανδρείας Σαμουὴλ Καπασούλη, « Δελτίον Ἱστορικῆς καὶ Ἐθνολογικῆς Ἑταιρείας » 3 (1889), σ. 509. — Σπ. Λάμπρου, Ὁ πατριαρχικὸς θρόνος Ἀλεξανδρείας ἀπὸ Σαμουὴλ τοῦ Καπασούλη μέχρι καὶ Ματθαίου, Αὐτόθι, σ. 565.

15.

Κῶδις χαρτῶς ΙΖ' αἰῶνος. Φύλλα β' + 70. Σχῆμα : 15.1 × 19.6 ἐκ.μ. (διαστάσεις γεγραμμένου μέρους : 9.4 × 13.5 ἐκ.μ.). Τὰ φύλλ. ατ - βν καὶ 70ν εἶναι λευκά. Στάχσις διὰ βύρσης.

1 (φ. 1r-44v) : Ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου Χρυσοστόμου.

2 (φ. 45r-69v) : Ἀκολουθία τοῦ μικροῦ ἁγιασμοῦ.

Ὁ κῶδις φέρει ἐπιτίτλους καὶ ἀρχικὰ κεφαλαιώδη γράμματα ἐρυθρά.

Ἐν φύλλ. 44v σημειοῦται : « Τέλος τῆς θείας ἱερουργίας τοῦ ἐναγίοις π(α)ρ(ό)ς ἡμῶν τοῦ Χρυσοστόμου : | χεῖρ εὐτελοῦς σεραφεῖμ ἱερομονάχου | ἔτους ,ξ(ρ) κδ. » Καὶ ἐν φύλλ. 69v-70r ἀναγράφεται : « † Ἐγράφη ἡ παροῦσα θεία κ(αὶ) ἱερὰ λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις π(α)ρ(ό)ς ἡμῶν τοῦ Χρυσοστόμου παρ' ἐμοῦ | τοῦ ταπεινοῦ σεραφεῖμ ἱερομονάχου κ(αὶ) οἱ ἀναγινώσκονται εὐχεσθαι διὰ τὸν κύριον περὶ ἐμοῦ. | κ(αὶ) διὰ τοῦτ(ο) παρακαλῶ

ἡμᾶς ἀδελφί μι φιδὸς κτάσθαι αλος σοφί διδασκαλῦ, διόρθωσατε αὐτό, κ(αί) | μι κατάρσθαι ὅτι πᾶς ὁ γράφων, παραγράφι. | ἵνα κ(αί) τοῦ Θ(εο)ῦ ἡ χάρις ὑμεταπάντων ἡμῶν ἀμήν: | † ἔτους ,ζρκδ' μηνι ἀπριλλίω κε: | ἡμέρα πέμπτη: ὁ Θ(εο)ς ἡμῶν ∴. | † ἔχει κόλλες ιη' ἡ παροῦσα δέλτος».

Βιβλιογρ.: Κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ΙΖ' αἰ. Σεραφεῖμ ἱερομόναχος βιβλιογράφος ἀναφέρεται ἐν κώδ.: α) 4428 (308) μονῆς Ἰβήρων ἔτους 1622 καὶ β') 4808 (688) τῆς αὐτῆς μονῆς, ἔτους 1635. [Ἰδ. Σπ. Λάμπρου, Κατάλογος τῶν ἐν ταῖς βιβλιοθήκαις τοῦ Ἀγίου Ὁρους ἑλλην. κωδίκων. Τόμ. Β'. Ἐν Κανταβρυγίᾳ τῆς Ἀγγλίας 1900, σ. 80, 204].

16.

Κώδιξ χαρτῶς ΙΖ' αἰῶνος. Φύλλα 53. Σχῆμα: 15.8×22.4 ἐκ.μ. (διαστάσεις γεγραμμένου μέρους: 8.5×14.5 ἐκ.μ.). Τὰ φύλλα 24ν καὶ 53ν εἶναι λευκά. Στάχσις διὰ βύρσης.

1 (φ. 1r-24r): Ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις π(ατ)ρ(ὸ)ς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου.

2 (φ. 25r-43v): Ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις π(ατ)ρ(ὸ)ς ἡμῶν Βασιλείου.

3 (φ. 43v-52r): Ἡ θεία λειτουργία τῶν προηγιασμένων.

4 (φ. 52v-53r): Ἀπόλυσις, ἣν ποιεῖ ὁ ἱερεὺς μετὰ τὴν λειτουργίαν.

Τὰ ὑπ' ἀρ. 2-4 κείμενα ἔχουν γραφῇ δι' ἐτέρας χειρός. Ἐπίτιτλοι ἐρυθροὶ καὶ κεφαλαιώδη γράμματα ἔγχρωμα καὶ ἀπομιμούμενα παλαιότεραν γραφὴν.

Ἐν φύλλ. 53ν σημειοῦται δι' ἐτέρας χειρός: «† Ἡ θεία λειτουργ(ία) τοῦ ἐν ἁγίοις π(ατ)ρ(ὸ)ς ἡμῶν Βασιλείου ἀρχιεπισκόπου κ(αί) τοῦ ἐν ἁγίοις π(ατ)ρ(ὸ)ς ἡμ(ῶν) γρηγορίου τοῦ διαλόγου ὑπάρχ(η) τοῦ τλημον(ος) γεωργ(ίου) ἱερέως ἐκ χώρ(ας) δὴβρύς, κ(αί) ἡτῆς βοληθ(ῆ) ἀναλόσοι αὐτὴν ἐκ τον αὐτῶν χείρας ἔστω ἀφορισμένος κ(αί) ἀσυνχώριτος †».

17.

Κώδιξ χαρτῶς ΙΖ' αἰῶνος, κολοβός. Φύλλα 328. Σχῆμα: 10.1×15.5 ἐκ.μ. (διαστάσεις γεγραμμένου μέρους: 7×10.5 ἐκ.μ.). Τὰ φύλλα 1r-ν, 30ν εἶναι λευκά. Στάχσις νεωτάτη.

1 (φ. 2r-7v): *Εὐχῆ*.

2 (φ. 8r-9v): *Νόμιμον ἐκ πολλ(ῶν) ἐκλελεγμένον εἰς φράσιν πεζήν*.

Προτάσσεται ὁ πρόλογος εἰς τὸν Νομοκάνονα Μανουὴλ τοῦ Μαλαξοῦ.

3 (φ. 9v-30r): *Πίναξ σὺν Θεῷ, δς τάδε περιέχει*.

4 (φ. 31r-328v): *Νομοκάνων* [κεφ. σ'ζγ'].

Ἐπίτιτλοι καὶ κεφαλαιώδη ἀρχικά γράμματα ἐρυθρά.

18.

Κῶδιξ χαρτῶος ΙΖ' αἰῶνος. Φύλλα 36. Σχῆμα: 15.4×22 ἐκ.μ. (διαστάσεις γεγραμμένου μέρους: 9×15 ἐκ.μ.). Τὰ φύλλ. 10ν, 33ν-36r εἶναι λευκά. Στάχσις νεωτάτη.

1 (φ. 1r-2v): Τάξις γινομένη ἐπὶ χειροτονίᾳ ἀναγνώστ(ου) κ(αὶ) ψάλλον.

2 (φ. 2r-3v): Τάξις γινομένη ἐπὶ χειροτονίᾳ ὑποδιακόνου.

3 (φ. 3v-6v): Τάξις γινομένη ἐπὶ χειροτονίᾳ διακόνου.

4 (φ. 6v-10r): Τάξις γινομένη ἐπὶ χειροτονίᾳ πρεσβυτέρου.

5 (φ. 11r-32r): Ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου.

Ὁ κῶδιξ κοσμεῖται διὰ κεφαλαιωδῶν γραμμάτων μετὰ τέχνης ἐξειργασμένων. Ἐπίτιλοι ἐρυθροί.

Ἐν φύλλ. 36ν, ἔνθα κόσμημα διὰ μέλανος, εὗρηται ἀποτύπωμα στρογγύλης σφραγίδος, ἐφ' ἧς ἀναγράφεται: «Ἐκ τῆς συλλογῆς χειρογράφων Ἀλεξίου Κολυβά ἐν Ἀθήναις».

19.

Σπάραγμα ἐκ κώδικος χαρτῶου τοῦ ΙΖ' αἰῶνος. Φύλλ. 2. Σχῆμα: 15.4×20.1 ἐκ.μ. (διαστάσεις γεγραμμένου μέρους: 10×14.5 ἐκ.μ.).

Εὐχὴ λεγομένη ὑπὸ ἀρχιερέως ἢ πνευματικοῦ π(ατ)ρ(ὸ)ς | ἐπὶ τοὺς μέλλοντας μεταλαβεῖν τῶν ἀχράντ(ων) κ(αὶ) ζωοποιῶν τοῦ Χ(ριστο)ῦ μνηστηρίων.

20 [242].

Κῶδιξ χαρτῶος ΙΖ' αἰῶνος. Φύλλα 135. Σχῆμα: 15×21.3 ἐκ.μ. (διαστάσεις γεγραμμένου μέρους: 9×14.5 ἐκ.μ.). Τὰ φύλλ. 1ν, 50r, 135r-ν εἶναι λευκά. Στάχσις διὰ ναστοῦ χάρτου καὶ βύρσης νεωτέρα, ἐξηρθρωμένη.

Ἐν τῇ δεξιᾷ ᾧα τοῦ φ. 2r ὁ κῶδιξ φέρει παλαιὰν ἀρίθμησιν: 242.

1 (φ. 2r-5r): Ὑπόθεσις εἰς τὰς παροιμίας τοῦ Σολομώντος.

2 (φ. 5ν-126ν): Παροιμίαι Σολομώντος.

3 (φ. 127r-134r): Ἑρμηνεία διαφορῶν διδασκάλων εἰς τὸ Ἄσμα τῶν ἁσμάτων τοῦ σοφοῦ Σολομώντος.

Τὸ κείμενον τῶν παροιμιῶν ἢ τῶν ἐρμηνευμένων χωρίων τοῦ Ἄσματος ἁσμάτων ἔχει γραφῇ διὰ μέλανος ἐρυθροῦ.

Ἐν φύλλ. 1r σημειοῦται: «Ἐπιτομή εἰς τὰς παροιμίας τοῦ Σολομώντος τῶν ἐξηγητικῶν ἐκλογῶν αὐτοῦ, ὑπὸ Προκοπίου Χριστιανοῦ τοῦ Σοφιστοῦ ἐν ἔτει ἀχφ' ἐν μηνὶ Αὐγούστου Χ. Σημ., ἀντέγραφα τὴν χρονολογίαν ἐκ τῆς τελευταίας σελίδος, διότι πιθανὸν νὰ παραφθαῖ. Ἀρχιμανδρίτης Γαβριὴλ Καραπατάκης Κύπριος, τῇ 2 ὁβρίου 1921».

Ἐν φύλλ. 2r (ἐν τῇ ἄνω ῥα) σημειοῦται : «*Ἐκ τῶν τοῦ τζαμπιέρον μαρούλου τοῦ ἐκ* < > » Καὶ ἐν τῇ κάτω ῥα τοῦ αὐτοῦ φύλλου : *Προκοπίου Χριστιανοῦ Σοφιστοῦ εἰς τὰς παροιμίας Σολομῶντος ἐξηγητικῶν ἐκλογῶν ἐπιτομή. Α. Πορφύριος ὁ Ρῶσος, 16ῃ Φεβρουαρίῳ, 1859 ἔτους*».

21.

Κῶδιξ χαρτῶς ΙΖ' αἰῶνος, ἀκέφαλος καὶ κολοβός. Φύλλα 36. Σχῆμα : 15.4×21.2 (διαστάσεις γεγραμμένου μέρους : 10×16 ἐκ.μ.). Στάχωςις διὰ μεμβράνης ἐφθαρμένης νῦν.

(ΠΕΡΙ ΒΑΘΜΩΝ ΣΥΓΓΕΝΕΙΑΣ).

Ἐπὶ τοῦ ὀπισθεν φύλλου τοῦ ἐκ μεμβράνης περικαλύμματος τοῦ κώδικος ἀναγινώσκεται : «*Ἀρχιμανδρίτης Σωφρόνιος 1890*».

22.

Κῶδιξ χαρτῶς ΙΗ' αἰῶνος, ἐν μέρει τιλφόβρωτος. Φύλλα 168. Σχῆμα : 15×21 ἐκ.μ. (διαστάσεις γεγραμμένου μέρους : 9×15.5. ἐκ.μ.) Τὰ φύλλα 1r-v, 168r-v εἶναι λευκά. Στάχωςις νεωτάτη.

1 (φ. 2r-107v) : Ἀκολουθία τῆς ἐκκλησιαστικῆς διατάξεως ψαλμωδίας τε καὶ συνάξεως τοῦ ὄλου ἐνιαυτοῦ, ἀρχομένη ἀπὸ μηνὸς Σεπτεμβρίου μέχρι μηνὸς Αὐγούστου.

2 (φ. 107v-120v) : Ἀκολουθία τῆς ἁγίας καὶ μεγάλης Τεσσαρακοστῆς.

3 (φ. 120v-166r) : Ἀκολουθία τῶν ἀποδείπνων.

4 (φ. 166r-167v) : Τοῦ ἐν ἁγίοις π(ατ)ρ(ὸ)ς ἡμῶν Ἰωάννου ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Χρυσοστόμου λόγος κατηχητικὸς εἰς τὸ ἄγιον Πάσχα καὶ εἰς τὴν βραδυτῆτα.

Ἐν φύλλ. 80v, 86v καὶ 111v ἄτεχνα σχεδιάσματα, διὰ νεωτέρας χειρὸς.

23.

Κῶδιξ χαρτῶς ΙΖ' αἰῶνος. Φύλλα η' + σελ. 1-269 + φύλλ. 118*. Διαστάσεις : 13.1×17.8 ἐκ.μ. (διαστάσεις γεγραμμένου μέρους : 9×13.6 ἐκ.μ.). Στάχωςις νεωτάτη.

1 (φ. ατ-ην) : Πίναξ ἀκριβῆς τῆς παρούσης πυκτίδος.

2 (σ. 1-269) : ΝΟΜΟΚΑΝΩΝΟΝ [κεφ. ρλς'].

3 (φ. 1*r-5*v) : Πίναξ ἀκριβῆς τῶν παρόντων κανόνων.

4 (φ. 6*r-91*r) : Πρόχειρον κανονικὸν ἀναγκαῖον εἰς τὸ λύειν κ(αὶ) δεσμεῖν ἁμαρτήματα ἀν(θρῶπ)ων ἐξουσίαν εἰληφότας [sic] ἔχων πᾶν ἐδύνοπτον συλλεγεῖν.

5 (φ. 91*v-111*v) : Περὶ συνουκισίων καλυμένων καὶ ἀκωλύτων.

6 (φ. 111*v-117*r) : Τοῦ μακαριωτ(ά)τ(ου) μ(ητ)ροπολίτου Ἡρα-

κλείου κυρού νικίτα τοῦ σερού, λύσις περὶ ἀναγκαίων ζητημάτων, πρὸς τὰς δοθήσας αὐτῷ πάσας.

Ἐν τῇ ᾧα τοῦ φύλλ. 1r σημειοῦται : « † ἐκ τ(ῶν) τοῦ Ἰωνᾶ ἱερομονάχου τοῦ Χαλκιόπουλου | ἱερουργοῦ τοῦ προδρομοῦ λεγαμένου | τῆς καρακούζενας εἰς τὸ μαντοῦκι | ἀχθῶ [καὶ ἐν συνεχείᾳ δι' ἄλλης χειρὸς] νῆν | δ' ἡγουμένου | τοῦ σ(ωτῆ)ρ(ο)ς Χ(ριστο)ῦ εἰς τὸ καρδακι ,αχιζῶ».

Βιβλιογρ. : Περὶ τῶν ἀναφερομένων μονῶν ἴδ. Σπ. Κ. Παπαγεωργίου, Ἱστορία τῆς ἐκκλησίας τῆς Κερκύρας ἀπὸ τῆς συστάσεως αὐτῆς μέχρι τοῦ νῦν. Ἐν Κερκύρᾳ 1920, σ. 217 - 218 καὶ 220.

24.

Κώδιξ χαρτῶς ΙΗ' αἰῶνος. Φύλλα 74. Σχήμα : 10.3×15.5 ἐκ.μ. (διαστάσεις γεγραμμένου μέρους : 6.5×11 ἐκ.μ.). Τὰ φύλλα. 65r - 66v, 69v - 73v εἶναι λευκά. Μεταξὺ τῶν φύλλ. 41 - 42 ἀπεσχίσθη ἐν φύλλον. Στάχως διὰ βύρσης μετ' ἐκτυπωμάτων καὶ θηλυκωτήρων¹.

1 (φ. 1r - 11v) : Ἀκολουθία ἀγιασμοῦ.

2 (φ. 12r - 19v) : *Εὐχαί*, ἤτοι ἐξορκισμοὶ τοῦ μεγάλου Βασιλείου πρὸς τοὺς πάσχοντας ὑπὸ δαιμόνων κ(αὶ) πρὸς ἐκάστην ἀσθένειαν.

3 (φ. 19v - 26r) : *Εὐχή* τοῦ Χρυσοστόμου εἰς τὰ αὐτά.

4 (φ. 26v - 38v) : *Εὐαγγέλια* ἐωθινά, ἀναστάσιμα *ια*.

5 (φ. 39r - 41v) : *Εὐχή* τῶν ἁγίων ἑπτὰ παίδων εἰς ἀσθενῆ κ(αὶ) μὴ ὑπνοῦντα.

6 (φ. 41v - 58r) : *Εὐχαί* ἐπὶ πᾶσαν ἀρρωστίαν.

7 (φ. 58r - 64v) : *Προσευχή* τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Κυπριανοῦ λεγομένη εἰς ἐκάστην ἀσθένειαν.

8 (φ. 67r - 67v) : *Εὐχή* ἐπὶ εὐλογήσει οἶνου.

9 (φ. 68r) : (Ἐξορκισμὸς διὰ τὸ ρῖγος).

10 (φ. 68v - 69r) : (Ὑποδείγματα ἀρχῆς καὶ τέλους ἐπιστολῶν, ἀπενθυνομένων «*Εἰς Οἰκονόμον*» καὶ «*Εἰς ἱερέα*»).

Ὁ κώδιξ ἔχει γραφὴ διὰ τεσσάρων χειρῶν (α' : φ. 1r - 58r — β' : φ.

1. Ὁ κώδιξ εἶναι συνεσταχωμένος μετὰ τοῦ ἐντύπου βιβλίου : « *KATHXΗΣΕΙΣ* τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Κυρίλλου ἀρχιεπισκόπου Ἱεροσολύμων. Μεταφρασθεῖσαι εἰς τὴν κοινὴν διάλεκτον παρὰ Μεθοδίου Ἱερομονάχου Ὀλυμπιώτου τοῦ ἐξ Ἀγνιάς, μετὰ καὶ μικρὰς Ἐρμηνείας τοῦ Πιστεῦς συλλεχθεῖσης παρὰ τοῦ αὐτοῦ ἀπὸ τῆς Ὁρθοδόξου Ὁμολογίας. Ἐν Λειψίᾳ τῆς Σαξονίας ἐν τῇ τυπογραφίᾳ τοῦ Βρῆϊτκόφ ἔτει 1766 » (σχ. 8ον, σ. 79 + Δευκὴ). [Ἰδ. Em. Legend, Bibliographie Hellénique... XVIIIe siècle. Tome Deuxième, Paris 1928, σ. 55, ἀρ. 648*]. Ἐν προτασομένῳ δὲ τοῦ ἐντύπου λευκὰ φύλλα ἀναγινώσκειται : « *Το παρὸν βιβλίον νὰ δωθῇ εἰς το μονα|σῆ-ριον τῆς ἁγίας Τριάδος τοῦ Τζημπεῖνον | καὶ ὁποῖος τὸ ἀπόξενώσει νὰ κρίνεται μὲ τὸν | προδότην ἰοῦδαν* ».

58r-67v — γ': φ. 68r — δ': φ. 68v-69r). Ἐν. φύλλ. 74v ἀλφάβητος ἐλληνική καὶ δοκίμια κονδυλίου.

Ἐν φύλλ. 11v (ἐν τῇ ᾧα) ἀναγινώσκεται : « λαβρετειον ηερομαναχου ». Καὶ ἐν φύλλ. 74r : « νίκωδῆμος ἱερομόναχος ».

25.

Κώδιξ χαρτῶος ΙΗ' αἰῶνος, κολοβός. Φύλλα 218. Σχήμα 9.7×14.2 ἐκ.μ. (διαστάσεις γεγραμμένου μέρους : 6×10.5 ἐκ.μ.). Στάχως διὰ βύρσης μετ' ἐκτυπωμάτων καὶ θηλυκωτήρων.

ΨΑΛΤΗΡΙΟΝ καὶ ΕΥΧΑΙ.

Ὁ κώδιξ κοσμεῖται διὰ κεφαλαιωδῶν ἀρχικῶν γραμμάτων καὶ ἐπιτίτλων ἐρυθρῶν.

Ἐν φύλλ. 218v σημειοῦται : Το παρὸν βιβλίον ἀσταχῶθη | διαχειρὸς καμὸν ἀντωνίου ζα|κῶνθου ».

26 [12].

Κώδιξ χαρτῶος ΙΖ' αἰῶνος. Φύλλα ἡριθμημένα 195. Σχήμα : 10.2×15.2 ἐκ.μ. (διαστάσεις γεγραμμένου μέρους : 6×11 ἐκ.μ.). Τὰ φύλλ. 1r-v, 24r-v εἶναι λευκά. Στάχως διὰ ξυλίνων πινακίδων καὶ βύρσης, μετ' ἐκτυπωμάτων. Διακρίνονται ἔξη θηλυκωτήρων.

1 (φ. 2r-23v) : Πίναξ ἀκριβῆς τοῦ παρόντος νομίμου.

2 (φ. 25r-194r) : Νομοκάνονον πάνν πλουσιώτατον ἐκλελεγμένον ὑπὸ πολλῶν θεοφόρων π(ατέ)ρων. [κεφ. τνδ'].

3 (φ. 194v-195r) : « † Συμαρτιρίαν τοὺς μέλλοντας ἱεροθεῖναι ». Τὸ κείμενον τοῦτο διὰ μεταγενεστέρας χειρὸς.

Ἐν φύλλ. 195v σημειοῦται, δι' ἐτέρας χειρὸς : « † ο παρὸν νομοκάνων : εἶναι | τοῦ μακαρίου ἱερομοναχου | ἀγιοταφίτου κ(αὶ) ὁπίος | τον παρι να εχει | την κατάραν | τοῦ ἀγίου | τάφου | ἀμήν ». Ἐν συνεχείᾳ δι' ἐτέρας χειρὸς : « Τὸ παρὸν | ἐσυντάχθη | ὑπὸ Δημητρίου | Θεριανοῦ | Ζακηθου ἰσ | 1850 ».

Ἐν φύλλ. 25r φέρεται ἀποτύπωμα στρογγύλης σφραγίδος, ἐφ' ἧς ἀναγράφεται : « Ἐκ τῆς συλλογῆς χειρογράφων Ἀλεξίου Κολυβά. Ἐν Ἀθήναις ».

Βιβλιογρ. : Ὁ κώδιξ περιεγράφη ὑπ' ἀρ. 12 ὑπὸ Σπ. Λάμπρου, Κατάλογος τῶν κωδίκων τῶν ἐν Ἀθήναις βιβλιοθηκῶν πλὴν τῆς Ἑθνικῆς. Γ' Κώδικες τῆς βιβλιοθήκης Ἀλεξίου Κολυβά, « Νέος Ἑλληνομνήμων » 11 (1914), σ. 480. Περὶ τοῦ κτήτορος Μακαρίου ἱερομονάχου Ἀγιοταφίτου ἰδ. Σπ. Λάμπρου, Ἐνθυμήσεων, ἧτοι χρόνικων σημειωμάτων συλλογὴ πρώτη, « Νέος Ἑλληνομνήμων » 7 (1910), σ. 193 [περβλ. Α. Παπαδοπούλου-Κεραμέως, Ἱεροσολυμιτικὴ Βιβλιοθήκη, τόμ. Α', ἐν Πιερουπόλει 1891, σ. 459, κωδ. 509, τοῦ ἔτους 1654].

27.

Κώδιξ χαρτῶος ΙΘ' αἰῶνος, κολοβός. Φύλλα ἡριθμημένα 13. Σχήμα :

14.6×21 ἑκ.μ. (διαστάσεις γεγραμμένου μέρους: 12.5×18 ἑκ.μ.). Ἀστάχωτος.

Φύλλ. 1ν: *Τῷ Σαββάτῳ τῆς Τυρινῆς. Μνήμη πάντων τῶν ὁσίων τῶν ἐν ἀσκήσει λαμπράντων* [ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ].

Ἐν φύλλ. 1ρ σημειοῦται: «Ἡ παροῦσα ἀκολουθία ἡγοράσθη ὑπ' ἐμοῦ τοῦ Ἀμφιλοχίου Π. Τσίγκου μοναχοῦ, δι' ἐνὸς μετσίτιου, ἀπὸ τὸν Ἀνατόλιον μοναχόν, κατὰ τὸ 1892 τῇ 20ῇ Σεπτεμβρίου.» Καὶ ἐν συνεχείᾳ: «Κατὰ τὸ 1905 Σεπτεμβρίου 29^η ἡ ἀκολουθία αὕτη ἡγοράσθη ὑπ' ἐμοῦ μεταξὺ ἄλλων χειρογράφων πολυτίμων προερχομένων ἐκ Μακεδονίας. Ὁ πωλητὴς μοι μετέδωκε τὸ ὄνομα τοῦ συνθέτου τῆς ἀκολουθίας, ἡ ὁποία εἶναι μοναδικὴ καὶ ἀνέκδοτος, ποιηθεῖσα ὑπὸ Ἰακώβου Ἀγιορείτου τῆς Νέας Σκῆτης κατὰ τὸ ἔτος 1760. Ἀλέξιος Κολυβάς». Ἐν τῷ αὐτῷ φύλλῳ φέρεται ἀποτύπωμα στρογγύλης σφραγίδος τοῦ κτήτορος.

Βιβλιογρ. Ἐν κώδ. ὑπ' ἀρ. 5802 (295) τῆς μονῆς Παντελεήμονος [Ἰδ. Σπ. Λάμπρον, Κατάλογος τῶν ἐν ταῖς βιβλιοθήκαις τοῦ Ἀγ. Ὁρους ἑλλην. κωδίκων, τόμ. Β'. Ἐν Κανταβριγίᾳ τῆς Ἀγγλίας 1900, σ. 356] καὶ ἐν σ. 850 φέρεται: «Ἀκολουθία ἀσματικὴ πληρεστάτη, μετὰ εἰκοσιεσσάρων οἰκων εἰς πάντας ὁμοῦ τοὺς ἁγίους ποιηθεῖσα χάριν τῶν φιλαγίων πανηγυριστῶν, ἧτις ποιηθεῖσα ἐθεωρήθη καὶ ἐπεδιορθώθη παρὰ μὲν Ἰακώβου Μοναχοῦ συντεθεῖσα ὑπὸ δὲ Εὐσεβίου διδασκάλου ἐπικηρωθεῖσα. 1840».

28.

Κώδιξ χαρτῶς ΙΗ' αἰῶνος. Φύλλα 48. Σχῆμα: 15×19.6 ἑκ.μ. (διαστάσεις γεγραμμένου μέρους: 10.5×13 ἑκ.μ.). Στάχωσις διὰ ναστοῦ χάρτου ἐπενδεδυμένου διὰ χάρτου, ἐφ' οὗ σημειοῦται: «*Λυχνικοῦ καὶ Ὁρθρου εὐχαί*».

(ΕΥΧΟΛΟΓΙΟΝ).

Ἐν φύλλ. 48ν: «*Ὁνόματα τὰ ὁποῖα μνημονεύονται*». Ἀναγράφονται μόνον κύρια ὀνόματα, ἄνευ ἰδιαιτέρου ἐνδιαφέροντος, ἐν οἷς καί, δι' ἑτέρας χειρός: «*νεοφύτου ἀρχιερέ(ως)*» καὶ «*Ρομανοῦ βαρθολομαίου*». Ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ φύλλου ἀποτύπωμα στρογγύλης σφραγίδος, ἐφ' ἧς ἀναγράφεται: «*Ἐκ τῆς συλλογῆς χειρογράφων Ἀλεξίου Κολυβά. Ἐν Ἀθήναις*».

Ὁ κώδιξ κοσμεῖται διὰ καλλιτεχνικῶς γεγραμμένων κοσμημάτων καὶ κεφαλαιωδῶν ἀρχικῶν γραμμάτων καὶ ἐπιτίτλων ἐρυθρῶν.

29.

Κώδιξ χαρτῶς ΙΗ' αἰῶνος. Φύλλα θ' + 46 + ΙΙ + Σελ. ἡριθμημένα 496. Σχῆμα: 16.8×23.1 ἑκ.μ. (διαστάσεις γεγραμμένου μέρους: 11×18.5 ἑκ.μ.). Τὰ φύλλα ατ - θν, Ιρ - ΙΙν καὶ αἱ σελ. 484, 486, 487 - 494 εἶναι λευκαί. Στάχωσις διὰ ξυλίνων πινακίδων καὶ βύρσης μετὰ θηλυκωτήρων.

1 (φ. 1ρ - 46ν): «*Πίναξ*» ὀνομαστικὸς ἱατρικῶν, μετὰ μνείας τῆς θερα-

πεντικῆς ἀξίας αὐτῶν. Ἐν φύλλ. 46ν σημειοῦται : « Τέλος κ(αι) τοῦ κατὰ ἀλφάβητον πίνα|κος ἱατροσοφιστοῦ τοῦ Καπέλλου ».

2 (σ. 1 - 473) : « Λεξικὸν κατὰ τὸ Ἱταλικὸν ἀλφάβητον φαρμακευτικὸν χυμικὸν τοῦ Ἰωάννου Βαπτιστοῦ Καπέλλου, αὐξηθὲν παρὰ τοῦ ἀνεπιού αὐτοῦ Λαυρεντίου Καπέλλου, περιέχον ὅλα τὰ ἱατρικὰ χυμικά τε καὶ τὰ φαρμακευτικά, ὅπου εἶναι εἰς χρῆσιν τὴν σήμερον. Εἰς τὴν μετάφρασιν ὠφέλιμον ἔδοξε τὸ νὰ γραφῇ τὸ Ἱταλιστὶ ὄνομα τοῦ κάθε ἱατρικοῦ πρὸς εἰδησιν τοῦ ἀναγνώστου καὶ εἶτα νὰ μεταφρασθῇ εἰς τὴν καθ' ἡμᾶς διάλεκτον ». Ἐν σελ. 473 σημειοῦται : « Τέλος σὺν Θ(ε)ῶ τῆς μεταφράσεως τῶν κατὰ ἀλφάβητον ἱατρικῶν τοῦ Καπέλλου. Λεῖπεται νὰ μεταφρασθοῦν τὰ προστεθέντα ἱατρικὰ παρὰ τοῦ Καπέλλου εἰς τὴν ἰν' ἔκδοσιν αὐτοῦ τοῦ βιβλίου του, ὡσαύτως καὶ τὸ ἐγχειρίδιον τὸ περὶ φαρμακολογ(ίας) τρατάτο δελε δρόγκε παρ' ἐκείνῳ τῷ Καπέλλῳ λεγόμενον ».

3 (σ. 474) : Τὰ ὀνόματα καὶ εἶδη τῶν λαμπίκων καὶ ἄλλων ὀργάνων ὅπου μεταχειρίζεται ὁ Καπέλλος εἰς τὴν κατασκευὴν καὶ σύνθεσιν τῶν κατὰ ἀλφάβητον ἱατρικῶν αὐτῶν.

4 (σ. 475 - 482) : < Διάφορα Λάδι α >.

5 (σ. 485, 495 καὶ 496) < Διάφοροι συνταγαί >.

Ἐν φύλλ. 1r σημειοῦται :

*Κτῆμα πέφυκα τοῦ Μακαρίου, φίλε,
δωρηθὲν παρὰ Χρυσάνθου Προυσαέως.*

Ἐκατέρωθεν δὲ φέρεται ἀποτύπωμα τριγωνικῆς σφραγίδος ἐφ' ἧς ἀναγράφονται τὰ ἀρχικά τοῦ ὀνόματος τοῦ κτήτορος στοιχεῖα : *M K P C* καὶ χρονολογία : 1760.

Ἐν τῇ κάτω ὥφ τῆς σελ. 1 σημειοῦται ἐπίσης :

*Οἶκτροῦ πέφυκα κτῆμα τοῦ Μακαρίου
ἔτει τῷ ,αωβ'*

Δεξιᾷ δὲ τοῦ σημειώματος πολυγωνικὴ σφραγίς, ἐφ' ἧς φέρεται τὸ ὄνομα τοῦ κτήτορος : *MA|KA|PI|OC* καὶ ἡ αὐτὴ χρονολογία : 1760.

Βιβλιογρ. : Τὸν Χρυσάνθον μοναχὸν Προυσαέα εὗρισκομεν καὶ εἰς τοὺς κώδ. 253 καὶ 298 τοῦ Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων. Ἰδ. Α. Παπαδοπούλου - Κερამέως, Ἱεροσολυμιτικὴ Βιβλιοθήκη..., τόμ. Α'. Ἐν Πετροπόλει 1891, σ. 322 (καὶ βιβλιογρ. σημείωμα) καὶ 363. Πρβλ. καὶ Ἐ. m. Legend, *Bibliographie Hellénique...*, XVIII siècle. Tome Deuxième. Paris 1928, σ. 480, ἀρ. 1208.

Ἐξ φύλλα χάρτου (διαστάσεων 32×43.4 ἐκ.μ.) συνδεδεμένα κατὰ τὸ μέσον διὰ μηρίνθου, εἰς σχῆμα βιβλίου, περιέχοντα διαφόρους λογαριασμούς

καὶ σημειώσεις τῆς τελευταίας δεκαετίας τοῦ ΙΗ' καὶ τῶν πρώτων ἐτῶν τοῦ ΙΘ' αἰῶνος.

Προέλευσις πιθανὴ ἐκ μονῆς, τῆς περιοχῆς μητροπόλεως Παροναξίας. Χαρακτηριστικὴ ἡ σημείωσις: «1797 Ἰουλί(ου) 24. Ἡμέρα παρασκευὴ ἐσμφωνήσαμεν τὸν Σαλβαδόρον | διὰ μάγειρα τοῦ Σεβασμιωτάτου ἡμῶν αἰθέν- του κ(αί) δεσπότην ἀγί(ου) Παροναξίας | ἐπὶ συμφωνίᾳ τοιαύτῃ προ(ός) ἐπτάημισυ γρόσια τὸν μῆναν καὶ δέκα | γρόσια τὸν χρόνον διὰ παπούτζια του, αὐτὸς δὲ νὰ κάμνῃ ἀγκογκί|στως [sic] ὅλα τὰ τῆς μαγειρικῆς. | Ὁ πρω(το)- σύγκελ(λος) τ(οῦ) ἀγ(ίου) Παροναξίας Μεθόδι(ος)».

Βιβλιογρ. : Μητροπολίτης Παροναξίας τῷ 1797 ἦτο ὁ Νεόφυτος Λαχοβάρης, περὶ οὗ ἴδ. τὴν σχετικὴν βιβλιογραφίαν ἐν: Βασιλ. Βλ. Σφυροόερα, Χρυσάνθος ὁ Αἰτωλός, «Ἐπετηρίς Μεσαιωνικοῦ Ἀρχείου» 5' (1956), σ. 132, σημ. 1. — Περὶ τοῦ πρωτοσυγκέλλου Παροναξίας Μεθοδίου — τὸν ὁποῖον εὗρισκω εἰς ἔγγραφα ἀπὸ τοῦ 1797 μέχρι τοῦ 1802 — ἴδ.: Τρ. Εὐαγγελίδου, Ἡ νῆσος Σέριφος καὶ αἱ περὶ αὐτὴν νησίδες. Ἐν Ἐρμουπόλει 1909, σ. 135. — Σπ. Λάμπρου, Σύμμεικτα, «Νέος Ἑλληνομνήμων» 8 (1911), σ. 238. — Π. Γ. Ζεργλέντη, Ἱστορικαὶ ἔρευναι περὶ τὰς ἐκκλησίας τῶν νήσων τῆς Ἀνατολ. Μεσογείου θαλάσσης, τόμ. Α'. Ἐν Ἐρμουπόλει 1913, σ. 110. — Ἰακ. Τ. Βισβίτζη, Οἱ κοινοὶ καγκελλάριοι τῆς Νάξου ἐπὶ Τουρκοκρατίας, «Ἀρχεῖον Ἰδιωτικοῦ Δικαίου» IB' (1945), σ. 91.

31.

Κῶδιξ χαρτῶς ΙΘ' αἰῶνος. Φύλλα 10. Σχῆμα: 13.9×19.8 ἐκ.μ. (διαστάσεις γεγραμμένου μέρους: 12×10.5 ἐκ.μ.). Τὰ φύλλ. 1r-v καὶ 6r-10v εἶναι λευκά. Στάχσις διὰ ναστοῦ χάρτου, περιβεβλημένου διὰ φέλλας μετὰ διακοσμήσεων ἐκ λεπτοῦ μετάλλου.

Τὸ κείμενον τοῦ κώδικος ἔχει ὥς ἔπεται, ἀποκατασταθείσης σιωπηλῶς τῆς ὀρθογραφίας καὶ στίξεως:

2r Τῇ ὑμετέρᾳ ἐκλάμψῳ εὐγενείᾳ.

Καὶ τάχα διατὶ δὲν εἶναι συγχωρημένον ἀπὸ τοὺς πολιτικοὺς νόμους εἰς τοὺς πολί-
τας, ὅπου νὰ ὤφελήθησαν πολλὰ ἀπὸ τὴν κυβέρνησιν τοῦ ἡγεμόνος καὶ ἐξουσιαστοῦ, νὰ
πλέξῃ καθεὶς λόγους ἐγκωμιστικούς εἰς ἀντάμειψιν τῶν ἡρωϊκῶν του κατορθωμάτων ;
5 Ἄρα πρέπει καθένας νὰ σιωπήσῃ τὰς χάριτας τοῦ αὐτοῦ ἡγεμόνος ἢ μᾶλλον εἰπεῖν πα-
τρός ; Ὅχι βέβαια ! μίᾳ καλόγνωμος καὶ δικαίᾳ ψυχῇ, ὅπου νὰ ἀγαπᾷ καὶ υπερασπίζε-
ται τὴν ἀλήθειαν εὐρίσκει τὸν τρόπον καὶ τοὺς πολιτικοὺς νόμους νὰ φυλάξῃ καὶ ἀχά-
ριστος νὰ μὴν φανῇ εἰς τοῦ ἡγεμόνος τὰς χάριτας, ὅπου ἡ νῆσος αὕτη ἐδοκίμασεν. Αὐτὸν
2v τὸν τρόπον λοιπὸν ἡξεύροντας καὶ κινήμενη ἀπὸ τὰ πολλὰ σωτηριώδη χαρακτηριστικὰ || τοῦ
10 λαμπροτάτου σὰς ἡρώος Νικολάου μένω ὑπόχρεως καὶ ἐγώ, καὶ μὲ ὅλον ὅπου δὲν εἶμαι
κατ' οὐδὲν γνῶριμος εἰς τὴν εὐγενείαν σας, νὰ σὰς ὑποτάξω ἐν εἵδει ἐπιστολῆς ὅχι ὅλας
τὰς εὐεργεσίας καὶ ὠφελείας, ὅπου τὸ πλῆθος ὅλον ἔλαβεν ἀπὸ τὴν καλὴν διοίκησιν αὐτοῦ
τοῦ λαμπροτάτου ὑποκειμένου, ἀλλὰ μόνον τοὺς κορυφαίους. Διὰτὶ κατ' ἀρχὰς εἰσερχό-
μενος εἰς τὴν πόλιν καὶ νῆσον ταύτην διετήρησεν αὐτὴν μέχρι τοῦ νῦν ἡσυχον, ἀτάραχον
15 καὶ ἀδιάσειστον. Τοὺς κακοήθεις καὶ πονηροὺς μετρίως παιδεύων εἰς τὴν καλλιωτέραν
ζωὴν μετεβάλλετο.

Μὲ ἀγρυπνον ὄμμα καὶ πᾶσαν σπουδὴν καὶ φροντίδα ἐλύτρωσεν τὴν πόλιν καὶ

- νήσαν ταύτην ἀπὸ τὴν πείναν, ὅπου κατὰ τὸν ἀπερασμένον Μάρτιον μῆνα ἡ τελεία ἔλλει-
 f. 3r ψις || τῶν γεννημάτων ἐφοβέρισεν ὅλον τὸν λαόν, ὁ ὅποτος ὄχι ἐπαίνους θωπείας, ἀλλ' εὐ-
 20 χαριστηρίους λόγους καὶ στέφανα πλέκει εἰς τὴν μεγάλην αὐτοῦ κορυφὴν καὶ εἰς ἐκείνην
 τοῦ λαμπροτάτου Προμηθεῶς πενθεροῦ του καὶ ὑμετέρου συζύγου τε καὶ πατρός, φιλαν-
 θρώπου καὶ συνετοῦ Χωραφᾶ — τοῦ ὁποῖον τὸ ὄνομα εἶναι ἀκονομένον ὄχι μόνον εἰς τὰ
 καθ' ἡμᾶς μέρη, ἀλλὰ καὶ εἰς αὐτὰς τὰς τῶν βασιλέων αὐλὰς — ὅπου συνήγγισεν μὲ προ-
 θυμοτάτην σπουδὴν εἰς αὐτὸ τὸ φιλάνθρωπον ἔργον, ὥστε αἱ πλέον ὑψηλότεραι νάπαι
 25 καὶ βαθύτεραι φάραγες ἀντηχοῦσιν εἰς τὰς φωνὰς τοῦ λαοῦ, ὅπου κράζωσι τὸν μὲν Τίτον
 τὸν δὲ Σένεκα, ἐπειδὴ διὰ τῶν αὐτῶν δύο ἡρώων ἐλύτρωσαν τὰ κτήματά τους ἐναντίον
 f. 3v εἰς τὰ ὁποῖα εἶχαν ἐγείρει || πόλεμον ἀσπονδον ἐκείνοι ὅπου πωλοῦσι τὰ σιτάρια καὶ ἄλλα
 γεννήματα.

- Μετὰ ταῦτα, τὸ μακρὺ τοῦτο ὑδραγωγεῖον προμηθευτικῶς καὶ μὲ πλουσιοπάροχον
 30 εἰσφορὰν καὶ ἰδίων ἀναλωμάτων ἐκαθάρισεν καὶ ἀνεσκεύασεν καὶ τὰ πότιμα ταῦτα ὕδατα,
 ὅπου διὰ τὴν πολυχρόνιον αὐτῶν κατασκευὴν ἐγένοντο δυσὸδὴ καὶ ἀσθένοντα, διειδέ-
 στατα καὶ ὑγιαίνοντα μεταποίησεν. Πῶς δὲ εἴποιμι τὸ πρᾶον, τὸ ἱλαρὸν καὶ φιλάνθρω-
 πον, ὅπου μετήρχετο εἰς πάντας καὶ πρὸ πάντων τὸ πρὸς τὴν ἱερὰν λατρείαν εὐσεβὲς καὶ
 φιλόχρηστον, ὅπου ἐγὼ ἀποσιωπῶ διὰ τὰ μὴν ἐκτείνω τὸν λόγον καὶ φανῶ δύσάρεστος
 35 εἰς τὴν ὑμέτεραν εὐγένειαν. ||
 f. 4r Δέξασθε λοιπὸν αὐτὸ τοῦτο τὸ διὰ ταύτης τῆς ταπεινῆς μου ἐπιστολῆς προσφωνη-
 μάτιον, τὸ ὁποῖον ἀγαλὰ καὶ εὐτελὲς καὶ ἀχρεῖον, κατὰ τὴν φράσιν καὶ νόημα, εἶναι
 ὁμῶς λαμπρὸν καὶ περιφανὲς διὰ τοῦ Νικολάου τὸ ὄνομα, ὅπου φερωνύμως ἐοιτάθη νίκη
 καὶ κράτος λαοῦ, δι' οὗ ἐλύτρωθῃ ἡ πόλις καὶ νήσος αὕτη ἀπὸ πολλοὺς κινδύνους καὶ
 40 χαλεπὰς περιστάσεις, εἰς σύμβολον τῆς βαθυνάτης εὐλαβείας, ὅπου προσφέρει εἰς τὴν ὑμέ-
 τεραν εὐγένειαν καὶ εὐχαριστίας εἰς τὸν λαμπρὸν μοι φίλον ἢ μᾶλλον εἰπεῖν πατέρα Νικό-
 λαον, ὅπου συνεχῶς μὲ τὴν συμπαθεστάτην αὐτοῦ διάθεσιν καὶ ἔντιμον συναναστροφὴν
 f. 4v εἰς τὸ ὁσιπτιόν μου ἐτίμησέ με || πολλάκις καὶ παρεθάρρυνεν καὶ ἐπαρηγοροῦσε εἰς τὴν
 χρονικὴν ἀσθένειαν, ὅπου συνέβη εἰς τὸν ἡγαπημένον μου σύζυγον, ὅστις εἰς αὐτὸν καὶ
 45 εἰς ὅλον τὸν λαμπροτάτον οἶκόν σας κράζει εὐχαριστηρίους ᾠδὰς εἰς τὴν προθυμίαν ὅπου
 ἔλαβεν ὁ Νικόλαος διὰ τὴν υγίαν του καὶ εἰς τὴν παρηγορίαν, ὅπου τοῦ ἔδιδεν, διὰ τὰ
 κινδυνώδη τῆς ἀσθενείας του συμπτώματα εἰς θάνατον τὸν ἐτράβιζαν. Καὶ τί ἀναμένω
 καὶ δὲν λέγω ὅτι, ἐὰν ὁ γλυκὺς καὶ πρᾶγμα καὶ ὄνομα Νικόλαος δὲν ἤθελε συνεργήσει
 49 γράφοντας εἰς Ἰωάννινα πρὸς τὸν ἐξοχώτατον Μουχιτὰρ — πασᾶ νὰ μᾶς στείλῃ τὸν λατρὸν
 f. 5r του ἄνδρα σοφώτατον καὶ ὑπέρτιμον κύριον || Νικόλαον Μαυρομμάτη, ἐγὼ σήμερον ἤθε-
 len εἶμαι ὑστερημένη τοῦ φωτὸς τῶν ὁμματιῶν μου, τοῦ ἡγαπημένου μου συμβίου ; Ναί,
 λέγω, ὦ τίμιαι καὶ σεβασίμαι κορυφαί, δέξασθε αὐτὸ ὑμένως ἐν ταύτῃ τῇ μικρᾷ βίβλῳ,
 ὅπου δὲν ἐκοσμήθῃ τόσον διὰ τῆς ἐξωτερικῆς μικρᾶς εὐπρεπείας τῆς, ὅσον διατὶ γέγονεν
 ἐν αὐτῇ τὸ λαμπρὸν καὶ σωτήριον ὄνομα τοῦ εὐγενοῦς καὶ ἐξοχωτάτου ἥρωος Νικολάου
 55 Ἄννινον Ἀναστασιάδου καὶ περισφαλίζεται. Χαριστέ μοι τὴν ὑμέτεραν συμπάθειαν τῇ
 f. 5v διὰ γραμμάτων ἐρασίμῃ συνομιλίᾳ, κἀγὼ || δὲ ἕως ἐσχάτου πνοῆς ὑποκλινῶς ἐπαγγέλλομαι
 1803 2 Σεπτεμβρίου) πλ. "Αγία Μ(αῦ)ρα

Τῆς ὑμέτερας εὐγενείας
 ταπεινῇ καὶ ὑπόχρε(ως)
 δούλῃ

60

[δι' ἐτέρας χειρός :] ἄννα γιούργα Σελίνη

Κεφαλληνία, πρὸς τὰς ἐκλαμπρο-

τάτας καὶ εὐγενεστάτας Κυρίας

Κυρίας Ἰουλίαν Πήλικα Κ^ε Χωραφᾶ,65 κ(αί) Ἀγγελικὴν Κ^ε Χωραφᾶ, Ἄννινον.

Βιβλιογρ.: Eug. R. Rangabé, Livre d'Or de la noblesse Ionienne. Vol. II. Céphalonie. Athènes 1926, σ. 21, 198. Περί τῆς δράσεως τοῦ Νικ. Ἀναστ. Ἀννίνου, ἰδ. Κωνστ. Γ. Μαχαίρα, Πολιτικὴ καὶ διπλωματικὴ ἱστορία τῆς Δευκάδος (1797-1800). Ἀθῆναι 1954, σ. 339-378.

32.

Κώδιξ χαρτῶς ΙΘ' αἰῶνος. Φύλλα 127. Σχῆμα: 11.1×17.1 ἐκ.μ. (διαστάσεις γεγραμμένου μέρους: 6×11.5 ἐκ.μ.). Τὸ κείμενον περιβάλλεται δι' ἐγγρόμουν πλαισίου. Τὰ φύλλα 1r-12v, 66v, 75v-76v, 89v-90v, 99v-127v εἶναι λευκά. Στάχσις διὰ βύρσης ἐξηρωμένη.

1 (φ. 13r-66r, 67r-75r, 77r-78v): <Εὐχαί>.

2 (φ. 79r-89r): «Παράκλησις μεγάλη εἰς τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον».

3 (φ. 91r-99r): Ἀκολουθία τῶν χαιρετισμῶν.

Ὁ κώδιξ κοσμεῖται διὰ καλλιτεχνικῶν κοσμημάτων καὶ κεφαλαιωδῶν ἀρχικῶν γραμμῶν χρυσοῦν. Ἐπίτιτλοι ἐρυθροί.

33.

Κώδιξ χαρτῶς ΙΘ' αἰῶνος, ἀκέφαλος καὶ κολοβός. Φύλλα 181. Σχῆμα: 14.6×20.7 ἐκ.μ. (διαστάσεις γεγραμμένου μέρους: 10×15.5 ἐκ.μ.). Ἐκ τοῦ φύλλ. 52 ἔχει ἀποκοπῇ τμημά τι περιέχον ἴσως σημείωμα. Στάχσις διὰ ναστοῦ χάρτου καὶ βύρσης νεωτάτη καὶ ἐξηρωμένη. Ἐπὶ τῆς ράχews ἀναγράφεται: «Λόγοι διάφοροι. Μ.Κ.Θ.».

1 (φ. 1r-52v): <Ἑρμηνευτικαὶ παρατηρήσεις εἰς ἐκκλησιαστικὰ κείμενα>.

2 (φ. 53r-76v): Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου Ναζιανζηνοῦ τοῦ Θεολόγου λόγος εἰς τὴν ἁγίαν Πεντηκοστήν.

3 (φ. 77r-90r): Τοῦ αὐτοῦ, λόγος εἰς τὴν καινὴν Κυριακὴν καὶ εἰς τὸ ἔαρ καὶ εἰς τὸν μάρτυρα Μάμαντα.

4 (φ. 90v-110v): Λόγος τοῦ αὐτοῦ εἰς τὴν τῶν ρ' ἐπισκόπων παρυσίαν.

5 (φ. 111r-181v): <Ἑρμηνευτικαὶ παρατηρήσεις εἰς ἐκκλησιαστικὰ κείμενα>.

34.

Τρεῖς χαρτῶι κώδικες ΙΘ' αἰῶνος. Σχῆμα: 20.1×29.8 ἐκ.μ. (διαστάσεις γεγραμμένου μέρους: 12×22.5 ἐκ.μ.).

Α'

Κώδιξ ἀκέφαλος. Φύλλα ἡριθμημένα 496. Τὰ φύλλα 138v καὶ 495r-v εἶναι λευκά. Ἐφερε παλαιὰν στάχσιν ἐκ ναστοῦ χάρτου καὶ βύρσης,

ἥτις νῦν ἔχει καταστροφῇ. Ἐπὶ τῆς σφζομένης ἔτι ράχεως διακρίνεται : «Χρυσοστόμον. Ὁμιλίας τ. Α'».

1 (φ. [1r] - 77v) : Ἰωάννου Χρυσοστόμου, ἐρμηνεῖαι εἰς τὴν πρὸς Τιμόθεον ἐπιστολήν. [Ὁ τίτλος ἀνεγράφη ἐνταῦθα ἐκ τοῦ Πίνακος περιεχομένων — Ὁμιλίας ι'].

2 (φ. 78r - 119r) : Ὑπόμνημα εἰς τὴν πρὸς Τίτον ἐπιστολήν. [Ὁμιλίας ζ'].

3 (φ. 119v - 138r) : Ὑπόμνημα εἰς τὴν πρὸς Φιλήμονα ἐπιστολήν. [Ὁμιλίας γ'].

4 (φ. 139r - 140r) : Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως, «Ὑπόθεσις τῆς πρὸς Κορινθίους ἐπιστολῆς».

5 (φ. 140r - 494v) : [Ὁμιλίας μδ'].

6 (φ. 496r) : (Πίναξ περιεχομένων).

Β'

Φύλλα ἡριθμημένα 276. Μεταξὺ τῶν φύλλων 208 - 209 παρεντίθενται τρία λευκὰ φύλλα, ἄνευ ἀριθμήσεως· ὁμοίως λευκὰ τὰ φύλλ. 275r-v καὶ 276v. Στάχσις διὰ ναστοῦ χάρτου καὶ βύρσης. Ἐπὶ τῆς ράχεως ἀναγράφεται : «Χρυσοστόμον. Ὁμιλίας τ. Δ'».

1 (φ. 1r - 208v) : Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως, Ὁμιλίας εἰς τὴν πρὸς Κορινθίους δευτέραν ἐπιστολήν. [Ὁμιλίας λ'].

2 (φ. 209r - 274v) : Ὑπόμνημα εἰς τὴν πρὸς Γαλάτας ἐπιστολήν. [Κεφάλαια ζ'].

3 (φ. 276r) : (Πίναξ περιεχομένων).

Γ'

Φύλλα ἡριθμημένα 458. Τὰ φύλλ. 302r-v καὶ 458v εἶναι λευκά. Στάχσις διὰ ναστοῦ χάρτου καὶ βύρσης, ἡμικατεστραμμένη. Ἐπὶ τῆς ράχεως ἀναγράφεται : Χρυσοστόμον. Ὁμιλίας τ. Γ'».

1 (φ. 1r - 301v) : Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως Χρυσοστόμου, Ἐρμηνεία εἰς τὴν πρὸς Ρωμαίους ἐπιστολήν. [Ὁμιλίας λβ'].

2 (φ. 303r - 457v) : Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως Χρυσοστόμου, Ὑπόμνημα εἰς τὴν πρὸς Ἐφεσίους ἐπιστολήν. [Ὁμιλίας κγ'].

3 (φ. 458r) : Πίναξ περιεχομένων.

35.

Κῶδις χαρτῶς ΙΘ' αἰῶνος, ἀκέφαλος. Σελ. ἡριθμημέναι γ' - ρο' + φύλλ.

14. Σχῆμα: 14×20 ἐκ.μ. (διαστάσεις γεγραμμένου μέρους: 10.5×16.5 ἐκ.μ.). Στάχσις διὰ ναστοῦ χάρτου καὶ βύρσης, νεωτέρα, ἀλλ' ἐξηρθωμένη. Τὸ κείμενον ἔχει γραφῇ διὰ δύο χειρῶν (α': σελ. γ' - ρο' — β': φύλλ. 1r - 14v).

1 (σ. γ' - ἡς'): (Εἰς τὸ αὐτὸ βιβλίον τῶν Μετεώρων τοῦ σοφοῦ Ἀριστοτέλους σχολαστικά ζητήματα, ἐκδοθέντα παρὰ Γερασίμου Βλάχου τοῦ Κρητός). [Ὁ τίτλος ἀνεγράφη ἐνταῦθα, κατ' ἀναλογίαν τῶν ἐν φύλλ. ἡζ' καὶ ρλδ' γεγραμμένων].

2 (σ. ἡζ' - ρλγ'): Εἰς τὸ β' βιβλίον τῶν Μετεώρων τοῦ σοφοῦ Ἀριστοτέλους σχολαστικά ζητήματα, ἐκδοθέντα παρὰ Γερασίμου Βλάχου τοῦ Κρητός.

3 (σ. ρλδ' - ρο'): Εἰς τὸ γ' βιβλίον τῶν Μετεώρων τοῦ σοφοῦ Ἀριστοτέλους σχολαστικά ζητήματα, ἐκδοθέντα παρὰ Γερασίμου Βλάχου τοῦ Κρητός.

4 (φ. 1r - 14v): Θεοδώρου, περὶ μηνῶν.

Ἐν σελ. ρο' σημειοῦται: «θεοῦ μὲν ὄρων πόνος δὲ μελετίου ἱερομονάχου τοῦ ἐξ Ἰθάκης». Καὶ ἐν συνεχείᾳ, δι' ἐτέρας χειρός: «κτῆμα δὲ Ἀβραμίου Κουζηνοπούλου τοῦ ἐκ Καισαρείας». Ἐπίσης ἐν τῇ ἐσωτερικῇ πλευρᾷ τοῦ ἐκ ναστοῦ χάρτου προσθίου καλύμματος ἀναγράφεται: «Κτῆμα Ἀβραμίου Κουζηνοπούλου, ἐν Κωνσταντινουπόλει, 1853».

Βιβλιογρ.: Περὶ τοῦ συγγραφέως καὶ τῆς χειρογράφου παραδόσεως τοῦ ἔργου, ἰδ. Γ. Κ. Σπυριδάκη, Γεράσιμος Βλάχος (1607 - 1685), «Ἐπετηρὶς Μεσαιωνικοῦ Ἀρχείου» Β' (1940). Ἀθῆναι 1950, σ. 70 κξξ. (ἰδίᾳ σ. 99 - 100).

36 [155].

Κῶδιξ χαρτῶς ΙΘ' αἰῶνος, τιλφόβρωτος. Φύλλ. 113. Σχῆμα: 14.8×21 ἐκ.μ. (διαστάσεις γεγραμμένου μέρους: 9.5×16.4 ἐκ.μ.). Μεταξὺ τῶν φύλλ. 78 - 79 ἀπεκόπησαν, πρὸ τῆς ἀριθμήσεως τρία φύλλα. Στάχσις διὰ ναστοῦ χάρτου καὶ μεμβράνης. Ὁ κῶδιξ φέρει, ἐν φύλλ. 1r, ἀριθμὸν παλαιᾶς κατατάξεως: 155.

ΡΗΤΟΡΙΚΗ ΤΕΧΝΗ

Ἐν φύλλ. 1v: «Ἐῖδη καὶ γένη τῆς ρητορικῆς τέχνης».

Ἐν φύλλ. 2r: «Προοίμιον εἰς τὴν ρητορικὴν τέχνην».

Βιβλιογρ.: Περὶ τῶν ρητορικῶν ἐγχειριδίων κατὰ τοὺς χρόνους τῆς Τουρκοκρατίας, ἰδ. Κ. Κ. Κούρκουλα, Ἡ θεωρία τοῦ κηρύγματος κατὰ τοὺς χρόνους τῆς Τουρκοκρατίας. Ἀθῆναι 1957, σ. 29 - 42.

37.

Κῶδιξ χαρτῶς ΙΘ' αἰῶνος, τιλφόβρωτος. Φύλλα 55. Σχῆμα: 10.1×15 ἐκ.μ. (διαστάσεις γεγραμμένου μέρους: 7×11.5 ἐκ.μ.). Τὰ φύλλα 1r-v, 55r-v εἶναι λευκά. Στάχσις διὰ ναστοῦ χάρτου καὶ βύρσης.

Ἐν φύλλ. 2r σημειοῦται: «Ὁρθόδοξος ὁμολογία τῆς πίστεως τῆς καθολικῆς καὶ ἀποστολικῆς ἐκκλησίας τῆς Ἀνατολῆς, ὁρθόδοξος καὶ σύντομος κατ' ἐρωταπόκρισιν, διὰ τοὺς πρωτοπείρους μαθητὰς εἰς ὅλα τῶν ὁρθοδόξων τὰ σχολεῖα μεταχειριζομένη».

Ἐν φύλλ. 1r ἀναγράφεται: «Κτῆμα τοῦ Θεοδώρου Ἀναγνώστου». Ἐν φύλλ. 54v: «Τέλος. Δόξα τῷ Θεῷ | ἐν ἔτει 1832. Αὐγούστου 17». Καὶ ἐν φύλλ. 55v: «Ἐγράφη διὰ χειρ(ός) τοῦ Θεοδώρου Ἀναγνώστου».

38.

Κῶδις χαρτῶς ΙΘ' αἰῶνος. Φύλλα 72. Σχῆμα 10.5×16.2 ἐκ.μ. (διαστάσεις γεγραμμένου μέρους: 7×12.5 ἐκ.μ.) Τὰ φύλλα 1r-5v, 28r-v, 66r-72v εἶναι λευκά. Ὁ κῶδις ἔχει γραφῇ διὰ τριῶν χειρῶν (α': φ. 6r-27v — β': φ. 29r-60v — γ', ἀμαθεστάτου τινός: φ. 61r-72r). Στάχσις διὰ ναστοῦ χάρτου καὶ βύρσης. Ἐπὶ τῆς ράχεως ἀναγράφεται: «Ἀγιασμα-(τάριον)».

1 (φ. 6r-20r): Ἀκολουθία τοῦ μικροῦ ἁγιασμοῦ.

2 (φ. 20r-22v): Εὐχὴ... Μοδέστου ἐπισκόπου Ἱεροσολύμων καὶ θαυματουργοῦ λεγομένη εἰς πᾶσαν ἀσθένειαν θανατηφόρον καὶ βλάβην βοῶν, ἱππων... καὶ τῶν λοιπῶν ζώων.

3 (φ. 22v-24r): Εὐχὴ τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Μάμαντος, λεγομένη εἰς κτήνη.

4 (φ. 24v-25r): Εὐχὴ τῶν κολύβων.

5 (φ. 25r-27v): Εὐχὴ πρὸς τὸν πανένδοξον μεγαλομάρτυρα Τρύφωνα τὸν θαυματουργόν.

6 (φ. 29r-30r): Εὐχὴ εἰς μελίτσια.

7 (φ. 30r-30v): Εὐχὴ τῆς ἀρτοκλασίας.

8 (φ. 30v-32v): Τάξις γινόμενη εἰ συμβῇ τι μιὰρὸν ἢ ἀκάθαρτον προσφάτως ἐμπεσεῖν εἰς ἀγγεῖον οἶνον ἢ μέλιτος.

9 (φ. 32r-33v): Εὐχὴ ἐπὶ τρυγῆς ἀμπέλου.

10 (φ. 33v-34v): Εὐχὴ εἰς εὐλόγησιν οἶνου.

11 (φ. 34v-35v): Εὐχὴ εἰς τὸ εὐλογῆσαι πόλιν.

12 (φ. 36r-37r): Εὐχὴ εἰς τὸ κατασκευᾶσαι πλεῖον.

13 (φ. 37r-39r): Εὐχαὶ λεγόμεναι εἰς χωράφια, ἀμπελώνας καὶ κήπους, ἂν συμβῇ βλάπτεσθαι ὑπὸ ἐρπετῶν ἢ ἄλλων εἰδῶν.

14 (φ. 39r-45r): Εὐχὴ τοῦ ἁγίου μάρτυρος Τρύφωνος.

15 (φ. 45r-46v): Εὐχὴ εἰς φύτευμα ἀμπελώνος.

16 (φ. 46v-47v): Εὐχὴ εἰς μετάληψιν σταφυλῆς, τῇ ἑκτῇ Αὐγούστου.

17 (φ. 47v-48r): Εὐχὴ εἰς τὸ εὐλογῆσαι δίκτυα.

18 (φ. 48v-60v): Νεκρώσιμον τρισάγιον.

19 (φ. 61r-62v): Εὐχὴ εἰς κάμινον.

20 (φ. 63v - 64r): *Εἰς τὸν ἅγιον Μοδέστου.*

21 (φ. 64r - 65v): *Εἰς τὸν ἅγιον Μάμαντος.*

Ἐν φύλλ. 60v σημειοῦται: «Τῷ 1858 ἐγράφη τὸ παρὸν κατὰ Ἰανουάριον | ΤΕΛΟΣ | καὶ τῷ θεῷ Δόξα | πάντων ἐνεκεν». Ἐκατέρωθεν δὲ τῶν τριῶν τελευταίων στίχων, κύκλῳ περιγραφομένων, σημειοῦται: «Ν^εφτ^{ου} — ^{ν^{χο}} _μ | ὕπαρ — χει». Καὶ κατωτέρω: «Δι' εὐχῶν τοῦ Ἀδελφοῦ μνήσθητι Χριστὲ | ἡμῶν. Ὁ γράψας».

39.

Κώδις χαρτῶς ΙΘ' αἰῶνος ἐν μέρει τιλφόβρωτος. Σελ. ἡριθμημένοι: 424. Σχῆμα: 14.4×20.1 ἐκ.μ. (διαστάσεις γεγραμμένου μέρους: 13.5×18 ἐκ.μ.). Στάχσις διὰ ναστοῦ χάρτου καὶ βύρσης νεωτάτη. Ἐπὶ τῆς ράχews ἀναγράφεται: «Ἐγγραφα Ἐνώσεως Ἑπτανήσου. | 1863-64 | Κ. Α. Μεντζελόπουλος».

Ὁ κώδις περιέχει ἀντίγραφα ἐγγράφων ἀπὸ 13/25 Ὀκτωβρίου 1863 μέχρι 17/29 Μαρτίου 1864 ἀφορῶντα εἰς τὴν Ἐνωσιν τῆς Ἑπτανήσου.

40.

Κώδις χαρτῶς ΙΘ' αἰῶνος. Φύλλ. β' + σελ. ἡριθμ. 166. Σχῆμα: 13.7×20.6 ἐκ.μ. (διαστάσεις γεγραμμένου μέρους: 11.7×17.6 ἐκ.μ.). Τὰ φύλλα αν·βγ καὶ αἱ σελ. 163-164 καὶ 166 εἶναι λευκαί. Στάχσις διὰ ναστοῦ χάρτου καὶ βύρσης. Ἐπὶ τῆς ράχews ἀναγράφεται: «Φιλοσοφία τῶν Σοφιστῶν».

Ἐν φύλλ. ατ σημειοῦται: «Περὶ Φιλοσοφίας τῶν σοφιστῶν καὶ περὶ ἀρχαίας καὶ νεωτέρας ἐλληνικῆς γλώσσης». Καὶ ἐν φύλλ. βν «Ἐράνισμα ἐκ τῶν οὐσιωδестέρων συγγραμμάτων τοῦ Πινδάρου.

1 (σ. 1-3): Ὑπόθεσις τῆς φιλοσοφίας τῶν Σοφιστῶν.

2 (σ. 4-45): Ἐκθεσις τῆς φιλοσοφίας τοῦ Ἰππίου.

3 (σ. 45-113): Περὶ Ἀγάθωνος.

4 (σ. 114-142): Περὶ ἀρχαίας καὶ νεωτέρας ἐλληνικῆς γλώσσης.

5 (σ. 143-158): Περὶ τῆς ἐλληνικῆς διαλέκτου.

6 (σ. 158-162): Τὰ πρὸς ἰδέαν τῆς ἐλληνικῆς γλώσσης ἀναγκαῖα συγγράμματα.

7 (σ. 165): Πίναξ περιεχομένων.

41.

Κώδις χαρτῶς ΙΘ' αἰῶνος. Φύλλα 172. Σχῆμα: 14×20.5 ἐκ.μ. (διαστάσεις γεγραμμένου μέρους: 10.5×16 ἐκ.μ.). Τὰ φύλλα 1r-v, 172r-v εἶναι λευκά.

1 (φ. 2r-169v): *NOMIMON* [Ματθαίου Βλαστιάρεως] (κεφ. σ'ηδ').

Προτάσσεται (φύλλ. 2r-2v): «*Προοίμιον τοῦ παρόντος νομίμου*» καὶ (φύλλ. 3r-17r): «*Πίναξ σὺν Θεῷ τῶν ὧδε κεφαλαίων*».

2 (φ. 170r-171r): *Ποίημα Νεκταρί(ου) π(ατ)ριάρχου Ἱεροσολύμ(ων)*. *Τροπάριον κ(α)τ(ὰ) Ἀλφάβητον, ψαλλόμενον εἰς ἤχον Γον*.

Inc: Ἀκατάφλετε βάτε, ἀλατόμητον ὄρος...

Ὁ κῶδιξ κοσμεῖται διὰ κεφαλαιωδῶν ἀρχικῶν γραμμάτων ἐρυθρῶν καὶ δι' ἐτέρων σχεδιαγραμμάτων.

Ἐν φύλλ. 17v, μεταξὺ δοκιμίων κονδυλίου, φέρεται «*θεοδοσυνας ηγερομαναχος μαρτηρο*».

Βιβλιογρ.: Περὶ τοῦ πατριάρχου Ἱεροσολύμων Νεκταρίου (1661-1669), ἴδ. Μ. Ι. Μανούσκα, Ἡ «Ἐπιτομή τῆς Ἱεροκοσμικῆς Ἱστορίας» τοῦ Νεκταρίου Ἱεροσολύμων καὶ αἱ πηγαὶ αὐτῆς, «Κρητικά Χρονικά» 1 (1947), σ. 291-332. — Τοῦ αὐτοῦ, Ἀνέκδοτος ἐπιστολὴ Νεκταρίου Ἱεροσολύμων πρὸς Γερμανὸν τὸν Λοκρόν, «Ἀθηνᾶ» 51 (1941-1946), σ. 142-147. — Τοῦ αὐτοῦ, Αἱ ὁμιλίαι τοῦ Νεκταρίου Ἱεροσολύμων, «Κρητικά Χρονικά» 7 (1953), σ. 163-193. Τὸ κατ' ἀλφάβητον ἀνέκδοτον τροπάριον εὐρητὰ καὶ ἐν κώδ.: α) 1828₈ τῆς μονῆς Σινᾶ [V. Benešević, Catal. cod. mss. graec., qui in monasterio S. Catharinae in monte Sina asservantur. Tom. III, pars I. Petropoli 1917, σ. 225] καὶ β) Suppl. Gr. 680, f. 62v-64r τῆς βιβλιοθ. Παρισίων [Henri Omont, Inventaire Sommaire de Manuscrits Crees de la Bibliothèque Nationale. Troisième partie. Paris 1888, σ. 296].

42.

Κῶδιξ χαρτῶς ΙΘ' αἰῶνος. Ἀπαρτίζεται ἐκ δύο ἐνοτήτων (α': σελ. 1-120 — β': σελ. 125-472) συνεχοῦς κειμένου. Σχῆμα: 13.8×19.2 ἐκ.μ. (διαστάσεις γεγραμμένου μέρους: 10.8×16.5 ἐκ.μ.). Αἱ σελ. 120, 470-472 εἶναι λευκαί. Στάχως διὰ ναστοῦ χάρτου καὶ βύρσης. Ἐπὶ τῆς ράχεως ἀναγράφεται: «*Ἱστορία Ρωμαϊκοῦ Δικαίου*».

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΡΩΜΑΪΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ.

Ἐν σελ. 469 σημειοῦται: «*Τέλος τῆς Ἱστορίας τοῦ Ρωμαϊκοῦ Δικαίου. Ἐν Ἀθήναις τὴν 6^{ην} Ἰανουαρίου 1867 τῶν Θεοφανείων. Διονύσιος Ν. Σπινέλλης, ποιητῆς τῆς νομικῆς*».

43.

Κῶδιξ χαρτῶς ΙΘ' αἰῶνος. Φύλλα 11. Σχῆμα: 8.8×12.7 ἐκ.μ. (διαστάσεις γεγραμμένου μέρους: 7×11 ἐκ.μ.). Τὰ φύλλα 6r-7r εἶναι λευκά. Ἀστάχως.

1 (φ. 1r-3r): Ἀκολουθία τοῦ ἐξοδιαστικοῦ.

2 (φ. 4r-5v): «*Μάθημα ὁποῦ λέγετε [sic] εἰς τοὺς ἀποθανόντας*». (Μουσικὸν κείμενον).

3 (φ. 8r-10v) : «Τὸ παρὸν ἐστὶ ποίημα κῆρ () | νατότου Χαλά-
τζογλη πολίτου». (Μουσικὸν κείμενον).

4 (φ. 10v-11v) : «Νεκρόσημον». (Μουσικὸν κείμενον).

Βιβλιογρ. : Περὶ τοῦ Παναγιώτου Χαλάτζογλου, ἱδ. Γ. Παπαδοπούλου,
Συμβολαὶ εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς παρ' ἡμῖν ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς, Ἀθῆναι 1890,
σ. 310-311.

44.

Κῶδιξ χαρτῶς ΙΘ' αἰῶνος. Σελ. ἡριθμημένοι 140. Σχῆμα: 7.4×10
ἐκ.μ. (διαστάσεις γεγραμμένου μέρους: 4.5×7.5 ἐκ.μ.). Στάχως διὰ βύρ-
σης μετ' ἐκτυπωμάτων.

1 (σ. 1-2) : <Πίναξ περιεχομένων>.

2 (σ. 3-138) : <Διάφορα Ἀπολυτίκια καὶ Κοντάκια>.

3 (σ. 139-140) : <Μουσικὰ κείμενα εἰς βυζαντινὴν παρασημαντικήν,
ἄνευ μνείας τῶν μουσικῶν>.

Ὁ κῶδιξ κοσμεῖται διὰ κεφαλαιωδῶν ἀρχικῶν γραμμάτων ἐρυθρῶν.

45.

Κῶδιξ χαρτῶς ΙΖ' αἰῶνος. Φύλλα 205. Σχῆμα: 10×15 ἐκ.μ. (δια-
στάσεις γεγραμμένου μέρους: 6×11 ἐκ.μ.). Τὰ φύλλ. 2v-3r, 193v-194v,
203r-204r εἶναι λευκά. Στάχως διὰ ξυλίνων πινακίδων καὶ βύρσης μετ'
ἐγχρῶμων ἐκτυπωμάτων καὶ θηλυκωτήρων.

1 (φ. 4r-9r) : Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἀγίῳ τῶν σημαδίων τῆς μουσικῆς τέ-
χνης τῶν τε ἀνιόντων κ(αὶ) κατιόντων τε σημάτων τε καὶ πνευμάτων μ(ε)τ(ὰ)
πάσης χειρονομίας καὶ ἀκολουθίας συντεθειμένη παρὰ τῶν κ(α)τ(ὰ) καιρὸς
ἀναδειχθέντων ποιητῶν παλαιῶν τε κ(αὶ) νέων.

2 (φ. 9v-204r) : Μουσικὰ κείμενα τῶν : Ἰωάννου Γλυκῆος - Ἰωάν-
νου τοῦ Κλαδᾶ - Μελετίου ἱερομονάχου - Μπαλασίου - Χρυσάφου.

Ἐν φύλλ. 1v-2r, 3v, 204v-205v σημειώματα διάφορα καὶ δοκίμια
κονδυλίου.

Ἐν φύλλ. 1r σημειοῦται : «*† ἡ παροῦσα ψαλτικὴ ὑπάρχει | κᾶμοῦ
ἄβραάμ υἱοῦ τοῦ γεωργίου | ρεῖζη κ(αὶ) μηδεὶς τολμήσει ἀποξενῶσει | αὐτὴν
ἀπ' ἐμοῦ διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ*».

46.

Κῶδιξ χαρτῶς ΙΘ' αἰῶνος. Φύλλα ἡριθμημένα 272. Σχῆμα: $14.5 \times$
 20.7 ἐκ.μ. (διαστάσεις γεγραμμένου μέρους: 9.5×16 ἐκ.μ.). Μεταξὺ τῶν
φύλλ. 163-164, 173-174, 214-215, 229-230 ἔχει ἀποσπασθῇ ἀνὰ ἓν φύλ-
λον πρὸ τῆς ἀριθμήσεως τῶν φύλλων τοῦ κώδικος, ὅστις ἐγράφη διὰ δύο

χειρῶν (α' : φ. 1r-261v — β' : φ. 262r-272v). Στάχωσις διὰ βύρσης μετ' ἐπιχρύσων ἐκτυπωμάτων.

Ὁ κῶδιξ περιέχει μουσικὰ κείμενα τῶν : Γαζῆ — Γεωργίου Κρητὸς — Γρηγορίου Λαμπαδαρίου — Δανιὴλ πρωτοψάλτου — Ἰακώβου πρωτοψάλτου — Ἰωάννου Λαμπαδαρίου τοῦ Κλαδᾶ — Ἰωάννου Μαῖστορος τοῦ Κουκουζέλη — Ἰωάννου πρωτοψάλτου — Μανουὴλ πρωτοψάλτου — Μελετίου ἱερομονάχου Σιναΐτου τοῦ Κρητὸς — Ξένου τοῦ Κορώνη — Πέτρου Λαμπαδαρίου τοῦ Πελοποννησίου — Πέτρου Βυζαντίου — Παναγιώτου πρωτοψάλτου — Πέτρου Μπερεκέτη.

Ἐν φύλλ. 259r σημειοῦται : « Τέλος κ(αί) τῷ θεῷ δόξα ἐγράφη δια χειρὸς | εμοῦ τοῦ ἁμαρτωλοῦ κωσῆ Γραμματικὸν του | ποτε Παρασκεβὰ σανταλντζη | 1820 Ἰαννουαρίου 15 ». Καὶ ἐν συνεχείᾳ δι' ἐτέρας χειρὸς ἀναγράφεται : « Κ(αί) τότε σὺν τῆς ἄλλης ἀνθήμον ἱερομονάχου | ὕδρεον ».

47.

Κῶδιξ χαρτῶς ΙΘ' αἰῶνος. Φύλλα 121. Σχήμα : 11.3 × 17.2 ἐκ.μ. (διαστάσεις γεγραμμένου μέρους : 7.5 × 12.5 ἐκ.μ.). Τὰ φύλλα 1r-7v, 103v, 113v-121v εἶναι λευκά. Ὁ κῶδιξ ἔχει γραφὴ διὰ δύο χειρῶν (α' : φ. 8r-103r — β' : φ. 104r-113r). Στάχωσις διὰ ξυλίνων πινακίδων καὶ βύρσης μετ' ἐκτυπωμάτων.

Ἐν φύλλ. 8r σημειοῦται : « Ἀναστασιματάριον μεταφρασθὲν κατὰ τὴν | Νεοφανή μέθοδον τῆς μουσικῆς | ὑπὸ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει | μουσικολογιστῶν διδασκάλων | καὶ ἐφευρετῶν τοῦ νέου συστήματος ».

48.

Κῶδιξ χαρτῶς ΙΘ' αἰῶνος. Φύλλα 139. Σχήμα : 10.5 × 15.7 ἐκ.μ. (διαστάσεις γεγραμμένου μέρους : 6.5 × 12 ἐκ.μ.). Τὰ φύλλα 1r-3v, 10v-11v, 26v, 40v, 76v, 85r-86v, 93v, 109v, 114r-115v, 135r-138v εἶναι λευκά. Στάχωσις διὰ βύρσης.

Ὁ κῶδιξ περιέχει μουσικὰ κείμενα τῶν : Γεωργίου Κρητὸς — Γρηγοράσκου [sic] Λαμπαδαρίου — Ἰακώβου πρωτοψάλτου τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας — Μανουὴλ πρωτοψάλτου — Πέτρου πρωτοψάλτου τοῦ Βυζαντίου.

Ἐν φύλλ. 138v ἔχει σημειωθῆ δι' ἐτέρας χειρὸς : « 1820 Ἰαννουαρίου 10 | ἡμέρα Πέμπτη ».

49.

Κῶδιξ χαρτῶς ΙΘ' αἰῶνος. Φύλλα 312. Σχήμα : 14 × 20 ἐκ.μ. (διαστάσεις γεγραμμένου μέρους : 11 × 14.5 ἐκ.μ.). Τὰ φύλλ. 1r-8v, 32r-v, 92v, 168v-170v, 182v, 221v-224v, 291v-311v, 312v εἶναι λευκά. Στάχωσις διὰ ξυλίνων πινακίδων καὶ βύρσης μετ' ἐκτυπωμάτων καὶ θηλυκωτήρων.

Ὁ κῶδιξ περιέχει μουσικά κείμενα τῶν : Γεωργίου Κρητὸς – Γερμανοῦ Νέων Πατρῶν – Γρηγορίου πρωτοψάλτου – Γρηγορίου Λαμπαδαρίου – Δα-
νιὴλ πρωτοψάλτου – Ἰακώβου πρωτοψάλτου – Ἰωάννου Κλαδᾶ – Ἰωάννου
Γλυκέος – Ἰωάννου πρωτοψάλτου – Πέτρου Λαμπαδαρίου τοῦ Πελοποννη-
σίου – Πέτρου πρωτοψάλτου τοῦ Βυζαντίου – Χρυσάφου τοῦ Νέου.

Ἐν φύλλ. 312r περιέχει « Πολυχρόνιον », διὰ χειρός : « *Εὐαγγέλιον Πα-
παμχαΐλ, 1868* ».

50.

Κῶδιξ χαρτῶς ΙΘ' αἰῶνος. Σελίδες πλημμελῶς ἡριθμημέναι 519. Πρά-
γματι 521, καθ' ὅσον μεταξὺ τῶν σελ. 258-259 παρέμειναν δύο ἄνευ ἀρι-
θμήσεως (ἤδη ἡριθμημέναι ὡς 258a, 259a). Σχήμα : 11.7×16.3 ἐκ.μ.
(διαστάσεις γεγραμμένου μέρους 8×12.5 ἐκ.μ.). Αἱ σελ. 1-15, 516-519
εἶναι λευκαί. Στάχσις διὰ ναστοῦ χάρτου καὶ βύρσης μετ' ἐκτυπωμάτων.

Ὁ κῶδιξ περιέχει μουσικά κείμενα τῶν : Βαλασίου ἱερέως καὶ νομοφύ-
λακος – Γρηγορίου πρωτοψάλτου – Δαβὶδ πρωτοψάλτου – Ἰακώβου πρωτο-
ψάλτου – Ἰωάννου πρωτοψάλτου – Μελετίου Σιναΐτου τοῦ Κρητὸς – Πέτρου
Λαμπαδαρίου – Πέτρου Μπερεκέτη – Χουρμουζίου.

Ἐν ἀρχῇ σημειοῦται, δι' ἐτέρας χειρός : « *αὐλῇ ἡ ἀρχὴ του | μποῦ
ῥοθρος κιταπὴ νὲβ | σὲ χιρλὴ γιανάκωνουν ὀγλοῦ γρηγόριος ἱερομονάχο|σουν
ἐλλερίνην ζαχ μετήτηρ | ὀγκιανὰρ δαβὰ ἐσινὲρ | 1834 ἀγούστου κ' |
τόμ. Β'* ».

51 [372].

Κῶδιξ χαρτῶς, ἔτους 1800. Φύλλα VII+σελ. ἡριθμημέναι 938. Πρά-
γματι σελ. 942, καθ' ὅσον μετὰ τὰς σελ. 159 καὶ 651 παρελείφθησαν ἄνευ
ἀριθμήσεως ἀνὰ δύο σελ. (ἤδη ἡριθμημέναι : 159α-β, 651α-β). Σχήμα :
10.4×14.6 ἐκ.μ. (διαστάσεις γεγραμμένου μέρους : 6×10 ἐκ.μ.). Τὰ φύλλ.
Iγ - VIIν καὶ ἡ σελ. 938 εἶναι λευκαί. Στάχσις διὰ ξυλίνων πινακίδων καὶ
βύρσης κατεστραμμένη. Ὁ κῶδιξ φέρει ἔχνη θηλυκωτήρων. Παλαιὰ ἀρί-
θμσις : 372.

1 (σ. 1-11) : « *Ἀρχὴ σὺν θεῷ ἀγίῳ τῶν σημαδίων τῆς μουσικῆς | τέ-
χνης τῶν τε ἀνιόντων καὶ κατιόντων σημά|των τε καὶ πνευμάτων καὶ πάσης
χειρονομίας | τε καὶ ἀκολουθίας συντεθειμένης [sic] παρὰ τῶν κατὰ | και-
ροὺς ἀναδειχθέντων ποιητῶν παλαιῶν τε καὶ νέων.* »

2 (σ. 12-937) : « *Ἀνθολογία πάνν ὥραία, περιέχουσα διά|φορα μαθήματα
ἅπερ ἐρανισάμενος ἐκ δι|αφόρων διδασκάλων παλαιῶν τε καὶ νέων | εἰς ἓν
συνέταξα. αὕτη γοῦν ἀρχομένη ἀπὸ τοῦ | μεγάλου ἐσπερινοῦ καὶ προβαίνουσα
μέ τάξιν | ἀκριβεστάτην δι' ὧν ἐκείνων ὅσα ἀπαιτοῦν|ται εἰς μίαν μικρὰν
παπαδικὴν (μεθ' ὧν | συνετέθη ἀνθολογία στιχηραρίον, αἱ τρεῖς τά|ξεις τῶν
ὥρῶν καὶ δοξαστικά τοῦ τριωδίου | καὶ πεντηκοσταρίου) τελευτᾷ τῇ κυριακῇ* »

τῶν | ἁγίων πάντων. Ταῦτα πάντα ἀναγκαῖα καὶ | τῇ ἐκκλησιαστικῇ ἀκολου-
θίᾳ προσήκοντα | ἐγράφησαν παρ' ἐμοῦ δημητρίου, λώτου τ' ἐπί|κλην, ἐκ
Χίου ὁρμωμένον καὶ πρωτοψάλτου | τῆς τῶν Συμωναίων ἐκκλησίας. δέξασθε
λοι|πὸν εὐγνωμόνως, ὧ φιλόμουσοι, τὸν κόπον τοῦ|τον, τὸν ὅποιον ἀνεδέχθη
καὶ διὰ τέρῃν κ(αί) | δι' ὠφέλειαν ὑμετέραν· αὐτὸς δὲ ὁ τῶν καλῶν | χορη-
γός, ὅστις μὲ ἐνίσχυσεν εἰς τὴν Γραφὴν τῆς βί|βλου, εἶθε νὰ ἀξιῶσθαι πάλιτας
ἡμᾶς νὰ συμπάλ|ωμεν ἐν οὐρανοῖς τὴν καινὴν ἐκείνην ᾠδὴν | ἐνώπιον τοῦ θρό-
νου τῆς μεγαλοσύνης αὐτοῦ, ᾧ | πρέπει πᾶσα ᾠδή, δοξολογία τε καὶ προσ-
κύνησις. | ΑΜΗΝ.

Ἐν τῇ ἀνθολογίᾳ περιέχονται μουσικὰ κείμενα τῶν: Ἀθανασίου πα-
τριάρχου, Ἀναστασίου Ραφανιώτου, Ἀντωνίου ἱερέως καὶ οἰκον. Μεγ. Ἐκ-
κλησίας, Γερμανοῦ Νέων Πατρῶν, Γιοβάσκου Βλάχου, Δαμιανοῦ ἱερομονά-
χου Βατοπεδινοῦ, Δανιὴλ πρωτοψάλτου, Δημητρίου Λώτου, Θεοδοσίου ἱερο-
διακόνου Χίου, Ἰακουμάκη πρωτοψάλτου, Ἰακώβου Χίου, Ἰωάννου Γλυ-
κέος, Ἰωάννου Κλαδᾶ, Ἰωάννου Κουκουζέλη, Ἰωάννου Πελοποννησίου,
Ἰωάννου πρωτοψάλτου Μεγ. Ἐκκλησίας, Καρύκη, Κυρίλλου ἀρχ. Τήνου τοῦ
Μαρμαρινοῦ, Μανουὴλ Γαζῆ, Μελετίου ἱερομον. Σιναΐτου τοῦ Κρητός,
Μπαλασίου ἱερέως, Ξένου τοῦ Κορώνη, Παναγιώτου Χαλάτσογλου, Πέτρου
Λαμπαδαρίου, Πέτρου Μπερεκέτη, Χρυσάφου καὶ Χρυσάφου τοῦ νέου.

Ὁ κῶδιξ φέρει ἐπιτίτλους καὶ ἀρχικὰ κεφαλαιώδη ἐρυθρά· ἐπίσης καλ-
λιτεχνικάς διακοσμήσεις.

Ἐν τῇ κορυφῇ τῆς σ. 13, ἐντὸς καλλιτεχνικοῦ κοσμήματος φέροντος ἐν
τῷ κέντρῳ κύκλον, σημειοῦται: «ΧΕΙΡ ΔΗΜΗ|ΤΡΙΟΥ ΧΙΟΥ ΚΑΙ | ΠΡΩΤΟ-
ΨΑ|ΛΤΟΥ ΣΜΥΡ|ΝΗΣ».

Καὶ ἐν σ. 937: «Χάρις τῷ () καὶ μεγάλῳ ἐν οὐρανοῖς | Θεῷ μου,
δηλαδὴ τῷ παναγίῳ πατρὶ καὶ τῷ πανα|γίῳ αὐτοῦ νιῷ Ἰησοῦ Χριστῷ καὶ
παναγίῳ | αὐτοῦ πνεύματι τῷ παρακλήτῳ καὶ ζωοποιῷ | ἡ ἐμὴ λατρεία καὶ
τὸ σέβας, ὅτι πέρας ἔλαβε | τὸ παρὸν βιβλίον παρ' ἐμοῦ τοῦ ἐλαχίστου | δη-
μητρίου λώτου ἐκ τῆς Χίου (κατὰ τὴν εἰς τὴν ἀρχὴν | τῆς βίβλου προεκδο-
θεῖσάν μου ὑπόσχεσιν) | ἐμπόνως καὶ μετὰ πολλοῦ τοῦ κόπου. οἱ μέλλον|τες
οὖν ἐν αὐτῷ ἄδων εὐχεσθέ μοι ἢ ἐνδέχε() | καὶ γὰρ ἔνεκεν τούτου κεκο-
πιάκαμεν. ἐτελει(ώ)|θη δὲ κατὰ τῷ αω^ο σωτηρίῳ ἔτει, ἐν μηνὶ | Φεβρουαρίῳ
ιε', ἡμέρᾳ (). 1800 Φεβρουαρίου | 15».

Ἐν σελ. 1 καὶ ἐν τῇ ἀνφ ὧα ἀναγράφεται, διὰ μεταγενεστέρως χειρός:
«Ἀθανασίου π: π: Παρασχόπουλον | τοῦ ἐκ Νέων Φωκῶν κ(αί) τόδε».

Βιβλιογρ.: Περί τοῦ κώδικος καὶ τοῦ Δημητρίου Λώτου ἰδ. Φ. Κ. Μπου-
μπουαίδου, Ἄγνωστος μουσικὸς κῶδιξ τοῦ πρωτοψάλτου Σμύρνης Δημ. Λώτου,
«Εἰς μνήμην Κ. Ἀμάντου», Ἀθῆναι 1960, σ. 272-279.

52.

Κῶδιξ χαρτῶς ΙΘ' αἰῶνος, ἐν μέρει τιλφόβρωτος. Φύλλα 19. Σχῆμα : 17.8×21 ἐκ.μ. (διαστάσεις γεγραμμένου μέρους : 10.4×14.4 ἐκ.μ.). Τὸ κείμενον ἔχει γραφῇ εἰς δύο στήλας (διαστάσεις ἐκάστης : 5.2×14.4 ἐκ.μ.). Τὰ φύλλα 1r - 2r εἶναι λευκά. Στάχσις διὰ ναστοῦ χάρτου καὶ βύρσης.

1 (φ. 3r - 15v) : Ἀκολουθία τοῦ Ἁγίου ἐνδόξου ἱερομάρτυρος Βασιλέως Ἐπισκόπου Ἀμασίας.

2 (φ. 16r - 19v) : (Ἀποσπάσματα ἀκολουθίας Ἁγίου Γερασίου, « τοῦ νέου ἀσκητοῦ τοῦ ἐν τῇ νήσῳ Κεφαλληνίας »). Τὸ κείμενον τοῦτο ἐγράφη διὰ μεταγενεστέρας χειρός.

Ἐν φύλλ. 2v σημειοῦται : « Ἀνάγνωσον, ὦ φιλαναγνώστα, ἐπιμελῶς τὴν παροῦσαν βίβλον ἀποβλέποντας εἰς κάθε λάθος τῆς ὀρθογραφίας [sic] | ὅτι ἡ τελειότης λύπει ἀπὸ κάθε ἄνθρωπο καὶ ξεχοριστὰ ἀπ' ἐμὲ (τὸν συγγραφεύτα | τῆς παρούσης) ὅπου κυρίττομαι διὰ πλέον οὐτι|δανὸς κ(αὶ) χυδαῖ(ος) ἀναγνώστης γεώργι(ος) | ζεφάνου ἐξ' Ἀμασίας | Ἐν ἔτη ,αωιδ' | 1814 Σεπτεμβρίου».

Καὶ ἐν φύλλ. 16r ἀναγράφεται : « Ὁ γράψας ἀναγνώστης γεώργιος στεφάνου | ἄμασγιαλη | ποῦφυλάδαγι γιαζτι ἄμασγιαλη ἐρ ζικκενῇ | ὄγλου ἡστηφανῇ | ὄγλου γεώργη πα(π)α ἀντωνίου | βαπτιστηκοσοῦ ναυρὸς ὄγλου διδάσκαλος παῖσιο|σουν τζιωαγῇ | 1814 Σεπτεμβριον | Σεπτέμβριον, ια βακφ ε (·) τῇ ἅμας | για τα ἅγιος γεώργιος Εκκλησιασινὰ | Δεῖ εἰδέναι ὅτι ἡτίχει τοῦ ἁγίου τῆς διακαινησίμου | ἐδομαζήτη τοῦ Ἁγίου Γεωργίου | ,αωιδ' ».

53.

Κῶδιξ χαρτῶς ΙΖ' αἰῶνος, ἀκέφαλος, τιλφόβρωτος καὶ ἐκ τῆς νωτίδος ἱκανῶς κατεστραμμένος. Σελ. ἠριθμημένοι 302. Σχῆμα : 15×20.6 ἐκ.μ. (διαστάσεις γεγραμμένου μέρους : 11×16.5 ἐκ.μ.). Αἱ σελ. 24, 295 - 298 εἶναι λευκαί. Στάχσις διὰ ναστοῦ χάρτου καὶ βύρσης ἐξηρθρωμένη.

1 (σ. [1] - 23) : (Πίναξ Περιεχομένων).

2 (σ. 25 - 292) ΝΟΜΙΜΟΝ [κεφάλαια : σ'δ'].

3 (σ. 299). « Τροπάριον τῆς ἁγίας Εὐφίμιας, ἰουλίον 11 » καὶ « ρετζέτα τῆς μελάνης ». Ταῦτα γεγραμμένα δι' ἐτέρας χειρός.

Ἐν τέλει τῆς σελ. 292 σημειοῦται : « Τέλος κ(αὶ) τῷ θεῷ δόξα : ~ | Ἐνε-
τει ,αχξά' μην(ι) Μαρτίου | ἡμέρα παρασκευῇ | Ἰωάννης, μοναχός ». Καὶ ἐν σελ. 293 : « τέλος εἴληφεν ἡ δέλτος ἡ παρουνσα, χειρὶ | ἰωάννου μοναχοῦ ». Καὶ ἐν σελ. 301 ἀναγράφεται : « Χριστοφόρος ἱερεὺς υἱὸς τοῦ | Ἰωάννου ἐκ πό-
λεως Χαλ(δίας) | καὶ εἰς τὸ μαχαλὰν τοῦ (Τι)μίον σταυροῦ ».

Βιβλιογρ. : Πόλις Χαλδίας, ἡ Ἀργυρούπολις, ἧς ἐνορία ἡ τοῦ Σταυροῦ. Ἰδ. Δ. Η. Οἰκονομίδου, Ὁ Πόντος καὶ τὰ δίκαια τοῦ ἐν αὐτῷ Ἑλληνισμοῦ, ἀπὸ

χωρογραφικῆς, ἐθνογραφικῆς καὶ ἱστορικῆς ἀπόψεως (Σύλλογος πρὸς διάδοσιν ὡφελίμων βιβλίων. Ἐπιτροπεία ἐθνικῶν δημοσιευμάτων. Ἀρ. 8). Ἐν Ἀθήναις 1920, σ. 80.

54.

Κῶδιξ χαρτῶς ΙΗ' αἰῶνος. Σελ. [θ'] + 1-249. Σχῆμα: 14.5×21.5 ἐκ.μ. (διαστάσεις γεγραμμένου μέρους: 12.5×18.5 ἐκ.μ.). Αἱ σελ. α' - β', 248-249 εἶναι λευκαί. Στάχως διὰ ναστοῦ χάρτου.

1 (σ. γ' - 243): Ἱστορικὴ Μυσταγωγία, ὅπου ὁδηγεῖ εὐκόλα μὲ τὴν μοναχὴν ἱστορίαν τῆς Παλαιᾶς καὶ τῆς Νέας Διαθήκης κάθε Χριστιανὸν εἰς τὴν γνώρισιν τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ εἰς τὰ δόγματα τῆς χριστιανικῆς πίστεως... Ἀφιερωθεῖσα τῷ Ὑψηλοτάτῳ, εὐσεβεστάτῳ καὶ γαληνοτάτῳ κυρίῳ κυρίῳ Ἰωάννῃ Κωνσταντίνῳ Μαυροχορδάτῳ... Ἐνετίῃσιν, παρὰ Ἀντωνίῳ τῷ Βόρτολι αψν - 1750. *Con licenza de' Superiori* [Ἀντίγραφον ἐξ ἐντύπου].

2 (σ. 244-247): Πίναξ [τῶν περιεχομένων τῆς « Μυσταγωγίας »].

Ἐν σελ. 243 σημειοῦται: « 1783 φερε^{ον} ἰβ' ε.π. κερ^α Ἀργ' | Ἐγὼ Ἰωάννης Σκαλησιάνως π^ε Μαρί ἀσίκωσα | τὸ παρὸν βιβλίον ὀνομαζόμενον Ἱστορικὴ | Μυσταγωγία ὅπου εἶναι ὀφελιμώτατον εἰς κάθε | χριζιανὸν μὲ τὸ ἰδιὸν μου χερί κ(αί) θέλει βεβεόσο | Ἰωάννης Σκαλησιάνως, π^ε Μαρί βεβεόνο ἰδιοχρὸς μου ».

Βιβλιογρ. : Περὶ τοῦ βιβλίου ἴδ. É. m. L e g r a n d, Bibliographie Hellénique... XVIII siècle, Tome premier. Paris 1918, σ. 377-378, ἀρ. 391.

55.

Κῶδιξ χαρτῶς ΙΖ' αἰῶνος, κολοβός. Φύλλα 99. Σχῆμα: 9.7×14.2 ἐκ.μ. (διαστάσεις γεγραμμένου μέρους: 6.5×11.5 ἐκ.μ.). Στάχως διὰ ναστοῦ χάρτου καὶ βύρσης, ἐξηρθρωμένη.

1 (φ. 1r - 9v): Πίναξ ἀκριβῆς τοῦ παρόντος νομίμου.

2 (φ. 10r - 95v): Νομοκάνονον πάνη ὀφέλημον κ(αί) πλουσιώτατον. Νοθεσία εἰς τὸν πν(ευμα)τικὸν καὶ ἀσφάλια. [κεφάλαια: σκα'].

3 (φ. 96r - 96v): Εὐχὴ εἰς τὸν μέλλοντα μεταλαβεῖν τὰ θεῖα μυστήρια.

4 (φ. 97r): Εὐχὴ ἐπὶ μετανοούντων.

5 (φ. 97v - 98v): Εὐχὴ ἐτέρα συγχωρητική.

6 (φ. 99r-v): Εὐχὴ μεταλήψεως τῶν θύων μιστυρίων. Τὸ τελευταῖον κείμενον γεγραμμένον δι' ἐτέρας χειρός.

Ἐπίτιτλοι καὶ κεφαλαιώδη ἀρχικά γράμματα ἐρυθρά.

Ἐν τέλει τοῦ κειμένου τοῦ φύλλ. 98v σημειοῦται:

Ἔτος ἀπὸ ἀδάμ ,ζρπ ἀπὸ Χ(ριστο)ῦ ἀχοβ'

+ Γραφεὺς πενηχρὸς μόλις ἦλθεν εἰς τέλος

Δαυῖδ τοῦνομα τάχα καὶ ἱερεὺς.

Ἐν τῇ ἄνω ὤα τῶν φύλλ. 1r, 2r-6r σημειοῦται, ἐν συνεχείᾳ: «Ἐτοῦτο τὸ βιβλίον | μοῦ τὸ ἔδωσε χάρισμα | ὁ λουκάς ζαπάντης ποτὲ | σπήρουν. ἀπὸ χωρίον σκάλα | εἰς τοὺς 1828 ὀκτωμβρίου 18 | Κόριλλ(ος) ἱερομόναχος Σπαθῆς».

56.

Κῶδιξ χαρτῶς IZ' αἰῶνος. Φύλλ. 72. Σχῆμα: 14.7×20.4 ἐκ.μ. (διαστάσεις γεγραμμένου μέρους: 8×13 ἐκ.μ.). Τὰ φύλλ. 27r-v, 70r-72v εἶναι λευκά. Στάχως διὰ ξυλίνων πινακίδων καὶ βύρσης μετ' ἐκτυπωμάτων. Διακρίνονται ἔχνη θηλυκωτήρων¹.

1 (φ. 1r-26v): Ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις π(ατ)ρ(ὸ)ς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου.

2 (φ. 28r-63v): Ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις π(ατ)ρ(ὸ)ς ἡμῶν Βασιλείου τοῦ Μεγάλου.

3 (φ. 63v-64v): Εὐχὴ τῶν κολύβων.

4 (φ. 64v-65r): Εὐχὴ ἐπὶ σταφυλῶν ἐνλογήσεως [sic].

5 (φ. 65v-69v): Εὐχὴ συγχωρητική.

Ἀρχικὰ καὶ ἐπίτιτλοι ἐρυθροί. Ἐν φύλλ. 26v κάτω σημειοῦται: «† ἐγράφη διὰ χειρὸς Παρθενίου ἀμαρτωλοῦ | ἱερομόναχου ἐν ἔτει ,αχξη' δεκεμβρί(ου) ιη». Καὶ ἐν φύλλ. 69v ἀναγράφεται: «ἐν ἔτει ,αχξη' ἐγράφη ἡ παροῦσα λειτουργία | διὰ χειρὸς Παρθενίου ἱερ(ομον)άχ(ου) δομεστίκου τῆς | σεβασμίας λαύρας. Διὰ συνδρομῆς κ(αὶ) ἐξόδου τῶν δσιωτάτων ἀδελφῶν κ(υρί)ου Χριστοφόρου | καὶ κ(υρί)ου γερασίμου τῶν ἀδταδέλφων' οἱ ὁποῖοι εὗρισκονται εἰς τὸν ἅγιον γεώργιον εἰς | τὴν κερασσίαν».

Βιβλιογρ.: Ὁ βιβλιογράφος Παρθένιος πρέπει ἴσως νὰ ταυτισθῇ πρὸς τὸν τοῦ κώδ. 4075 (541) τῆς μονῆς Διονυσίου (Ἀγ. Ὁρους), ἔτους 1668. [Ἰδ. Σ π. Λ ά μ π ρ ο υ, Κατάλογος τῶν ἐν ταῖς βιβλιοθήκαις τοῦ Ἀγ. Ὁρους ἑλλην. κωδίκων. Τόμ. Α'. Ἐν Κανταβρυγίᾳ τῆς Ἀγγλίας 1895, σ. 434].

57.

Κῶδιξ χαρτῶς ΙΘ' αἰῶνος. Σελ. δ'+156+130+186. Αἱ σελ. 155-156 τῆς δευτέρας ἐνότητος εἶναι λευκαί. Σχῆμα: 20.4×30.4 ἐκ.μ. (διαστάσεις γεγραμμένου μέρους: 16×25 ἐκ.μ.). Ὁ κῶδιξ ἀποτελεῖται ἐκ τεσσάρων ἐνοτήτων συνεσταχωμένων διὰ ναστοῦ χάρτου καὶ βύρσης.

Ι. 1 (σ. α'): «Βίβλος ψυχοφειλεστάτη περιέχουσα τοὺς θαυμασίους

* Ὁ κῶδιξ εἶναι συνεσταχωμένος μετὰ τοῦ βιβλίου, δ προτέτακται: «Ἡ Θεία Λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου Ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Χρυσοστόμου. Ἐνετίησι. Ἐν ἔτει Σωτηρίῳ ,αφος'. Παρὰ Ἀντωνίῳ τῷ Βόργιλι» (Σχ. 8ον, σελ. μζ'+48). — [Ἰδ. E m. L e g r a n d, Bibliographie Hellénique... XVIII siècle. Tome Deuxième. Paris 1928, σ. 208-209, ἀρ. 831*].

βίους | τῶν δύο θεοσόφων πατέρων | Γρηγεντίου Ἱεράρχου αἰθιοπίας | καὶ
 Βασιλείου πανοσίου τοῦ νέου. | Μεταφρασθέντες ἐκ τῆς ἐλληνικῆς διαλέκτου
 εἰς ἀπλὴν πρὸς ὠφέλειαν τῶν ἀγαρινωσκόντων ἀπλῶν ἀδελφῶν. | Προτροπὴ
 τοῦ εὐγενεστάτου Δημητρίου Ὀλυμπίου | Τζακόνου. | Αἰτῆσει μὲν τοῦ πανο-
 σιωτάτου Ἱακώβου | ἱερομονάχου Πελοποννησίου. | Πόνῳ δὲ καὶ ἐπιμελείᾳ
 Ἱακώβου Μελενδύτου Ἀγιορείτου».

Εὐχεσθ' οἱ τυγχάνοντες ὑπὲρ οὗ πόνου,
 ἄναξ δ' Ἰησοῦ ἐξελοῦ πάσης βλάβης,
 ζωῆς δὲ γράφον ἐν βίβλῳ σφζομένων.

Ἐν ἔτει σωτηρίῳ ραξ' - 1860. | Ἐν τῷ ἀγιωνύμῳ ὄρει Ἀθω.

2 (σ. β'): Σὺ, ὦ πανυπέραγνε Μήτηρ Κυρίου,
 Μαριάμ, πανύμνητε νύμφη θεοῦ μου
 τῶν ὀρθοδόξων ἡ σκέπη καὶ προστάτις
 μοναστῶν ἀπάντων τε φρουρὸς καὶ ρύστις,
 καθικέτευε τὴν τρίφεγγον οὐσίαν
 ἅμα ἀγίων καὶ ἀγγέλων χορείαις
 σῶζειν ἅπαντας τοὺς ἐπικαλουμένους
 τὸ σὸν ὄνομα καὶ ἐπιδεομένους
 καὶ ἀναγινώσκοντας ταύτην τὴν βίβλον
 γραφῆναι ὀνόματα ἐν ζώντων βίβλῳ.

3 (σ. γ' - δ'): Προοίμιον. Τοῖς ἐντευξομένοις καὶ τῷ ἐντιμωτάτῳ κυ-
 ρίῳ Δημητρίῳ Ὀλυμπίῳ γόνῳ τζακόνου.

Inc.: Θεῖον καὶ κοινωφελὲς ἔργον ἐποίησαν οἱ καλοὶ μεταφρασταὶ τῶν
 βίων τῶν θεσπεσίων ἀγίων ἀνδρῶν...

II. 1 (σ. 1 - 153): Βίος κατὰ πλάτος τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρη-
 γεντίου ἀρχιεπισκόπου Αἰθιοπίας.

2 (σ. 154): «Στίχοι ἐκτεήριοι τοῦ τέλους»:

Ταῖς Γρηγεντίου, Κύριε, εὐπροσδέκτοις πρεσβείαις
 Βασιλείου τε, δέσποτα, τοῦ οὐρανοπολίτου
 καὶ Γρηγορίου ἅμα τε μαθητοῦ αὐτοῦ θείου
 δόξης τῆς ἀνεσπέρου σου χαρᾶς τε μακαρίας
 καὶ εὐφροσύνης ἁληκτος ἀνεκφράστου καὶ θείας
 ἀξίωσον ἱκέτας σου τοὺς τὴν παροῦσαν βίβλον
 δαπάνῃ πόνῳ γράψαντας εἰς ὠφέλειαν πάντων
 ὅπως ὑμ(ν)ῶμεν κράτος σου νῦν καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας.
 Τῷ δὲ συντελεστῇ τῶν καλῶν Θεῷ δόξα.

III. 1 (σ. 1 - 130): Διάλεξις τοῦ ἀγίου Γρηγεντίου ἀρχιεπισκόπου
 Αἰθιοπίας μετὰ Ἑλβὰν νομοδιδασκάλου Ἰουδαίου, συγγραφεῖσα παρὰ Παλλα-

δίου σχολαστικοῦ Ἀλεξανδρέως ἑλλημιστί, ἥδη δὲ μεταφρασθεῖσα εἰς ἀπλὴν φράσιν.

Ἐν τέλει τῆς σελ. 130 σημειοῦται :

Υἱὲ Θεοῦ κλέος σου τῷ κράτει
ὅτι πέρας τῇδε ἔθου σου τῷ τεύχει
Γρηγεντίου τοῦ Ἱεράρχου σθένει
οὗ λιταῖς λυτρούμεθα δεινῶν παντοίων
ἁωνῇ

IV. 1 (σ. 1-177): «Βίος θαυμάσιος τοῦ δσίου πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου τοῦ σημειοφόρου, συγγραφεῖς παρὰ τοῦ Γρηγορίου τοῦ μαθητοῦ αὐτοῦ». Προτάσσονται οἱ στίχοι :

Βασίλειος ἠῦγασε πρὶν μὲν ἐκ Καισαρείας
Νέος δὲ Βασίλειος ἐκ Βυζαντίου,
ὁ μὲν ἔπεσι κόσμον καταφωτίζων
ὁ δὲ θαύμασιν ἐξαισίοις ἀστράπτων,
ἀσκητῶν δμῆγυρην ὁροθετεῖ ὁ Μέγας,
μοναστῶν συστήματα καθοδηγεῖ ὁ Νέος,
οὗ κατατρύφωμεν τὸν θαυμάσιον βίον.

Ἐν σελ. 177, οἱ ἐπόμενοι «Στίχοι ἱκετήριοι» :

Ταῖς Βασιλείου, Κύριε, εὐπροσδέκτοις πρεσβείαις,
τάξον ψυχὰς τῶν δούλων σου δικαίων ταῖς χορελαῖς.
Γρηγέντιε παντέρε, κάμὲ νῦν τὸν ἀχρεῖον
ἀεὶ Χριστῷ ἱκέτενε, ρῦσαι δεινῶν παντοίων.
Ἄνακτι δὲ Χριστῷ Θεῷ δόξα, τιμὴ καὶ κράτος
νῦν καὶ ἀεὶ καὶ πάντοτε, ἀμὴν καὶ εἰς αἰῶνας.

2 (σ. 178-185): Προφητεία ἁγίου γέροντος προορατικοῦ πρὸς τὸν βασιλέα Μανουὴλ τὸν Παλαιολόγον περὶ τῶν ἐσχάτων γενησομένων.

3 (σ. 186): Στίχοι εἰς τὴν Δευτέραν Παρουσίαν τοῦ Δεσπότης Χριστοῦ:

Θρόνων τεθέντων ἐξανοίγονται βίβλοι
σάλπιγξ ἀποστομοῦσα πᾶν τάφον στόμα
καὶ ζωοποιῶν πνεῦμα τοὺς τεθνεῶτας.
Λειτουργικῶν τε πνευμάτων χιλιάδες,
καὶ προσκυνούντων ἀγγέλων μυριάδες
δηλοῦσι Χριστοῦ τὴν ἔλευσιν ἐσχάτην.
Φρικτὸς κριτὴς ἐνταῦθα καὶ βῆμα ξένον,
παγκόσμιον τὸ βῆμα καὶ Θεὸς κρίνει,

νεφρῶν ἑταστής καὶ καρδιῶν ζυγοστάτης.
 Ἐξ ἀριστερῶν, Δέσποτα, τότε μὴ με στήσης.
 Ὁ ποταμὸς γὰρ τοῦ πυρὸς μὲ συνέχει,
 σκώληξ αὔπνος ἐσθίει μου ὀστέα.
 Ὅντως καπνὸς τὰ σκῆπτρα, χοῦς ἢ πορφύρα,
 πᾶς ὄλβος καὶ στέφος ἀνάκτων ματαιότης.
 Ταῦτα πάντες σκοποῦντες εὐθύνουσθέ μοι
 καὶ σχῆμα καὶ πρόσωπον ἐκ () μοι.
 Τὰ ζυγὰ συντηροῦντες ἴσα τῆς δίκης,
 ἐν ᾧ γὰρ μέτρω κρίνετε κριθήσεσθαι [sic] μοι.
 Θεοῦ τὸ στόμα τοῦτο καὶ πιστευταῖον
 [ὅ]μῃν τοσαῦτα προσλαλῶ τε καὶ γράφω.

Τῷ συντελεστῇ τῶν καλῶν
 Θεῷ δόξα.

58.

Κῶδιξ χαρτῶς ΙΘ' αἰῶνος τιλφόβρωτος. Φύλλα 37. Σχῆμα: 11×16 ἐκ.μ. (διαστάσεις γεγραμμένου μέρους: 8×12.5 ἐκ.μ.). Τὸ φύλλ. 37r-v εἶναι λευκόν. Στάχσις διὰ ναστοῦ χάρτου καὶ βύρσης μετ' ἐκτυπωμάτων, ἐξηρωμένη.

- 1 (φ. 1r-24r): Ἀποκάλυψις τῆς Παναγίας.
- 2 (φ. 24r-30r): Ἀγία ἐπιστολὴ ὅθεν ἔπεσεν ἐκ τοὺς οὐρανούς.
- 3 (φ. 30r-31r): Εὐχὴ εἰς τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον.
- 4 (φ. 31r-36v): Εὐχὴ εἰς τὴν Ἀγίαν Τριάδα.

Κεφαλαιώδη ἀρχικὰ ἐρυθρά.

59.

Κῶδιξ χαρτῶς ΙΗ' αἰῶνος, τιλφόβρωτος. Φύλλ. 12+8 ἡριθυμημένα. Σχῆμα: 15.5×24 ἐκ.μ. (διαστάσεις γεγραμμένου μέρους: 12.5×19 ἐκ.μ.). Τὰ φύλλα 1r-v, 12v καὶ 8v εἶναι λευκά. Στάχσις διὰ ναστοῦ χάρτου καὶ βύρσης μετ' ἐπιχρῶσων ἐκτυπωμάτων, ἐξηρωμένη.

I. 1 (φ. 2r-12r): Ἀκολουθία τῶν ἁγίων τριῶν μεγαλομαρτύρων Γεωργίου τοῦ τροπαιοφόρου, Ἀναστασίου τοῦ Πέρσου καὶ Λουκίας τῆς Παρθένου, ψαλλομένη τῇ κη' τοῦ Σεπτεμβρίου μηνός.

II. 1 (φ. 1r-3v): Ἐγκώμια ψαλλόμενα τῇ η' τοῦ μηνός Μαΐου τῇ τοῦ ἀποστόλου καὶ εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου.

2 (φ. 4r-8r): Κανὼν παρακλητικὸς εἰς τὴν ὑψωσιν τοῦ Ζωοποιοῦ Σταυροῦ.

Ἐπὶ τῆς ἐσωτερικῆς πλευρᾶς τοῦ ἐκ ναστοῦ χάρτου προσθίου περικα-

λύμματος ἀναγράφεται, διὰ δύο χειρῶν : «Ἐγὼ παῦλος πάντης», καί : «Ἐν Δαπάνῃ Δανιὴλ βαριζοῦ ,αψπγ'».

Ἐν φύλλ. 1r ὑπάρχει ἀποτύπωμα σφραγίδος, ἐφ' ἧς ἀναγράφεται : «Ἐκ τῆς συλλογῆς χειρογράφων Ἀλεξίου Κολυβά. Ἐν Ἀθήναις». Καὶ ἐν συνεχείᾳ : «Τὸ κατήτολον ὁποῦ συνειθοῦμαι ἡμεῖς εἰς τὴν Ζάκυνθον λέγεται ἑλληνιστὶ λάβαρον — All'Signor Georgio stimatissimo». Καὶ ἐν φύλλ. 2r (ἐν τῇ ἄνω ᾠα) σημειοῦται : «καὶ τοῦτο συν τοῖς ἄλλοις δανιὴλ βαριζοῦ».

Βιβλιογρ. : Περὶ τῆς οἰκογενείας Βαρζοῦ (ἢ Μπαρζοῦ), ἐγγραφείσης εἰς τὴν Χρυσὴν Βίβλον τῶν Εὐγενῶν Ζακύνθου, ἀπὸ τοῦ 1580, ἰδ. Α. Χ. Ζώη, Λεξικὸν Φιλολογικὸν καὶ Ἱστορικὸν Ζακύνθου. Ἐν Ζακύνθῳ 1898, σ. 124.

60.

Κῶδις χαρτῶς ΙΖ' αἰῶνος. Φύλλα 297. Σχήμα : 14.5×21 ἐκ.μ. (διαστάσεις γεγραμμένου μέρους : 9×15.5 ἐκ.μ.). Τὰ φύλλα 1r, 2v, 3r-v, 297v εἶναι λευκά. Στάχσις διὰ ξυλίνων πινακίδων ἐπενδεδυμένων διὰ βύρσης μετ' ἐκτυπωμάτων. Ὁ κῶδις φέρει ἴχνη θηλυκωτήρων.

1 (φ. 1v-2r) : *Σεληνοδρόμον παντοτινόν.*

2 (φ. 4r-19v) : *Πίναξ σὺν Θ(ε)ῷ τοῦ παρόντος νομίμον.*

3 (φ. 20r-297r) : *Ματθαίου τοῦ νομοθέτου τὸ ἐπὶ κλη βλαστάριον ΝΟΜΙΜΟΝ* [κεφάλαια : υγ'].

Ἐπίτιτλοι καὶ ἀρχικά κεφαλαιώδη ἐρυθρά.

Ἐν τῇ ἄνω ᾠα τοῦ φύλ. 20r σημειοῦται : «Ἰ(ησο)ῦ μόν ,αχνθ' ἀπρη-
λίον κ' βωήθη μοι». Καὶ ἐν φύλ. 295v : «Ἐτελειώθη τὸ παρὸν νόμιμον διὰ |
χειρὸς ἐμοῦ ἰωσφῆ ἱερομόναχον | τρεσον ἐν τη μίλῳ καὶ εὖχεσε καὶ | μὴ
καταράσθε ἀθελέτε | δι αὐτὸν | ,αχξα' μηνὶ μαῖον ιε».

61.

Κῶδις χαρτῶς ΙΗ' αἰῶνος. Φύλλα 307. Σχήμα : 10.6×23 ἐκ.μ. (διαστάσεις γεγραμμένου μέρους : 10×17 ἐκ.μ.). Τὰ φύλλα 1r-5v, 16v, 253v, 301v-307v εἶναι λευκά. Μεταξὺ τῶν φύλλ. 246-247 καὶ 282-283 ἀπεκόπη ἀνὰ ἐν φύλλον, πρὸ τῆς ἀριθμήσεως. Ἐπίσης ἐκ τοῦ ἄνω τμήματος τοῦ φύλλ. 37 ἀπеспάσθη ὑπὸ βαναύσου χειρὸς τμήμα τι περιέχον ἴσως σημείωμα ἢ κόσμημα. Στάχσις διὰ ξυλίνων πινακίδων καὶ βύρσης μετ' ἐκτυπωμάτων καὶ θηλυκωτήρων.

1 (φ. 1r-16r) : «Τὰ παρόντα ψάλλονται ἐν τῷ μεγάλῳ ἐσπερινῷ, εἰς τὰς ἀργυρτίας, ἅτινα ἐξηγήθησαν παρὰ κὺρ Πέτρον».

2 (φ. 17r-224v) : *Ἀνθολογία, ἥτοι συλλογὴ μουσικῶν μαθημάτων κατὰ τάξιν ἀρχομένων ἐν πάσῃ ἱερᾷ ἀκολουθίᾳ, συντεθέντων παρὰ διαφόρων ποιη-
τῶν. Περιέχονται μουσικὰ ὅσματα τῶν : Βασιλείου Στεφάνου τοῦ Βυζαν-
τιαίου, Δανιὴλ πρωτοψάλτου, Ἐμμανουὴλ τοῦ Γαζῆ, Ἰωάννου τοῦ Κουκου-*

ζέλη, Ἰωάννου πρωτοψάλτου, Ἰακώβου πρωτοψάλτου, Κορώνη, Πέτρου Λαμπαδαρίου τοῦ Πελοποννησίου, Πέτρου τοῦ Βυζαντίου.

3 (φ. 252r-253r): *Μαθήματα μερικά πάνν ὥρατα*: Δανιὴλ πρωτοψάλτου, Ἰωάννου τοῦ Κλαδᾶ, Καλλινίκου ἱερομονάχου, Πέτρου Λαμπαδαρίου τοῦ Πελοποννησίου, Πέτρου πρωτοψάλτου.

4 (φ. 254r-301r): *Εἰρμοὶ τινες καλοφωνικοί*: Δανιὴλ πρωτοψάλτου, Ἰωάννου πρωτοψάλτου, Καλλινίκου ἱερομονάχου τοῦ ἐκ Μυτιλήνης, Μανολάκη Λαμπαδαρίου, Παναγιώτου πρωτοψάλτου, Πέτρου Λαμπαδαρίου, Πέτρου Μπερεκέτη.

Ὁ κῶδιξ κοσμεῖται διὰ καλλιτεχνικῶς ἐξεργασμένων ἀρχικῶν κεφαλαιωδῶν στοιχείων καὶ κοσμημάτων, ἰδίᾳ ἐν φύλλ. 17r, 129r, 225r.

Ἐν τῇ ἄνω ᾠρ τοῦ φύλλ. 6r σημειοῦται: «Καὶ τότε τοῦ *Μιχαὴλ Δομενίκου*».

62.

Κῶδιξ χαρτῶς ΙΖ' αἰῶνος, τιλφόβρωτος. Φύλλα 99. Σχήμα: 15.2×20.6 ἐκ.μ. (διαστάσεις γεγραμμένου μέρους: 8×14 ἐκ.μ.). Αἱ πρῶται 75 σελίδες ἦσαν ἡριθμημέναι· ἐξέπεσον ὅμως φύλλα τινὰ μεταξὺ τῶν νῦν ἡριθμημένων 69-70. Τὰ φύλλ. 1v καὶ 99v εἶναι λευκά. Ἐν φύλλ. 75v ὁλοσέλιδος εἰκὼν Ἀγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης, ἱσταμένων ἐκατέρωθεν τοῦ Τιμίου Σταυροῦ. Στάχσις διὰ ναστοῦ χάρτου καὶ βύρσης ἐξηρθρωμένη.

1 (φ. 1r): *Εὐχὴ τοῦ Ἀναγνώστου*.

2 (φ. 2r-3v): *Τάξις γενομένη ἐπὶ χειροτονίᾳ πρεσβυτέρου*.

3 (φ. 4r-30v): *Ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἐν ἀγίοις π(ατ)ρ(ὸ)ς ἡμῶν Ἰωάννου ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Χρυσοστόμου*.

4 (φ. 31r-v): *Εὐχὴ τοῦ ὑποδιακόνου*.

5 (φ. 32r-75r): *Ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἐν ἀγίοις π(ατ)ρ(ὸ)ς ἡμῶν Βασιλείου τοῦ Μεγάλου Καισαρεί(ας) Καππαδοκίας*.

6 (φ. 76v-96v): *Ἡ θεία λειτουργία τῶν προηγιασμένων*.

7 (φ. 97r-98v): *Τάξις γενομένη ἐπὶ χειροτονίᾳ ἱεροδιακόνου*.

8 (φ. 99r): *〈Πίναξ τινῶν τῶν περιεχομένων〉*.

Ὁ κῶδιξ κοσμεῖται διὰ κοσμημάτων καὶ κεφαλαιωδῶν ἀρχικῶν γραμμάτων μετὰ τέχνης ἐξεργασμένων, φέρει δὲ ἐπιτίλους ἐρυθροῦς.

Ἐν φύλλ. 1r σημειοῦται: «Ἐτοτον τοβηβλιον εἶπαρ χη του | πα(πα)-λάμπρινου μαισρου | ¹⁶⁶⁷₁₃». Καὶ ἐν φύλλ. 99r: «γεώργι(ος) Ματῆρος».

63 [164].

Κῶδιξ ἐκ μεμβράνης ΙΒ' αἰῶνος. Φύλλα 356. Σχήμα 22.7×30.4 ἐκ.μ. (διαστάσεις γεγραμμένου μέρους: 17×24 ἐκ.μ. Τὸ κείμενον τοῦ κυρίως Εὐαγγελίου διαστάσεις 10.5×16.5 ἐκ.μ. Τὸ ὑπόλοιπον σχόλια καὶ ἐρμηνεῖα

διὰ μικροτέρων γραμμῶν, περὶ τὸ κείμενον τοῦ Εὐαγγελίου). Στάχωσις διὰ ξυλίνων πινακίδων καὶ βύρσης. Ὁ κώδις φέρει ἐπὶ τῆς ράχews παλαιὰν ἀρίθμησην: 164.

- 1 (φ. 2r-3v): «Κανόνες» τῶν εὐαγγελίων.
- 2 (φ. 4r-6v): Ὑπόμνημα εἰς τὸ κατὰ Ματθαῖον εὐαγγέλιον.
- 3 (φ. 7r-8v): Τοῦ κατὰ Ματθαῖον εὐαγγελίου κεφάλαια.
- 4 (φ. 9r-102v): Εὐαγγέλιον κατὰ Ματθαῖον.
- 5 (φ. 102v-103v): Τοῦ κατὰ Μάρκον εὐαγγελίου τὰ κεφάλαια.
- 6 (φ. 104r-104v): Ὑπόθεσις τοῦ κατὰ Μάρκον εὐαγγελίου.
- 7 (φ. 105r-167r): Εὐαγγέλιον κατὰ Μάρκον.
- 8 (φ. 167v-169r): Τοῦ κατὰ Λουκᾶν εὐαγγελίου κεφάλαια.
- 9 (φ. 169r-170r): Ὑπόθεσις τοῦ κατὰ Λουκᾶν εὐαγγελίου.
- 10 (φ. 171r-279v): Εὐαγγέλιον κατὰ Λουκᾶν.
- 11 (φ. 280r): Τοῦ κατὰ Ἰω(άννη)ν εὐαγγελίου τὰ κεφάλαια.
- 12 (φ. 281r-356v): Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην.

Ἐν φύλλ. 170v τὸ ἐξῆς ἐπίγραμμα εἰς τὸν Λουκᾶν:

† Λουκᾶς ἡπιόθυμος ἀκεστορίας ἐπιῖστωρ
ἀθανάτου Χριστοῦ γένος κ(αὶ) θέσκελα ἔργα
ἀτρεκέως κατέλεξε καὶ ὥς θάνεν ἄμμε σῶσ(ας)
καὶ πάλιν ἐκ τύμβου θορῶν μερόπεσσιν ἐμίχθη,
5 ἔνθεν δ' οὐρανὴν ὑπὲρ ἄντυγα Π(ατ)ρὶ φαάνθη.

Ἐν φύλλ. 280v ἐπίγραμμα εἰς Ἰωάννην:

Βροντήεις θεόφωνος Ἰωάννης πανάριστος
πρωτοτόκου σοφίης ὑπεράρχιον εὖρατο ἀρχήν,
πρωτοφανῇ γενετῆρα Θε(εο)ῦ, Θεὸν αὐτογένεθλον.

¹ βροντήεις

Ἐν φύλλ. 9r σημειοῦται: «Ἐκ τῆς βιβλιοθήκης Θεοδώρου κ(αὶ) Ἰα-
κώβ(ου) Ῥίζων».

64.

Κώδις χαρτῶς ΙΗ' αἰῶνος. Φύλλα: ε' + 374. Σχήμα: 16.8 × 23.1 ἐκ.μ. (διαστάσεις γεγραμμένου μέρους: 10 × 16.5 ἐκ.μ.). Τὸ φύλλ. 368r-v εἶναι λευκόν. Στάχωσις διὰ ναστοῦ χάρτου καὶ βύρσης μετ' ἐπιχρῶσαν ἐκτυ-
πωμάτων.

1 (φ. αr-εv): Πίναξ τῶν ἐν ταύτῃ τῇ βίβλῳ περιχομένων ιστοριῶν
κ(αὶ) τῶν ἄλλων.

2 (φ. 1r-289v): Κωνσταντίνου δαπόντε τοῦ μετονομασθέντος | Και-
σαρί(ου) Φανάρι Γυναικῶν. | Τουτέστι βιβλίον φανερώνον ἀρχαίων γυν[αι]-
κῶν | ἔθνικῶν τε κ(αὶ) χριστιανικῶν ιστορίας θαυμασίας.

3 (φ. 290r-297r) : *Διάλογοι κατὰ Ἀλφάβητον περὶ σωφρόνων νέων. Αἰγυπτία, Ἰωσήφ κ(αί) Πεντεφερῆς.*

4 (φ. 297r-310v) : *Τοῦ αὐτοῦ, ἐγκώμιον εἰς τὴν ἁγίαν Μαρίαν τὴν Μαγδαληνῇ.*

5 (φ. 310v-361v) : *Ὑμνος εἰς τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον τὴν ὑπερμνητον Δέσποιναν, οὗ ἡ ἀκροστιχίς: «Ἀλλὰ δέχου τὸν ὕμνον πανύμνητε] Μαριάμ, αἰωνία κυρία μου,] ὃν ἀχρεῖος αἰώνιος δοῦλος σου] Κωνσταντῖνος προσάδει Καισάρης».*

6 (φ. 361v-364v) : *Ἀκολουθία νυμφικῇ ἐπιθαλάμιος τριήμερος.*

7 (φ. 364v) : *Στίχοι [10] εὐχετικοὶ διὰ τοὺς νεονύμφους.*

Inc. : *Ὁ εὐλογήσας τὸν Ἀδὰμ καὶ Εὔαν, ποιητά μου.*

Des. : *τῆς σῆς τῆς αἰωνίας τε καὶ τῆς ἐπουρανίας.*

8 (φ. 365r-367r) : *Συμφωνίαι τοῦ εὐσεβοῦς καὶ θεοφιλοῦς ἀνδρογύνου Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης.*

9 (φ. 367r-367v) : *⟨Ἐπίλογος Συγγραφέως⟩ [στίχοι 14].*

Inc. : *Ὅν τρόπον εὐφρανθήσεται νύμφη ἐπὶ νυμφίῳ
οὕτως ἠὲ φράνθη καὶ ἐγὼ ἐν τούτῳ τῷ βιβλίῳ.*

Des. : *Εἰς τὸ Βουκουρέστιον ἐν τῇ Ἀθθεντικῇ σχολῇ
τῇ ἐν τῷ Ἀγίῳ Σάββα ἐγράφη ἰδίᾳ χειρί.*

10 (φ. 369r-372v) : *Ἀριθμὸς τῶν ἐν τῇ Βίβλῳ ταύτῃ περιεχομένων στίχων.*

11 (φ. 373r-474v) : *Εἰδησις.*

Inc. : *«Ἐπειδὴ περ πολλοὶ ἐπεχείρησαν πολλάκις πολλὰ βιβλία παλαιὰ τε καὶ νέα νὰ ἀντιγράψωσι...»*

Ὁ κῶδις φέρει ἐπιτίτλους ἑρμηθεύς. Ἐν φύλλ. αρ (ἐν τῇ ἄνω ᾧα) σημειοῦται : *«Γεωργάνκι Χουρμούζοφ».*

Βιβλιογρ. : Περὶ τοῦ συγγραφέως ἴδ. κυρίως Δ η μ. Πα σ χ ἄ λ η, Καισάριος Δαπόντες (1714-1784), «Θεολογία» ΙΓ' (1935), σ. 224-250. Ὁ κῶδις εἶναι συγγενέστατος κατὰ τὸ περιεχόμενον πρὸς τὸν ὑπ' ἀρ. 2586 (253), τοῦ ΙΗ' αἰ., τῆς μονῆς Ξηροποτάμου. | Ἰδ. Σ π. Δ ἄ μ π ρ ο υ, Κατάλογος τῶν ἐν ταῖς βιβλιοθήκαις τοῦ Ἀγίου Ὁρους ἑλλην. κωδίκων. Τόμ. Α'. Ἐν Κανταβριγίᾳ τῆς Ἀγγλίας 1895, σ. 221-223, μετὰ τῆς αὐτόθι σημειώσεως περὶ τοῦ ἔργου «Φανάρι Γυναικῶν». | Πρβλ. καὶ Κ. Δ α π ὄ ν τ ε, Λόγοι πανηγυρικοὶ εἰς ἅπλους στίχους εἰς ἐγκώμιον διαφόρων Ἀγίων... Ἐνετίησιν 1778, σ. 82-92 («Ὑμνος εἰς τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον») καὶ σ. 118-120 («Εἰδησις»), διαφέρουσα τῆς τοῦ περιγραφομένου ἐνταῦθα ὑπ' ἀρ. 64 κώδικος). Περὶ τοῦ κώδικος τούτου ἐτοιμάζω εἰδικὴν ἐργασίαν.

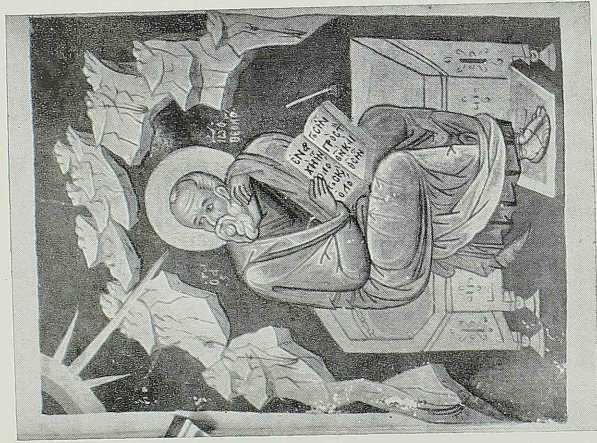

Ο ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΗΣ ΜΑΡΚΟΣ
ΚΩΔΙΕ 10, φ. 85v

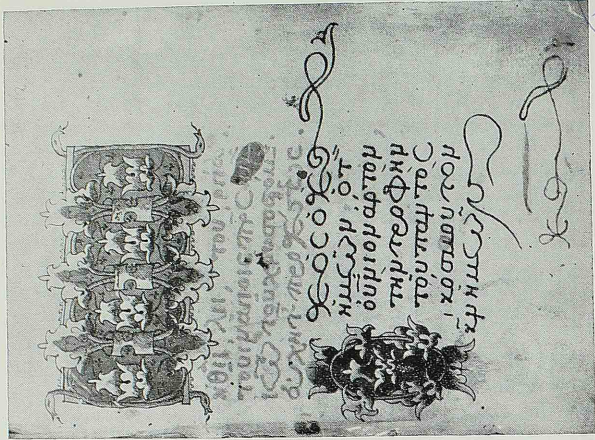

Ο ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΗΣ ΛΟΥΚΑΣ
ΚΩΔΙΕ 10, φ. 126v

Ο ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
ΚΩΔΙΕ 10, φ. 191v

ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΟΝ ΜΑΤΘΑΙΟΥ ΜΥΡΕΩΝ
ΚΩΔΙΕ 12, φ. 1r

δος εἰκὼν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, καὶ ἐν τῇ ἀριστερᾷ ὧα σημειοῦται : «*χειρ κωσαντῇ | ἀναγνώσον*». Στάχσις διὰ ξυλίνων πινακίδων καὶ βύρσης, ἐξηρθρωμένη. Ὁ κῶδιξ φέρει ἕχνη θηλυκωτήρων.

1 (φ. 3r-25v) : Πίναξ ἀκριβῆς σὺν θεῷ ἀγίῳ τοῦ παρόντος Νομίμου.

2 (φ. 26r-144r) : ΝΟΜΙΜΟΝ [κεφάλαια : σος'].

3 (φ. 145r-215v) : Νομοκάνονον πάνυ πλουσιώτατον ἐκλελεγμένον ἀπὸ πολλῶν θεοφόρων π(ατέ)ρων [κεφάλαια : σοζ' -χ' ἡδ'].

Ἐν φύλλ. 213v σημειοῦται : Τῷ συντελεστῇ τῶν καλῶν Θ(ε)ῷ χάρις | ἔτει τῷ ἀπὸ τῆς ἐν σάρκου οἰκονομί(ας) τοῦ κυρ(ίου) | ἡμῶν Ἰ(ησο)ῦ Χ(ρι-στο)ῦ ,αψιε' ».

Ἐν φύλλ. 2r ἀναγράφεται, διὰ νεωτέρας χειρὸς : «*Τὸ παρὸν καὶ ἱερὸν θεῖον τοῦτο νόμιμον | υπαρχη της ἱερᾶς μονῆς τοῦ τημίου ἐνδόξου προφή-τ(ου) | προδρομόν καὶ βαπτιστοῦ ἡμῶν Ἰωά(ννου) τοῦ προδρομού | τὸ καὶ ὀνομασθὲν νέας πέτρας. ἐπάνοθεν πορτα|ρίας κ(αί) δςτης τὸ πάρη καὶ τὸ ἀνα-γνώση νὰ ἔχη τὴν Γνόμην νὰ τὸ ἐπιστρέψη ὀπίσω ἡδὲ μὴ ἔχει σκό|πον νὰ τὸ ἀποξενόσι, αὐτὸς νὰ ἔχη τὰς ἀρᾶς πάν|των τῶν ἀγίων καὶ τῆς Θεοτόκου κ(αί) ἐξόχως τοῦ τιμίον Προ|δρόμου*». Κάτωθεν, ἐτέρᾳ χειρί, μονοκονδυλικῶς ἢ ὑπογραφῇ : «*† Δημητριάδος Νεόφυτος*».

Ἐν φύλλ. 2v σχεδιαγράφημα ἀγγέλου καὶ κάτωθεν ἡ σημείωσις : «*Ἐτοῦτο τὸ βιβλίον ὑπάρχει τῆς μονῆς | τῆς κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου τῆς ἐν τῇ | χώρᾳ Κατηχώρι*.

Βιβλιογρ. : Περὶ τῆς μονῆς Ἰωάννου Προδρόμου τῆς ἐπικαλουμένης Νέας Πέ-τρας, ἰδ. Ν. Γ ι α ν ν ο π ο ὕ λ ο υ, Αἱ παρὰ τὴν Δημητριάδα βυζαντιναὶ μοναί, «*Ἐπε-τηρίς Ἐταιρείας Βυζαντινῶν Σπουδῶν* » Α' (1924), σ. 223-233. — Περὶ τοῦ Δημη-τριάδος Νεοφύτου Β' (1836), ἰδ. Ν. Ι. Γ ι α ν ν ο π ο ὕ λ ο υ, Ἐπισκοπικοὶ κατάλογοι Θεσσαλίας, «*Ἐπετηρίς* » Φιλολ. Συλλ. Παρνασσοῦ, Γ' (1914), σ. 286 καὶ «*Θεολο-γία* » ΙΒ' (1934), σ. 129.

66.

Κῶδιξ χαρτῶς ΙΗ' αἰῶνος, τιλφόβρωτος. Φύλλα 9. Σχῆμα : 14.9×20.8 ἐκ.μ. (διαστάσεις γεγραμμένου μέρους : 11×18 ἐκ.μ.). Τὰ φύλλ. 1r-3v εἶναι λευκά. Στάχσις διὰ ναστοῦ χάρτου καὶ βύρσης.

Φύλλ. 3v : «*1727 Σεπτεμβρί(ου) κ'· | εἰς τοὺς ἐπιστολικοὺς τύπους γυμνά-σιον*». Περιέχει ὑποδείγματα ἐπιστολῶν :

— Εἰς τὸν ἐγκωμιστικὸν χαρακτῆρα. Καί : Ἀπόκρισις εἰς τὸν ἐγκωμια-στικὸν χαρακτῆρα.

— Τοῦ εὐχαριστικοῦ τρόπου. Καί : Ἀπάντησις πρὸς τὸν χαριστήριον.

— Γύμνασμα τοῦ συγχαριστικοῦ.

— Εἰς τὸν ψεκτικόν. Καί : Ἀπάντησις πρὸς τὸν ψέγοντα.

— Περὶ τοῦ τωθαστικοῦ καὶ εἰρωνικοῦ χαρακτῆρος.

- *Εἰς τὸν συμβουλευτικὸν χαρακτῆρα ἢ προτρεπτικόν.*
- *Εἰς τὸν αἰτητικὸν καὶ συστατικόν.*
- *Εἰς τὸν παραμυθητικὸν χαρακτῆρα.*

Β.βιβλιογρ. : Ἐπὶ τοῦ θέματος γενικώτερον τῆς ἐλληνικῆς ἐπιστολογραφίας κατὰ τὴν Τουρκοκρατίαν καὶ μέχρι τοῦ Ἀδ. Κοραῆ, ἴδ. Μ. Ι. Μανουσσάκας, *Problèmes de l'épistolographie néohellénique*, « *Atti del VII Congresso di Studi Bizantini* », vol. I (1953), σ. 147 - 152. — Κ. Θ. Δημαρά, *Νεοελληνικὴ Ἐπιστολογραφία* (Βασικὴ Βιβλιοθήκη « Ἀετοῦ », ἀρ. 43), Ἀθῆναι [1955].

67.

Κῶδιξ χαρτῶς ΙΘ' αἰῶνος, κατεστραμμένος ἐν μέρει ὑπὸ νωτίδος. Φύλλα ζ' + 462. Σχήμα: 15.5 × 20.5 (διαστάσεις γεγραμμένου μέρους: 11 × 16 ἐκ.μ.). Τὰ φύλλα ζν, 386ν καὶ 462ν εἶναι λευκά. Στάχωςις διὰ ναστοῦ χάρτου καὶ βύρσης μετ' ἐκτυπωμάτων ἐξηθρωμένη. Ὁ κῶδιξ ἐδένετο διὰ δερματίνων λωριδίων.

1 (φ. ατ· ζτ) : Ἑρμηνεία θεωρητικῆς γραμματικῆς τοῦ δεινοῦ Ἀπολλωνίου ἐρμηνευθεῖσα παρὰ τοῦ κυροῦ Σεβαστοῦ τοῦ Τραπεζουντίου τοῦ Κυμινήτου. Προοίμιον εἰς τὴν ὅλην πραγματείαν.

2 (φ. 1r· 386r) : Ἑρμηνεία παραφραστικῆς θεωρητικῆς γραμματικῆς τοῦ δεινοῦ Ἀπολλωνίου ἐρμηνευθεῖσα παρὰ τοῦ κυροῦ Σεβαστοῦ τοῦ Τραπεζουντίου τοῦ Κυμινήτου.

3 (φ. 387r· 390r) : Ὁ κεφαλαιώδης τῶν ἐν τῇδε τῇ παραφράσει ἔλεγχος καθ' ὅφως τὸ τῆς γραμματικῆς αὐτῆς τοῦ Ἀπολλωνίου ἐξυφαινόμενος.

4 (φ. 390v· 462r) : Ὁ πῖναξ ὁ πληρέστατος τῶν ἐμφερομένων ἐν τῇδε τῇ βίβλῳ κατὰ στοιχείον.

Βιβλιογρ. : Περὶ τοῦ Σεβ. Κυμινήτου [c. 1632 - 1702], ἴδ. Ν. Α. Βέη, Ἐκ τῆς βιβλιοθήκης τοῦ Σεβαστοῦ Κυμινήτου, « Ἀρχεῖον Πόντου » ΙΓ' (1948), σ. 212 - 214 (μετὰ τῆς αὐτόθι βιβλιογραφίας). Περὶ τοῦ ἔργου τούτου ἴδ. Γ. Ζαβίρα, Νέα Ἑλλάς, ἦτοι ἐλληνικὸν θέατρον, ἐκδ. Γ. Κρέμου. Ἀθῆναι 1872, σ. 530 (ὑπ' ἀρ. 20165).

68.

Κῶδιξ χαρτῶς ΙΓ' αἰῶνος. Φύλλα 33. Σχήμα: 13.8 × 18 ἐκ.μ. (διαστάσεις γεγραμμένου μέρους 9 × 15 ἐκ.μ.). Τὸ φύλλ. 33ν εἶναι λευκόν.

1 (φ. 1r· 10v) : Ἀκολουθία τοῦ μικροῦ ἁγιασμοῦ.

2 (φ. 11r· 33r) : Ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις π(ατ)ρ(ὸ)ς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου.

Ὁ κῶδιξ φέρει ἐπιτίλους καὶ κεφαλαιώδη ἀρχικὰ ἐρυνθρά. Ἐν φύλλ. 10ν σημειοῦται δι' ἑτέρας χειρός : *αφμβ'*.

69.

Κωδιξ χαρτῶς ΙΗ'/ΙΘ' αἰῶνος, κολοβός. Φύλλ. 103. Σχήμα : 21×29.3 ἐκ.μ. Τὸ κείμενον εἰς δύο στήλας (διαστάσεις ἐκάστης : 8.5×28 ἐκ.μ.). Ἐν φύλλ. 56r (βα στήλῃ) σχεδιάγραμμα εὐρέσεως Τιμίου Σταυροῦ (διαστάσεις : 8.5×9 ἐκ.μ.). Στάχωσις νεωτέρα.

ΜΗΝΑΙΟΝ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

Ὁ κωδιξ, λίαν καλλιγραφημένος, φέρει ἀρχικά κεφαλαιώδη γράμματα καὶ ἐπιτίτλους ἐρυθροῦς.

70.

Κωδιξ χαρτῶς ΙΘ' αἰῶνος, τιλφόβρωτος καὶ κολοβός. Σελ. ἡριθμημέναι 388. Πράγματι σελ. 400, καθ' ὅσον μετὰ τὴν σελ. 11 τίθεται σελ. 13 καὶ μετὰ τὴν σελ. 189 τίθεται σελ. 200. Σχήμα : 15.2×21.3 ἐκ.μ. (διαστάσεις γεγραμμένου μέρους : 11.5×16.5 ἐκ.μ.). Αἱ σελ. 383-388 εἶναι λευκαί.

1 (σ. 1-380) : [Γ. Σφραντζῆ] *μεγάλ(ου) λογοθέτ(ου) τοῦ ἐν Κων-σταντινουπόλει βασιλέως Ρωμαίων. Ἀρχὴ τοῦ χρονικοῦ σὺν Θεῷ ἀγίῳ.*

2 (σ. 381-382) : *Πίναξ σὺν Θεῷ τοῦ παρόντος ἱστορικοῦ.*

71.

Κωδιξ χαρτῶς ΙΘ' αἰῶνος. Φύλλ. θ' + σελ. ἡριθμ. 800. Σχήμα : 15.5×22 ἐκ.μ. (διαστάσεις γεγραμμένου μέρους : 9×16.5 ἐκ.μ.). Τὰ φύλλα ατ-ν, ςτ-ζν, ην-θν καὶ αἱ σελ. 261-264 καὶ 800 εἶναι λευκαί. Ὁ κωδιξ ἔχει γραφῇ διὰ δύο χειρῶν (α' : φ. γτ-εν καὶ σ. 793-799 — β' : σ. 1-792). Στάχωσις διὰ ναστοῦ χάρτου καὶ βύρσης μετ' ἐκτυπωμάτων. Ἐπὶ τῆς ρά-χεως ἀναγράφεται : «*ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΟΡΘΟΥ. ΜΙΣΑΗΛ Δ. ΑΛΕΞ.*».

1 (φ. γτ-εν) : *Ἀνοιξαντάριον Θεοδώρου Π' Φωκαέως.*

2 (σ. 1-792) : [Ἀνθολογία]. Περιέχονται μουσικὰ κείμενα τῶν : Γεωργίου καὶ Πέτρου — Γεωργίου Κρητὸς — Γερμανοῦ Νέων Πατρῶν — Γρηγορίου Λαμπαδαρίου — Δανιὴλ πρωτοψάλτου — Ἰακώβου πρωτοψάλτου — Ἰωάννου Κουκουξέλη — Ἰωάννου Κλαδᾶ — Ἰωάννου πρωτοψάλτου — Μελετίου Σιναΐτου τοῦ Κρητὸς — Μανουὴλ πρωτοψάλτου — Μπαλασίου ἱερέως — Μανουὴλ Χρυσάφου — Ξένου τοῦ Κορώνη — Παναρέτου — Πέτρου Λαμπαδαρίου τοῦ Βυζαντίου — Πέτρου Λαμπαδαρίου τοῦ Πελοποννησίου — Χρυσάφου τοῦ νέου — Χουρμουζίου διδασκάλου.

3 (φ. 793-799) : *Δοξολογία ἐπτάρωτος Δανιὴλ πρωτοψάλτου.*

Ὁ κωδιξ φέρει ἐπιτίτλους ἐρυθροῦς.

Ἐν σελ. 792 σημειοῦται : *Τέλος καὶ τῷ Θεῷ δόξα ὁ λόγος | τῶν ἀνθῶν τῆς παρούσης, ἡ ὁποία | ἐγράφη ἐν Κωνσταντινουπόλει | κατὰ τῷ [sic] ,αωθ' σωτήρ(ιον) ἔτ(ος)».*

Ἐν φύλλ. ητ ἀναγράφεται : *Ἀὕτη πέλει καμοῦ Γερβασίου | Ἱερομονά-*

χον προηγουμένον | ἐν Ταξιδρχαῖς 1834 : Νοεμ|βρίον 6 : Ἐν Ταξιδρχαῖς». Καὶ ἐν συνεχείᾳ δι' ἑτέρας χειρὸς : «Νῦν δὲ Εἰδυμίον ἱεροδιακόνον | Μέγα Ταξιαρχίτου 1840 | Ἀπριλίον 21». Καὶ ἐν συνεχείᾳ διὰ τρίτης χειρὸς : «Καὶ ἤδη τοῦ νεαροῦ καὶ ἐγκρίτου δικηγόρου καὶ ἅμα μουσικοδιδασκάλου Ἰωάννου Δ. Βασιλοπούλου εἰς ὃν δωροῦμαι τόδε καθὼ καλλίφωνον μουσικόν. Ἐν Καλαβρύτοις τῇ 30 Νοεμβρίον 1903. Δημ. Τσιάπαρος».

Ἐν σελ. 799 σημειοῦται : Ἰωάννης Δ. Βασιλόπουλος, Δικηγόρος καὶ Μουσικοδιδάσκαλος τῆς Ἐκκλησιαστικῆς καὶ τετραφώνου φωνητικῆς μουσικῆς. Ἐν Καλαβρύτοις. 1903». Καὶ ἐν συνεχείᾳ φέρεται ἀποτύπωμα σφραγίδος τοῦ κτήτορος τούτου.

72.

Κώδιξ χαρτῶς ΙΗ' - ΙΘ' αἰῶνος. Φύλλα 37. Σχῆμα : 20.5×27.5 ἐκ.μ. Περιέχει φύλλα γεγραμμένα διὰ διαφόρων χειρῶν καὶ συνεσταχωμένα ἀρχικῶς μὲν διὰ χάρτου, βραδύτερον δὲ διὰ ναστοῦ χάρτου καὶ ὑφάσματος. Τὰ φύλλ. 2r καὶ 32v εἶναι λευκά. Ἐν φύλλ. 1v ὁλοσέλιδος εἰκὼν (δι' ὕδατογραφίας) Παναγίας Ὁδηγητρίας καὶ ἐν φύλλ. 2v ὁμοία εἰκὼν Ἀγίου Δημητρίου.

Φύλλ. 1r : «1730 ε.π. Δικενβρείον ηςτερει | εγεινηκε τολεῖπρο τῆς | η[πε]-ραγίας θεοτόκου οδειγειτρίας | εἰς το βέιρο».

Περιέχονται ἀντίγραφα διαταγῶν, συμβολαιογραφικαὶ πράξεις καὶ χρονικὰ σημειώματα ἀφορῶντα εἰς τὴν μονὴν τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου Ὁδηγητρίας, ἀπὸ τοῦ 1730 μέχρι 23 Μαΐου 1873.

Βιβλιογρ. : Ὑπὸ Σ.π. Παπαγεωργίου («Ἱστορία τῆς ἐκκλησίας τῆς Κερκύρας ἀπὸ τῆς συστάσεως αὐτῆς μέχρι τοῦ νῦν». Ἐν Κερκύρᾳ 1920, σ. 224) εἰς τὸν κατάλογον τῶν «Ἐκκλησιῶν τῶν κωμῶν τῆς Κερκύρας» ἀναφέρονται εἰς τὸ χωρίον Βηρὸ : Υ.Θ. Ὁδηγήτρια καὶ Υ.Θ. Μεσοχωρίτισσα.

73.

Κώδιξ χαρτῶς ΙΘ' αἰῶνος. Φύλλα : I+σελ. ἡριθμ. 28+φύλλ. α'+σελ. ἡριθμ. 28*. Σχῆμα : 11.8×17 ἐκ.μ. (διαστάσεις γεγραμμένου μέρους : 9×12.5 ἐκ.μ.). Τὰ φύλλα 1r καὶ ar εἶναι λευκά. Ἐκ τῶν σελ. δὲ 27-28 ἔχει ἀποκοπὴν τμημά τι, περιέχον ἴσως σημειώμα τι. Ἐν φύλλ. 1v καὶ αν ἀπεικονίζονται ἀντιστοιχῶς ἡ Ἀγία Τριάς καὶ ἡ Θεοτόκος. Στάχσις διὰ ναστοῦ χάρτου καὶ βύρσης νεωτάτη.

1 (σελ. 1-28) : Αἱ Ὁδαὶ (ψαλμοί).

2 (σελ. 1*-28*) : Αἱ Ὁδαὶ (ψαλμοί).

Ὁ κώδιξ ἀπομιμούμενος γραφὴν ἐντύπου κοσμεῖται διὰ σχεδιαγραμμάτων. Ἐν φύλλ. 1r διὰ νεωτάτης χειρὸς σημειοῦται : «Θεσσαλονίκη τῇ 3 τοῦ Μηνός».

74.

Κώδιξ χαρτῶς ΙΓ' αἰῶνος. Φύλλα 9. Σχήμα : 14.5×17.3 ἐκ.μ. (διαστάσεις γεγραμμένου μέρους : 10×14 ἐκ.μ.). Μεταξὺ τῶν φύλλων 1-2 ἐξέπεσον φύλλα τινά, ὡς δείκνυται ἐκ τοῦ περιεχομένου τοῦ κώδικος, ὅπερ εἶναι ἐλλίπεις. (Πιθανῶς πρόκειται περὶ σπαράγματος ἐξ ἑτέρου κώδικος).

1 (φ. 1r-5v) : Ἀρχὴ σὺν Θ(ε)ῶ ἁγίῳ τῶν δεκαεννέα κύκλων [sic] τῆς σελήνης. κ(αὶ) τὸ θεμέλιον αὐτ(ῆ)ς. κ(αὶ) εἰς πόσας ἡμέρας τοῦ καθενὸς μηνὸς κ(αὶ) εἰς πόσας ὥρας κ(αὶ) εἰς πόσας στιγμ(ὰς) εἶναι ἡ γέννησις τῆς σελήνης.

2 (φ. 5v-7v) : Διήγησις περὶ τῶν ἀνερθεθέντων π(ατέ)ρων ἐν τῷ ἁγίῳ ὄρει τοῦ Ἐθω | ὑπὸ τῶν λατινοφρονούντων.

3 (φ. 8r-8v) : Διήγησις ὠραιολόγ(η) περὶ τ(ῆς) μον(ῆς) τῶν Ἰβήρ(ων), ἣν ὀφείλουσιν γινώσκει πάντας μοναχός.

Ἐν τέλει τοῦ φύλλ. 8v σημειοῦται : « Ἐγράφησαν παρεμὸν | θεοδοσίου ἱερομ(ονά)χ(ου) κ(αὶ) ἄλλα πληστα βιβλία. κ(αὶ) ἀφιερῶθησ(αν) ἐν αὐτῇ | τῇ ἱερᾷ καὶ θεομητορικῇ μον(ῇ) τῆς Θ(εοτό)κου τ(ῆς) ἐπονομαζομένης | Πορταϊτήσης· κ(αὶ) ἐπικεκλημένης τῶν Ἰβήρ(ων). Εἰς δό(ξαν) Χ(ριστοῦ) Θ(εο)ῦ ἀμήν. | Ἐν ἔτει ζκβ' : ~ ».

Βιβλιογρ. : Ὁ Θεοδόσιος ἱερομόναχος πρέπει ἴσως νὰ ταυτισθῇ πρὸς τὸν τοῦ κώδ. 4954 (834) τῆς μονῆς Ἰβήρων, τοῦ 1534. [Ἰδ. Σ π. Α ἁ μ ρ ο υ, Κατάλογος τῶν ἐν ταῖς βιβλιοθήκαις τοῦ Ἀγίου Ὁρους ἑλλην. κωδίκων. Τόμ. Β'. Ἐν Κανταβρυγία τῆς Ἀγγλίας 1900, σ. 229].

75.

Κώδιξ χαρτῶς ΙΓ' καὶ ΙΗ' αἰῶνος, ἐκ δύο ἐνοτήτων ἀπαρτιζόμενος : Α' Ἐνότης (ΙΗ' αἰ.) φύλλα 8, σχήμ. $15 \cdot 21$ ἐκ.μ. (διαστάσεις γεγραμμένου μέρους : 13×17.5 ἐκ.μ.). Β' Ἐνότης (ΙΓ' αἰ.) φύλλα Χ, σχήμ. 14.7×20.5 ἐκ.μ. (διαστάσεις γεγραμμένου μέρους : 8×15 ἐκ.μ.). Ἀκέφαλος καὶ κολοβὸς κατ' ἀμφοτέρας τὰς ἐνότητες, αἵτινες συνδέονται διὰ μηρίνου.

1 (φ. 1r-8v) : <Γινῶμαι ἀρχαῖα μετ' ἀναπτύξεως νεωτέρας>.

2 (φ. 1r-Χv) : <Εὐχαὶ καὶ τροπάρια>.

Π Ι Ν Α Κ Ε Σ

(Οἱ ἀριθμοὶ ἀναφέρονται εἰς τοὺς κώδικας)

Α' Βιβλιογράφων

- *Αναγνώστου [;] Θεόδωρος, βλ. Θεόδω-
ρος (ἀναγνώστης) — Κωσταντῆς, βλ.
Κωσταντῆς (ἀναγνώστης)
- Γρηγόριος (ιερομόναχος) [ΙΘ' αἰ.], 50
- Δαπόντες Καισάριος [ΙΗ' αἰ.], 64
- Δαυὶδ (ιερεὺς) [ΙΖ' αἰ.], 55
- Θεοδόσιος (ιερομόναχος) [ΙΣ' αἰ.], 74
- Θεόδωρος (ἀναγνώστης) [ΙΘ' αἰ.], 37
- Θεόκλητος [ΙΣ' αἰ.], 10
- *Ιάκωβος (μοναχός, *Ἀγιορείτης) [ΙΘ' αἰ.],
57
- *Ιεζεκιήλ (ρακενδύτης) [ΙΣ' αἰ.], 11
- *Ιωάννης (μοναχός) [ΙΖ' αἰ.], 53
- Κωσταντῆς (ἀναγνώστης) [ΙΗ' αἰ.], 65
- Κωστής (γραμματικός) [ΙΘ' αἰ.], 46
- Λῳτος Δημήτριος [1800], 51
- Ματθαῖος (μητρ. Μυρέων) [ΙΣ' αἰ.], 12
- Μεθόδιος (πρωτοσύγκελλος Παροναξίας)
[ΙΗ' - ΙΘ' αἰ.], 30
- Μελέτιος (ιερομόναχος, ἐξ *Ιθάκης [ΙΘ'
αἰ.], 35
- Παρθένιος (ιερομόναχος, δομέστιχος Λαύ-
ρας) [ΙΖ' αἰ.], 56
- Σανταλντζῆς [;] Κωστής, βλ. Κωστής
(γραμματικός) [ΙΘ' αἰ.]
- Σεραφεῖμ (ιερομόναχος) [ΙΖ' αἰ.], 15
- Σκαλησιάνος *Ιωάννης (ΙΗ' αἰ.], 54
- Σπινέλλης Διονύσιος Ν. [ΙΘ' αἰ.], 42
- Στεφάνου Γεώργιος [ΙΘ' αἰ.], 52
- Τρέσος *Ιωσήφ [ΙΖ' αἰ.], 60

Β' Κτητόρων

- *Ανατόλιος (μοναχός), 27
- *Ανδρέου (*Αποστόλου, μονή), 11
- *Ανθίμος (ιερομόναχος, *Υδραῖος), 46
- Βαρ[ι]ζός Δανιήλ, 59
- Βασιλόπουλος *Ιωάννης Δ., 71
- Γερβάσιος (ιερομόναχος, προηγούμενος
Ταξιαρχῶν), 71
- Γεώργιος (γραφεύς), 5
- Γεώργιος (ιερεὺς), 16
- De Missy Caes., 14
- Δομένικος Μιχαήλ, 61
- Εὐθύμιος (ιεροδιάκονος, Ταξιαρχίτης), 71
- Ζαπάντης Λουκάς, 55
- *Ησύχιος (ἀρχιμανδρίτης), 9
- Θεοτόκου [Βλαχέρνας] (ναός), 12
- Θεοτόκου [κοιμησεως -] (μονή), 65
- *Ιωάννου Προδρόμου [Νέας Πέτρας]
(μονή), 65
- Κολυβάς *Ἀλέξιος, 9, 11, 18, 26, 27,
28, 59
- Κουζηνόπουλος *Αβραάμ, 35
- Μαῖστρος Λαμπρινός, 62
- Μακάριος [ΙΗ' αἰ.], 29
- Μακάριος (ιερομόναχος, *Ἀγιοταφίτης), 25
- Μάρουλος, βλ. Τζαμπιέρος Μάρουλος
- Μεντζελόπουλος Κ Α., 39
- Νεόφυτος (ιερομόναχος), 38
- Παντοκράτορος (μονή), 12
- Παρασχόπουλος *Αθανάσιος, 51
- Ρεῖζης *Αβραάμ, 45
- Ρίζος Θεόδωρος, 63
- Ρίζος *Ιάκωβος, 63
- Σκαμπαρὸς (παπᾶ-), 6
- Σπαθῆς Κύριλλος, 55
- Τζαμπιέρος Μάρουλος, 20
- Τσίγκος *Ἀμφιλόχιος, 27
- Τυρκόγλου [;] Γεώργιος, βλ. Γεώργιος
(γραφεύς)
- Χαλκιόπουλος *Ιωνᾶς, 23
- Χρύσανθος, Προυσαεὺς, 29